

Pénzügyi Hírlevél

Pénzügyi Hírlevél

XIV. évfolyam • 3. szám • 2021

2021. szeptember 30.
Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Dr. Lámfalusi Ibolya

Szerzők
Illés Ivett (szerk.)
illes.ivett@aki.gov.hu
Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-1216
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	4
Módszertani megjegyzések	5
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	6
Közvetlen termelői támogatások	9
Vidékfejlesztési és halászati programok	10
Piaci és egyéb támogatások.....	12
Nemzeti támogatások.....	13
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások	
kiemelt területei	15
Állattenyésztési támogatások	15
Szántóföldi növénytermesztők támogatása.....	17
Kertészeti ágazat támogatása	17
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban.....	18
Élelmiszeripar támogatása	19
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar	
vállalkozásainak hitelgazdálkodása	20
Az egyéni gazdaságok hitelállománya a	
mezőgazdaságban	21
A mezőgazdasági társas vállalkozások	
hitelállománya.....	27
Kedvezményes finanszírozás	
a mezőgazdaságban.....	33
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	34
Növekedési Hitelprogram.....	36
MFB-hitelprogramok	38
EXIM-konstrukciók	38
Garantált hitelek állománya	
a mezőgazdaságban.....	39
Lízincégek mezőgazdasági kihelyezései	41
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások	
hitelállománya.....	43
Az élelmiszeripari társas vállalkozások	
hitelállománya.....	43
Kedvezményes finanszírozás	
az élelmiszeriparban.....	47
EXIM-konstrukciók	48
Növekedési Hitelprogram.....	50
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	51
MFB-hitelprogramok	52
Garantált hitelek állománya	
az élelmiszeriparban.....	53
Ágazati csődráták.....	54
Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai.....	55

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges. A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2021. évi keretösszege 774,7 milliárd forint, ebből összességében 285,9 milliárd forintot fizettek ki 2021 első fél évében. A folyósított támogatási összeg 78,5 százaléka (224,3 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 21,5 százalékát (61,6 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között, a kifizetések csaknem felét (43,5 százalékát) képezték. Nemzeti támogatások keretében 43,8 milliárd forinthez jutottak a gazdák, a Vidékfejlesztési Program intézkedéseire 110,7 milliárd forintot folyósítottak június 30-ig. A 7,1 milliárd forint piaci és egyéb támogatás zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy a szántóföldi növénytermesztés részesedése volt meghatározó 2021 első hat hónapjában is, a támogatások 34,5 százalékát kapta az ágazat, míg az állattenyésztők a támogatások csaknem egyötödét használhatták fel, a kertészet részesedése pedig mindössze 6,2 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,7 milliárd forintot folyósítottak június 30-ig a jogosult termelők számára, ennek többsége az első negyedévben már a gazdálkodók rendelkezésére állt.
- A mezőgazdaság hitelállománya 11,1 százalékkal 861,5 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A kedvezményes hitelek súlya tovább nőtt az ágazatban, a piaci hitelek részesedése mindössze 15,5 százalékot tett ki 2021. június 30-án.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten nőtt, 7,8 százalékkal 391,2 milliárd forintra emelkedett. A legnagyobb ütemű növekedés a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél jelentkezett, értékben azonban a beruházási és az éven belüli hitelek állománygyarapodása volt kiemelkedő. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozások által újonnan felvett hitelek értéke kismértékben elmaradt az előző év azonos időszakától.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 14,0 százalékkal 470,3 milliárd forintra nőtt. A növekedés az éven túli hiteleknél jelentkezett, azon belül is a hosszú lejáratú forgóeszközhitel bővülése ütemét és értékét tekintve is meghaladta a beruházási hitelek gyarapodását. A hitelállományból legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett. A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege csaknem 20 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól.
- A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusan nőtt. A lízingcégek szerződészettségének növekedésével egyidejűleg a tőkekintlévőség is emelkedett.
- Az élelmiszeripar hitelállománya 8,2 százalékkal 573,8 milliárd forintra bővült 2021 második negyedévének végére. Az állományban a kedvezményes hitelek domináltak, az ágazat hiteleinek kétharmadát kedvezményes finanszírozás keretében folyósították.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 13,1 százalékkal 6,1 milliárd forintra nőtt, a társas vállalkozásoké 8,1 százalékkal 567,7 milliárd forintra emelkedett. Ez utóbbi állományában a hosszú lejáratú forgóeszközhitel növekedése volt kiemelkedő. Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 12,1 százalékát a baromfi-hús-feldolgozással, -tartósítással foglalkozók, az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedők pedig 11,8 százalékát tudhatták magukénak.
- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 16,2 milliárd forinttal több hitelt vettek fel 2021 második negyedévében, mint egy évvel korábban. A hitelösszeg zöme egyéb éven belüli hitel volt. Az ágazat garantált hitelállománya tovább bővült.

Summary

- The budgetary envelope of agricultural and rural development subsidies is HUF 774.7 billion in 2021, of which HUF 285.9 billion was paid in the first half of the year. 78.5 per cent (HUF 224.3 billion) of the subsidies came from European Union funds, and 21.5 per cent (HUF 61.6 billion) was paid from domestic budget.
- As in previous years, direct payments to farmers continued to dominate in agricultural and rural development payments, accounting for almost half (43.5 per cent) of the payments. Farmers received HUF 43.8 billion in national subsidies, and HUF 110.7 billion in the Rural Development Program by 30 June. Most of the HUF 7.1 billion market and other subsidies continued to be paid for programs with additional national support.
- Examining the support of each sector it can be considered that the share of arable crop production was decisive in the first half of 2021 as well, the sector received almost 34.5 per cent of the support, while livestock farmers could use one-fifth of the support and the share of horticulture was only 6.2 per cent.
- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), an exceptionally high amount of compensation, HUF 18.7 billion was paid to eligible farmers until 30 June to compensate for the damage caused by the weather in 2020, most of which was already available to farmers in the first quarter.
- The amount of credit in agriculture increased by 11.1 per cent to HUF 861.5 billion compared to the same quarter of the previous year. The amount of subsidised loans continued to grow in the sector, the share of market loans was only 15.5 per cent on June 30, 2021.
- The credit amount of the individual farms grew moderately, by 7.8 per cent to HUF 391.2 billion. Long-term working capital loans grew at the fastest rate, while the highest increase was in investment and short-term loans. Most of the credit was used to finance arable crop growers. The amount of new loans of individual farms in agriculture was slightly lower in the second quarter of 2021 than in the previous year.
- The credit amount of the agricultural enterprises increased by 14.0 per cent to HUF 470.3 billion. The increase was mainly for long-term loans, within this the growth of long-term working capital loans exceeded the growth of investment loans in terms of the pace and value. The livestock sector accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by agricultural enterprises was almost 20 per cent lower than in the previous year.
- The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time as the contract number of leasing companies decreased, their capital adequacy in the sector increased.
- The amount of credit in the food industry increased by 8.2 per cent to HUF 573.8 billion in the second quarter of 2021. Two-thirds of the credit amount was subsidised loan.
- The credit amount of the individual food companies increased by 13.1 per cent to HUF 6.1 billion, while the credit amount of corporate enterprises rose by 8.1 per cent to HUF 567.7 billion, in which the growth of long-term working capital loans was outstanding. 12.1 per cent of the loans were disbursed for processing and preserving poultry meat, and 11.8 per cent for processing and preserving fruits and vegetables.
- New loans of food enterprises exceeded the previous year's value by HUF 16.2 billion. The majority of the credit amount was other short-term loans. The sector's guaranteed loans continued to expand.

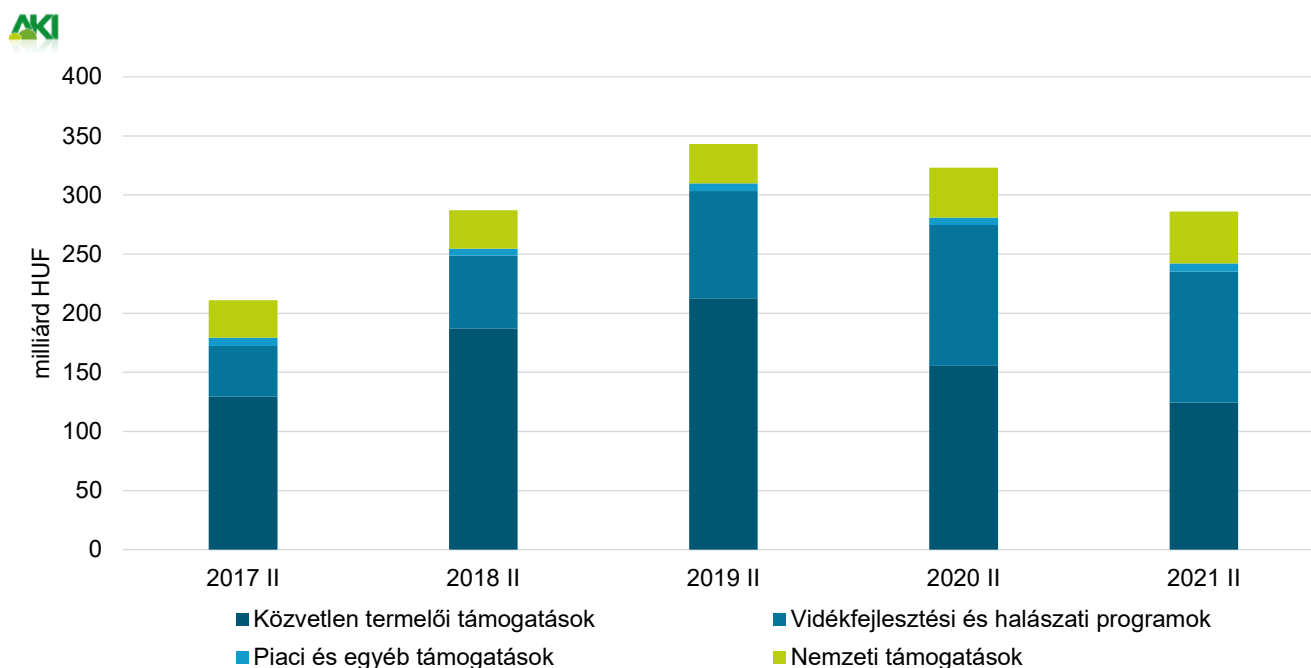
Módszertani megjegyzések

- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a tárgyév június 30-ig teljesült kifizetéseket tartalmazza. A Vidékfejlesztési Program (VP) előrehaladását szemléltető 10. ábrán a 2016-tól 2021. június 30-ig teljesült kifizetések szerepelnek.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél a jogcímek besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A társas vállalkozások hitelállományáról a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) és az Agrárminisztérium (AM) egyaránt végez adatgyűjtést. Az AM-adatok részletesebb bontásban, hitelcél és szakágazat szerint állnak rendelkezésre, ezáltal a szegmens hitelállományáról készült összeállítás ezen adatokra épül.
- A finanszírozási adatok a 2021. június 30-i (2021 II) állapotot tükrözik.

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra elkülönített 774,7 milliárd forintból összességében 285,9 milliárd forintot fizettek ki 2021 első fél évében (1. ábra). Az előirányzatok teljesülését vizsgálva azonban figyelembe kell venni, hogy az a kifizetési rendből adódóan nem mindig időarányos. Számos támogatás az év második felében teljesül, bizonyos jogcímek esetében pedig lehetnek áthúzódó kifizetések is.
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között, a kifizetések csaknem felét (43,5 százalékát) képezték, 124,4 milliárd forintot vehettek igénybe a gazdálkodók az első fél évben.
- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 43,8 milliárd forinthez jutottak a gazdák.
- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 110,7 milliárd forintot folyósítottak június 30-ig.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 7,1 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.

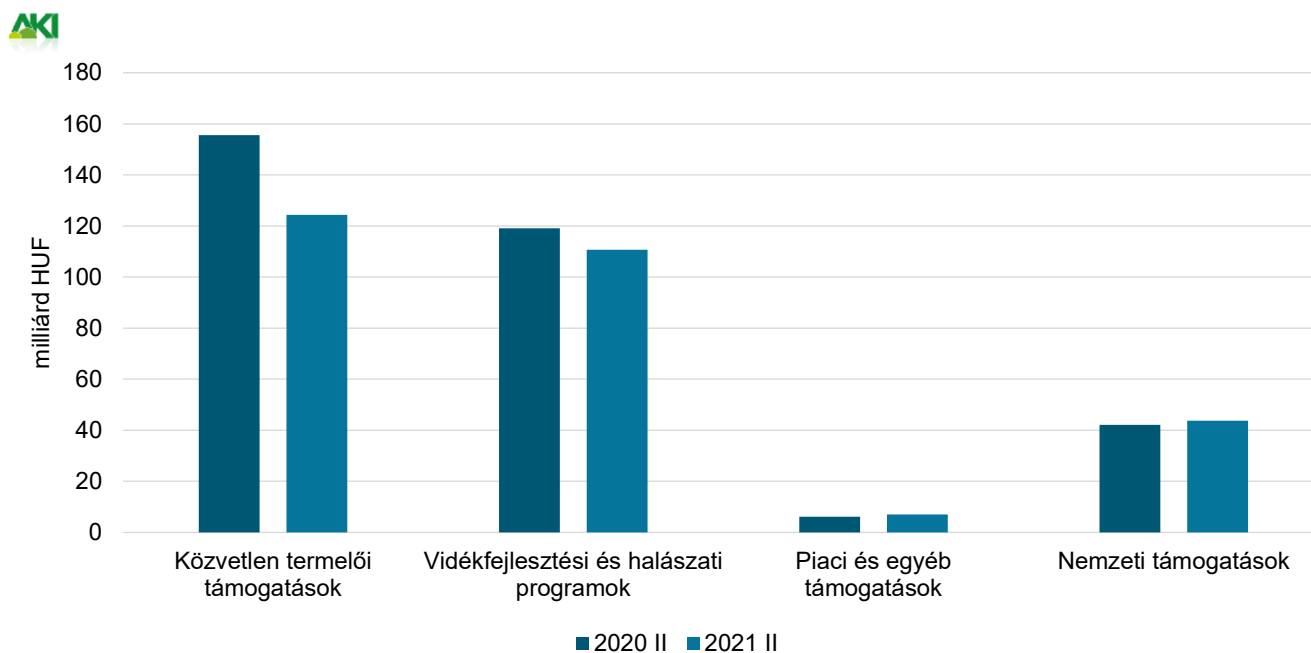
1. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések 2021. első fél évében meghaladták a 280 milliárd forintot**

Megjegyzés: A MAHOP kifizetésekről 2021. első fél évre vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.
 Forrás: PM-, AM- és MÁK adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán.

- Az előző év azonos időszakához képest 14,7 százalékkal emelkedtek a piaci és egyéb támogatások és 3,8 százalékkal a nemzeti támogatások, ugyanakkor elmaradtak az előző évi kifizetésekhez képest a közvetlen termelői támogatások és kisebb mértékben a vidékfejlesztési és halászati programok keretében folyósított összegek (2. ábra).

2. ábra: **Növekedtek a nemzeti támogatások és a piaci és egyéb támogatások**

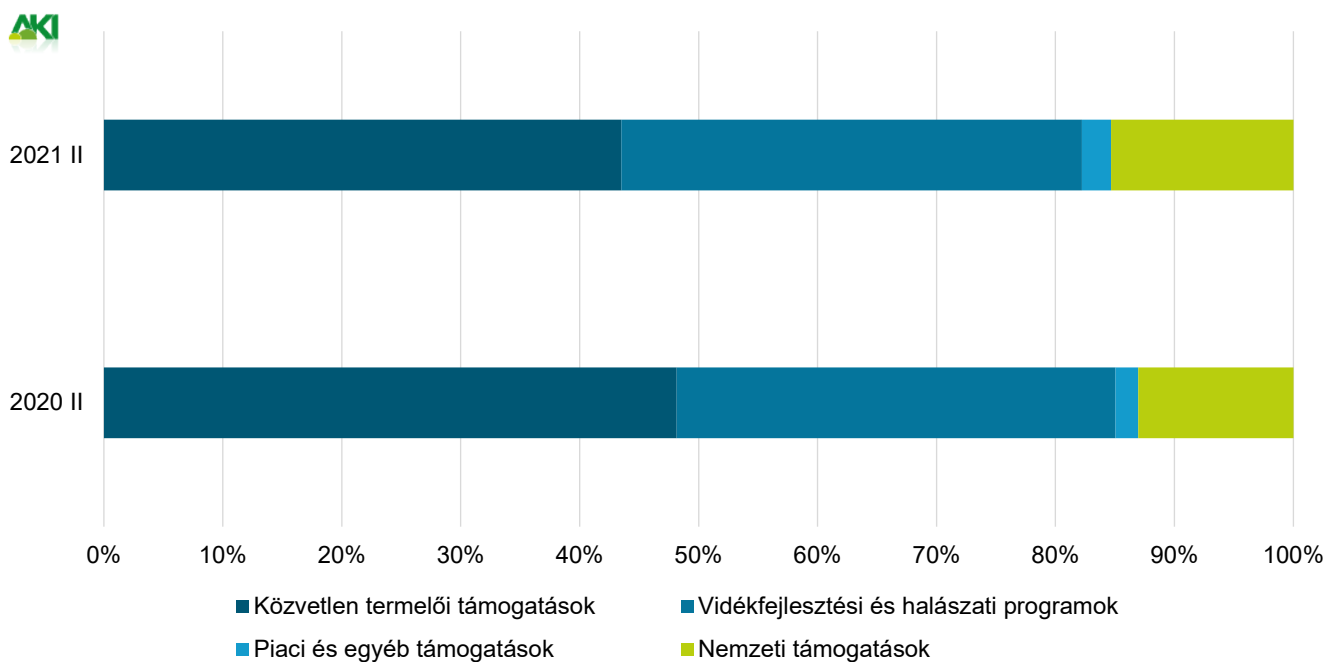

Megjegyzés: A MAHOP kifizetésekről 2021. első fél évre vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

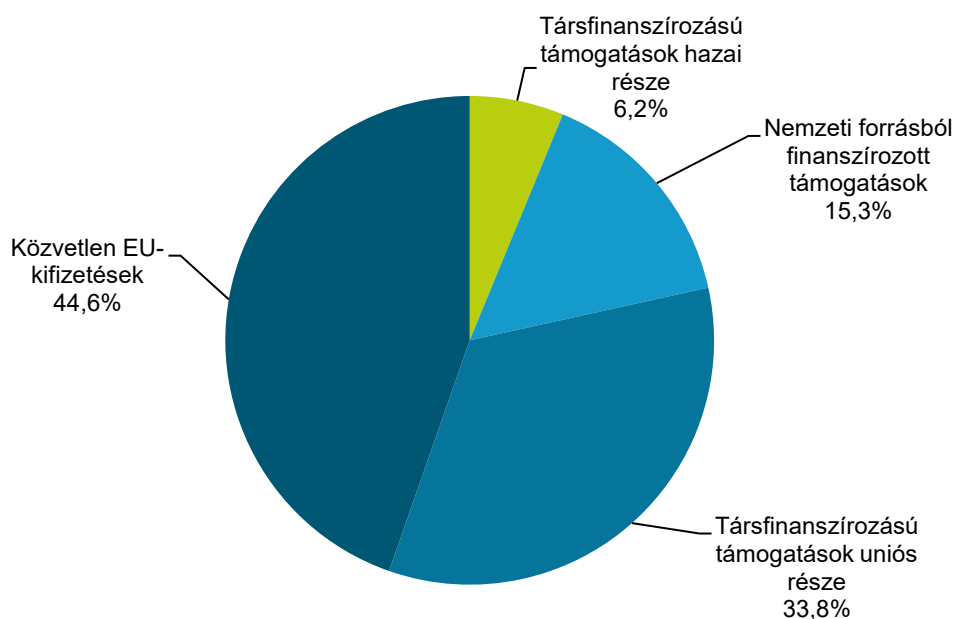
- Az összes agrártámogatáson belül a nemzeti támogatások aránya 2,3 százalékponttal, a Vidékfejlesztési és halászati programoké 1,8 százalékponttal, a piaci és egyéb támogatásoké 0,6 százalékponttal emelkedett a tárgyévben (3. ábra).
- A közvetlen támogatások részaránya 4,7 százalékponttal csökkent.

3. ábra: **Növekedett a nemzeti támogatások és a Vidékfejlesztési és halászati támogatások aránya**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

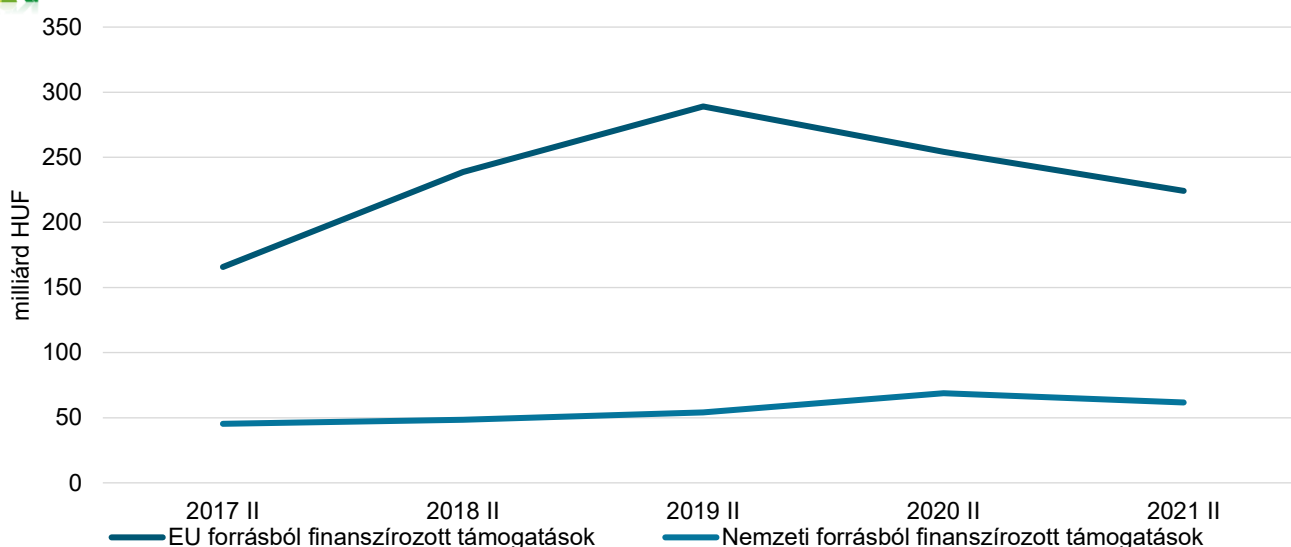
4. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások több mint 70 százaléka európai uniós forrásból származott**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az első 6 hónapban az agrár- és vidékfejlesztést célzó támogatási összeg 78-22 százalékban oszlott meg az uniós és a nemzeti forrás között (4. ábra).
- Európai uniós forrásból 224,3 milliárd, hazai forrásból további 61,6 milliárd forint kifizetése valósult meg 2021. június 30-ig (6. ábra).
- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások esetében az uniós kifizetések aránya 84,5 százalékot tett ki, míg a támogatások további 15,5 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Az uniós finanszírozású kifizetések kiugróan magas értéke 2019-ben az előző évről áthúzódó területalapú támogatásokból adódott (5. ábra).

5. ábra: **Az uniós forrásból finanszírozott támogatások összege meghaladta a 200 milliárd forintot 2021-ben**

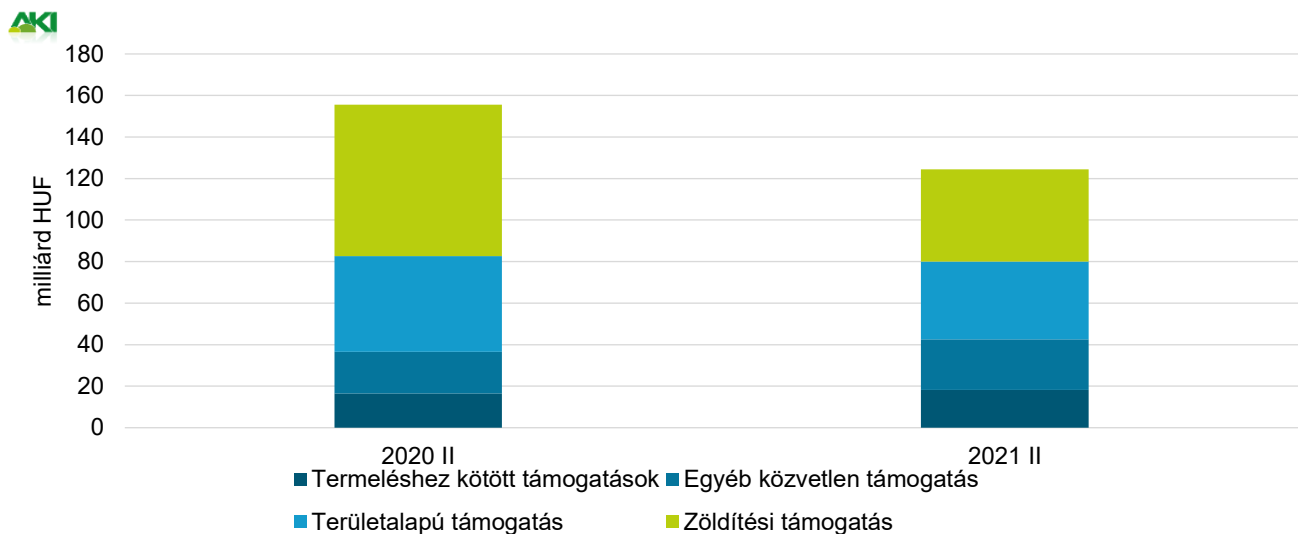

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Közvetlen termelői támogatások

- A közvetlen támogatások jogcímein 2021 első fél évében 124,4 milliárd forint jutott el a termelőkhez, jellemzően területalapú támogatás formájában és a zöldítési komponens keretében (6. ábra). Az előző év azonos időszakában kifizetett összeghez képest ez 37,2 milliárd forinttal kevesebb.
- A támogatási összeg legnagyobb részét, 35,6 százalékát (44,3 milliárd forint) a zöldítési támogatás tette ki, emellett 30,2 százalékos arányt képviselt a területalapú támogatás (37,6 milliárd forint).
A 2020. évi egységes kérelmek után járó területalapú támogatások előlegkifizetése 2020 végén megtörtént, a fennmaradó részét 2021 első fél évének végéig kapták meg a gazdák.

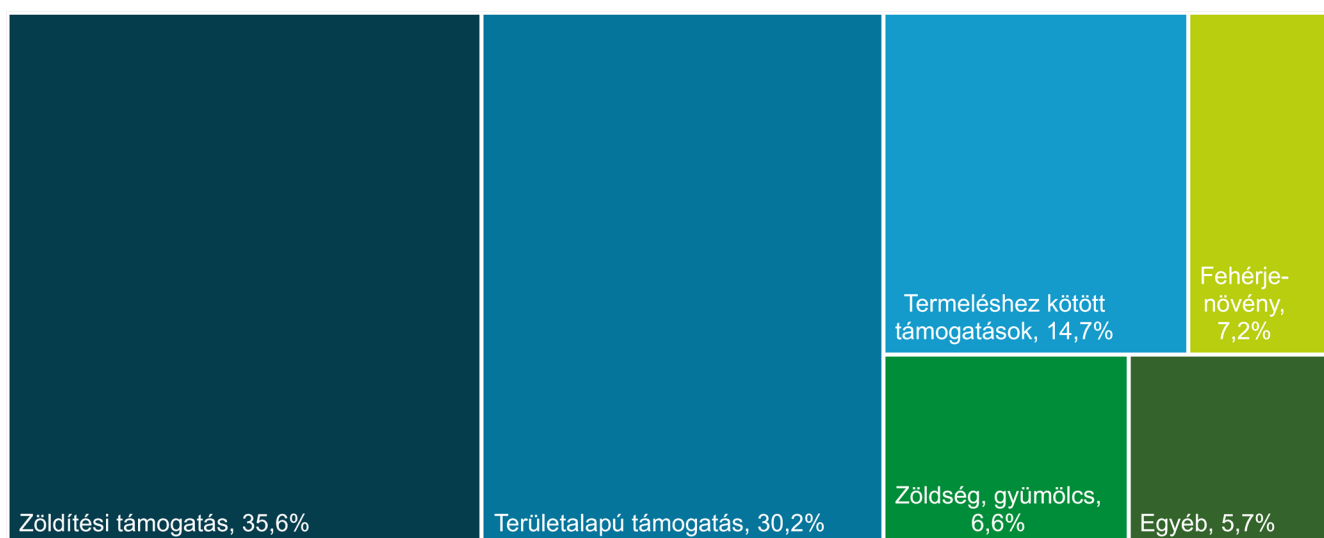
6. ábra: **A területalapú és a kapcsolódó jogcímek kifizetései csökkentek**

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A közvetlen támogatásokra folyósított összeg továbbra is jellemzően zöldítési komponens keretében (35,6 százalék) és területalapú támogatás formájában (30,2 százalék) jutott el a kedvezményezettekhez (7. ábra). A területalapú támogatás és zöldítés együttes aránya az összes agrártámogatáson belül 65,8 százalék, ami 10,7 százalékponttal elmaradt az előző évi arányszámtól.
- A termeléshez kötött támogatások az összes támogatás 14,7 százalékát tették ki, 18,3 milliárd forint folyósítása történt meg a fél év során.
- A szálas és szemes fehérjenövények támogatására 9,0 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek, cukorrépa-termesztés támogatására 2,8 milliárd forintot, gyümölcsstermesztés támogatására (extenzív és intenzív) 2,6 milliárd forintot, zöldségnövény-termesztés támogatására 1,7 milliárd forintot, ipari zöldségnövények termesztéséhez 4,0 milliárd forintot folyósítottak.

7. ábra: A közvetlen támogatások kétharmadát a területalapú és a zöldítési támogatások adták

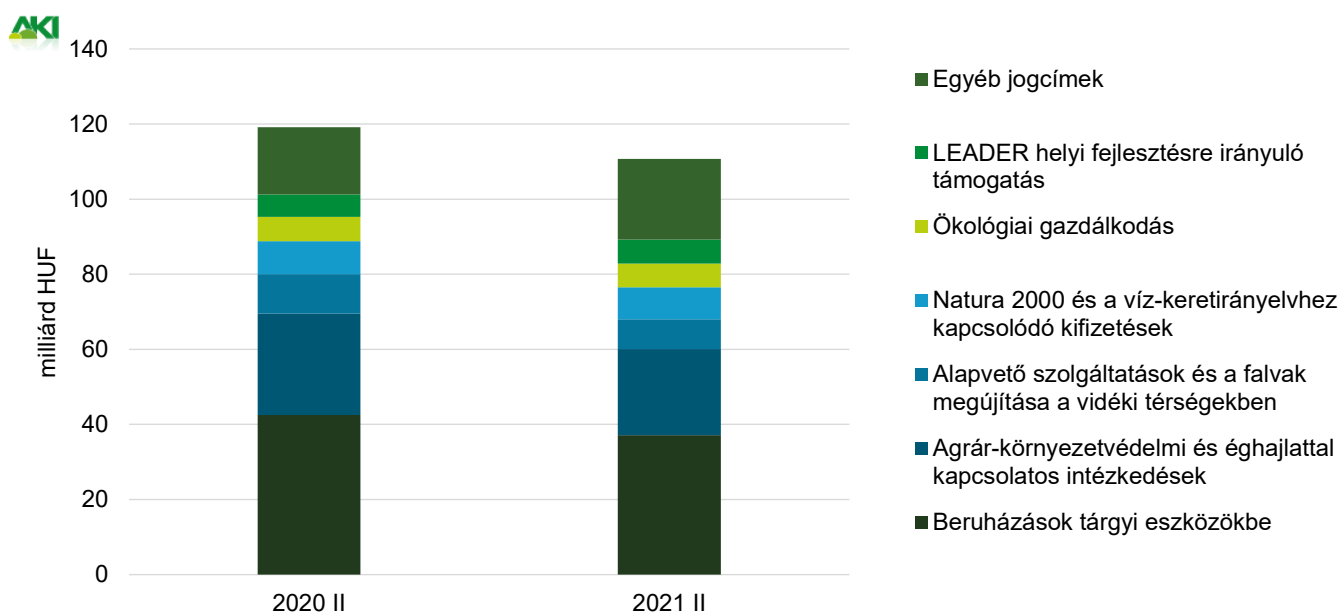

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 2021 első fél évében 110,7 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak. (8. és 9. ábra).
- A VP intézkedései közül a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra 37,1 milliárd forintot, az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre 22,9 milliárd forintot fordítottak. Ezek együttesen a kifizetések 54,3 százalékát tették ki.

8. ábra: A Vidékfejlesztési Program kifizetései meghaladták a 110 milliárd forintot 2021 első fél évében

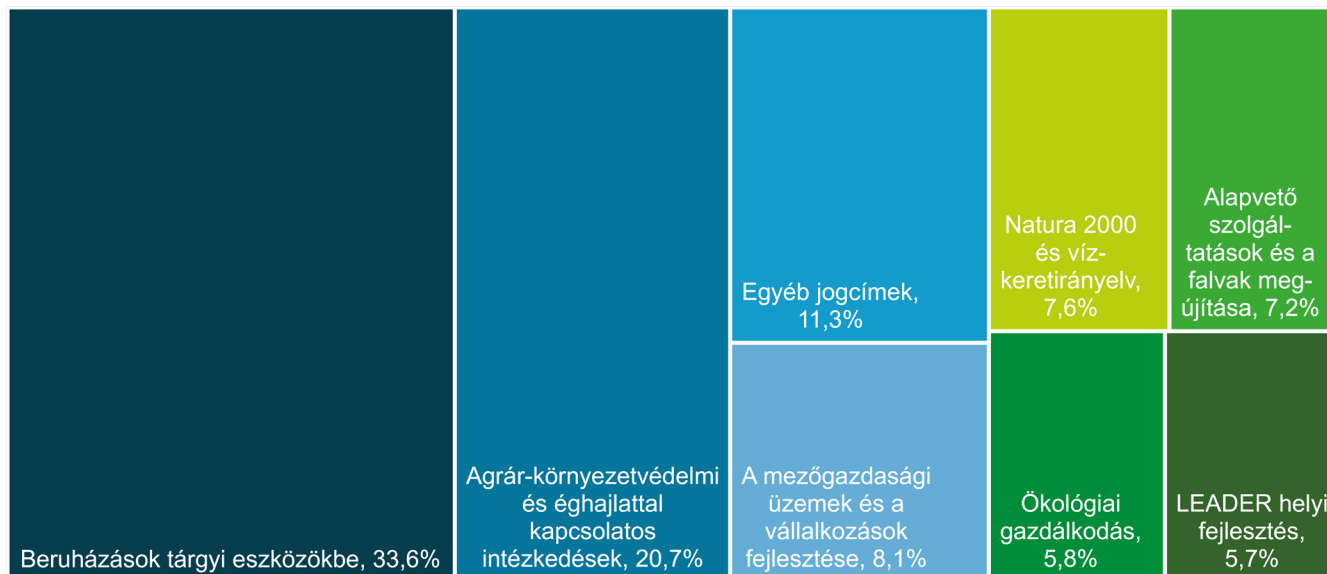

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- További 8,9 milliárd forint jutott a mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztésére, 8,5 milliárd forint a Natura 2000 ökológiai hálózat támogatásaira, valamint 8,0 milliárd forint jutott az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben.

- Az ökológiai gazdálkodás keretében 6,4 milliárd forintot, a LEADER helyi fejlesztésre irányuló támogatásokra 6,3 milliárd forintot, állattóléti támogatásokra 2,7 milliárd forintot vehettek igénybe a kedvezményezettek.

9. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint felét a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2021 első fél évében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2021 június 30-ig 941,6 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak (10. ábra).
- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a támogatások egynegyedét tárgyi eszközökre fordították (248,8 milliárd forint), további egynegyedét pedig az agrár-környezetvédelmi intézkedések tették ki, melyek összege meghaladta a 241 milliárd forintot.

10. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint 50 százalékát a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2021 között**

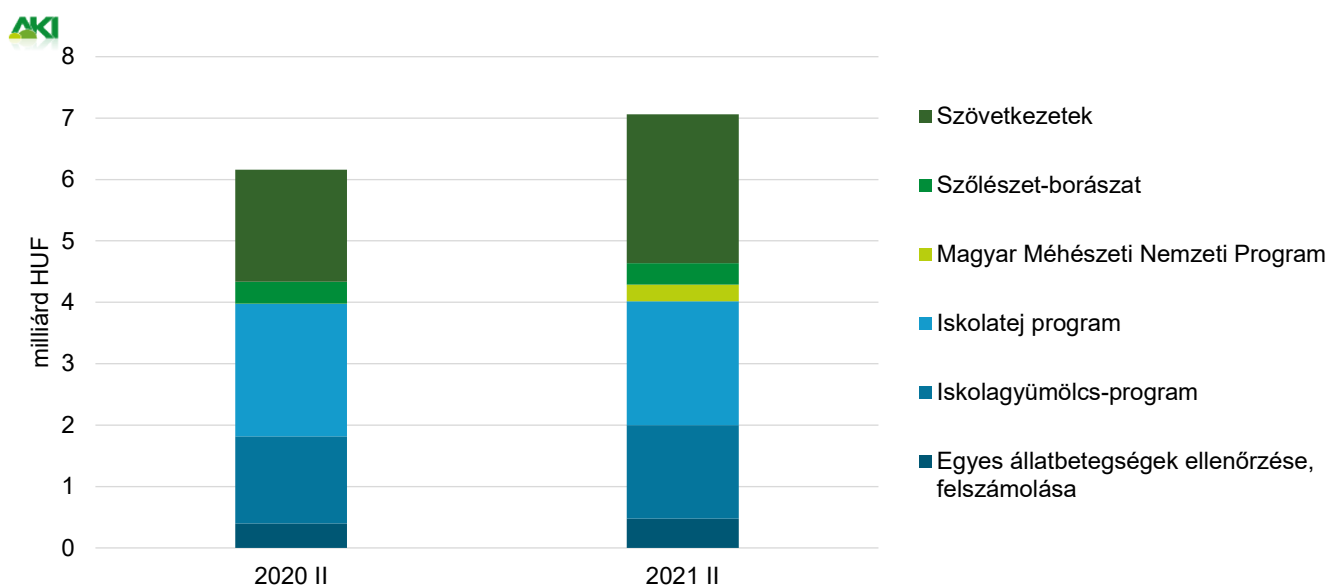
Forrás: PM-és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kifizetések 10,3 százalékát, 96,6 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósítottak a kedvezményezetteknek, míg a Natura 2000 és a víz-keretirányelvhez kapcsolódott 65,6 milliárd forint teljesítés.

Piaci és egyéb támogatások

- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 7,1 milliárd forintot folyósítottak 2021-ben, az előző év azonos időszakához képest 0,9 milliárd forinttal többet (11. ábra).
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 2,9 milliárd forintot fordítottak, amit hazai költségvetésből 3,8 milliárd forinttal egészítettek ki.

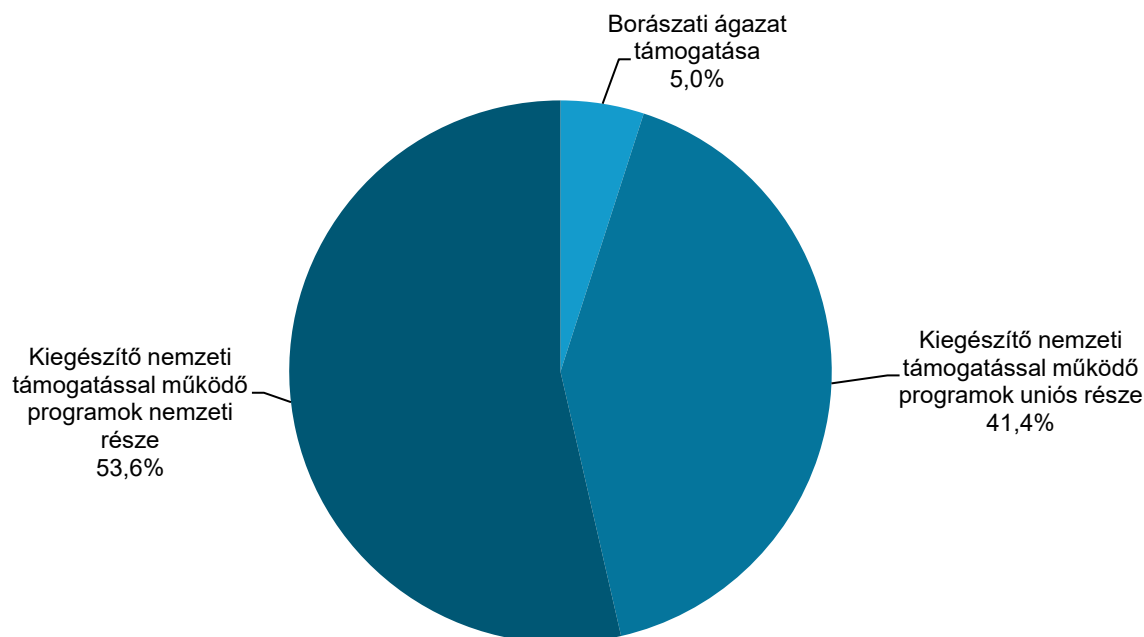
11. ábra: A piaci és egyéb támogatások emelkedtek 2021 első fél évében 2020 azonos időszakához képest

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A programok közül az iskolatej program támogatására az uniós és hazai forrásokból összesen 2,0 milliárd forintot, az iskolagyümölcs-program támogatására 1,5 milliárd forintot fordítottak. Az egyes speciális szövetkezetek támogatására 2,4 milliárd, az egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 475,4 millió forint folyósítása történt meg. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében 268,1 millió forint kifizetés valósult meg.
- A borászati ágazat további 350,7 millió forint támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében (12. ábra).

12. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2021 első fél évében**

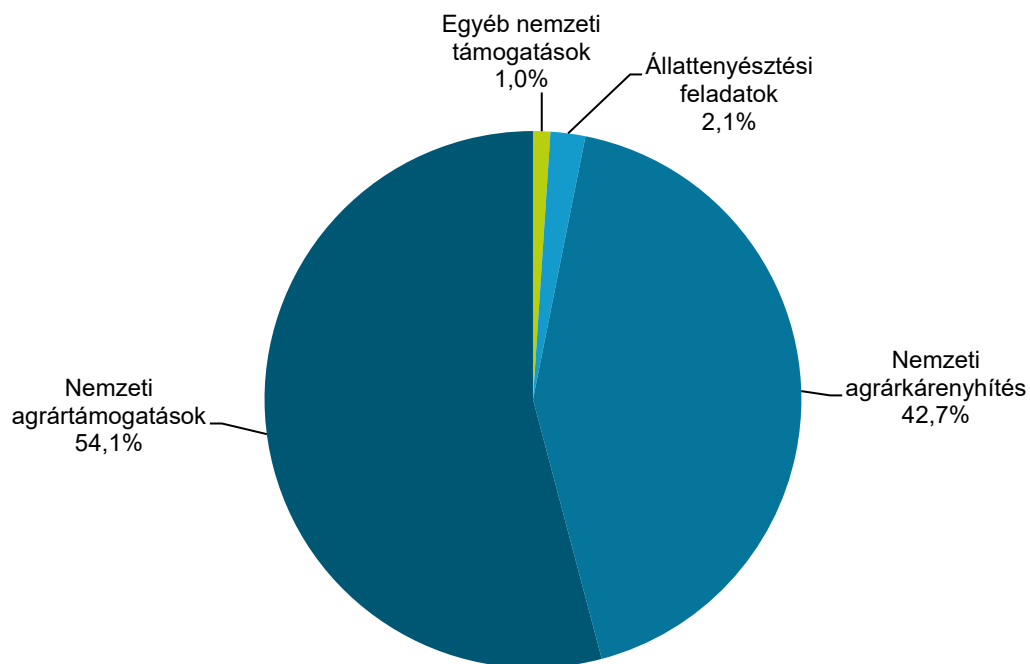

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Nemzeti támogatások

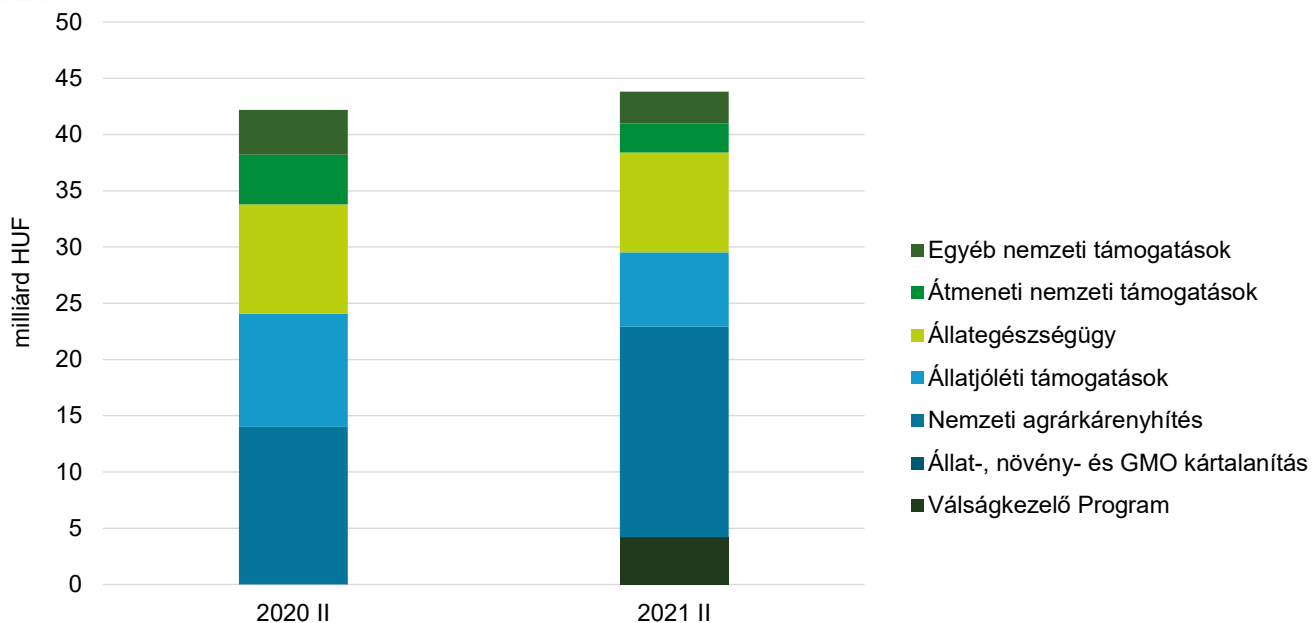
- A nemzeti támogatások jogcímeire 43,8 milliárd forint támogatási összeget folyósítottak 2021. június 30-ig, amelynek 54,1 százaléka (23,7 milliárd forint) a nemzeti agrártámogatások keretében jutott el a gazdákhöz. Ebből 4,2 milliárd forintot a Válságkezelő Programból folyósítottak a gazdálkodóknak több ágazatban, amely programot a Covid-19-járvány miatti veszteségek mérséklése érdekében dolgoztak ki a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként. A Válságkezelő Program kifizetéseinek döntő része az állattenyésztés ágazathoz került, melyből a baromfi állatjóléti átmeneti támogatás 1,1 milliárd forintot, a sertés állatjóléti támogatás 1,5 milliárd forintot, a méhegészségügyi átmeneti támogatás közel 1 milliárd forintot tett ki (13. és 14. ábra).
- A kifizetések számottevő részét, 42,7 százalékát a nemzeti agrárkárnyhítés keretében fizették ki. A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő hazai költségvetésből valósul meg.
- Az állatbetegségek megelőzésére és az állati hulla ártalmatlanítására 8,9 milliárd forint, továbbá állatjóléti támogatásokra 6,6 milliárd forint támogatásban részesültek az állattartók.
- Az átmeneti nemzeti támogatások összege a tárgyévben 2,6 milliárd forint volt.

13. ábra: **A nemzeti támogatások több mint felét a nemzeti agrártámogatások keretében folyósították a termelőknek 2021 első fél évében**

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

14. ábra: **A nemzeti támogatások összege emelkedett 2021-ben**

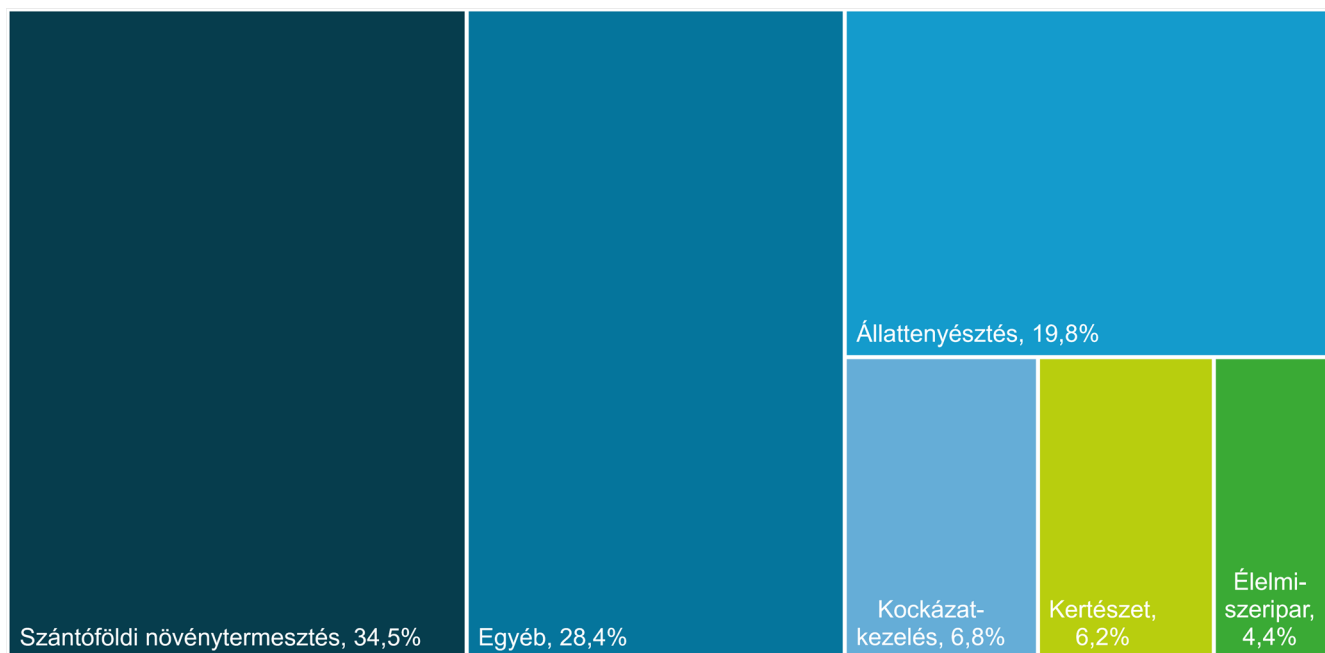

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztása. A jogcímek besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (területalapú támogatás, zöldítés), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (az Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfin kívül, illetve az Állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).
- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) keretében nyújtott átmeneti támogatás, illetve az ágazatok részére folyósított kamattámogatás, kezesi díjtámogatás és költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- A szántóföldi növénytermesztés részesedése az agrártámogatásokból továbbra is meghatározó, a 2021. év első fél évében megközelítette a 35 százalékot (15. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások közel 20 százalékát használhatták fel.
- A kertészet részesedése mindössze 6,2 százalék, az élelmiszeriparé 4,4 százalék.

15. ábra: A szántóföldi növénytermesztés részesedése meghatározó volt 2021 első fél évében

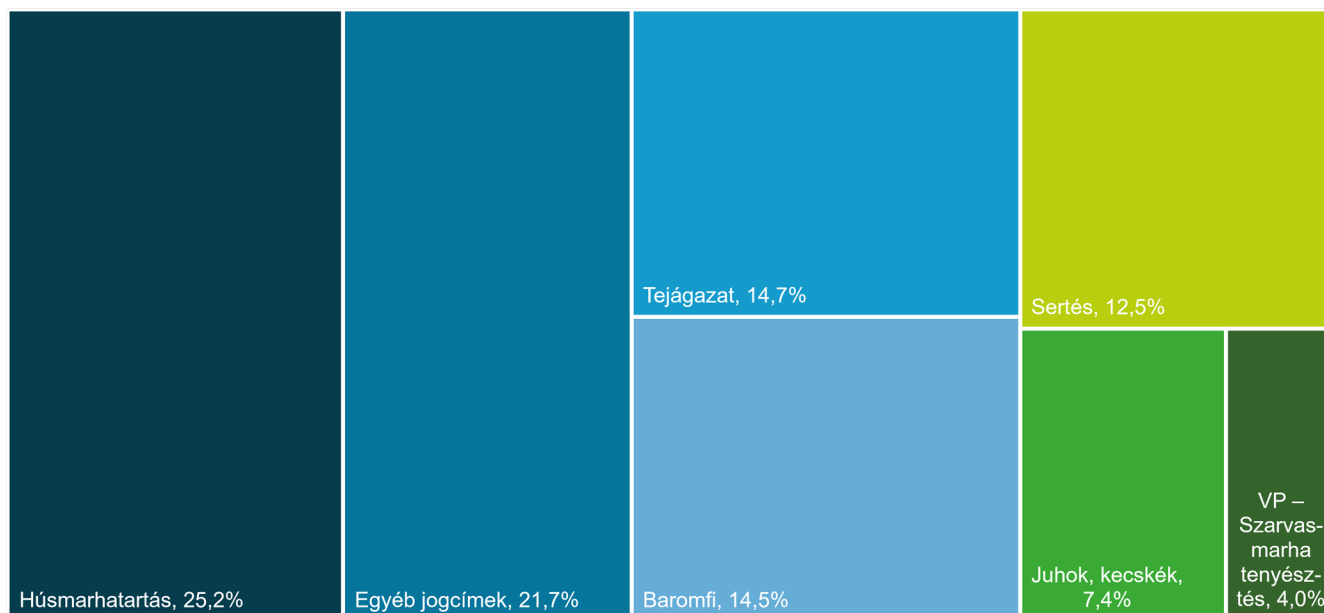
Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Állattenyésztési támogatások

- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 56,6 milliárd forintot vettek igénybe (16. és 17. ábra).
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg 47,2 százalékát, 26,7 milliárd forintot nemzeti költségvetésből fizettek ki. Ebből 4,0 milliárd forint a Válságkezelő Program keretében nyújtott átmeneti támogatás, melynek több mint fele állatjóléti átmeneti támogatás címen jutott el a gazdálkodókhoz. A nemzeti forrás egyharmada állategészségügyi intézkedéseket szolgált, állatbetegségek megelőzését és felszámolását, állati hulla ártalmatlanítását.

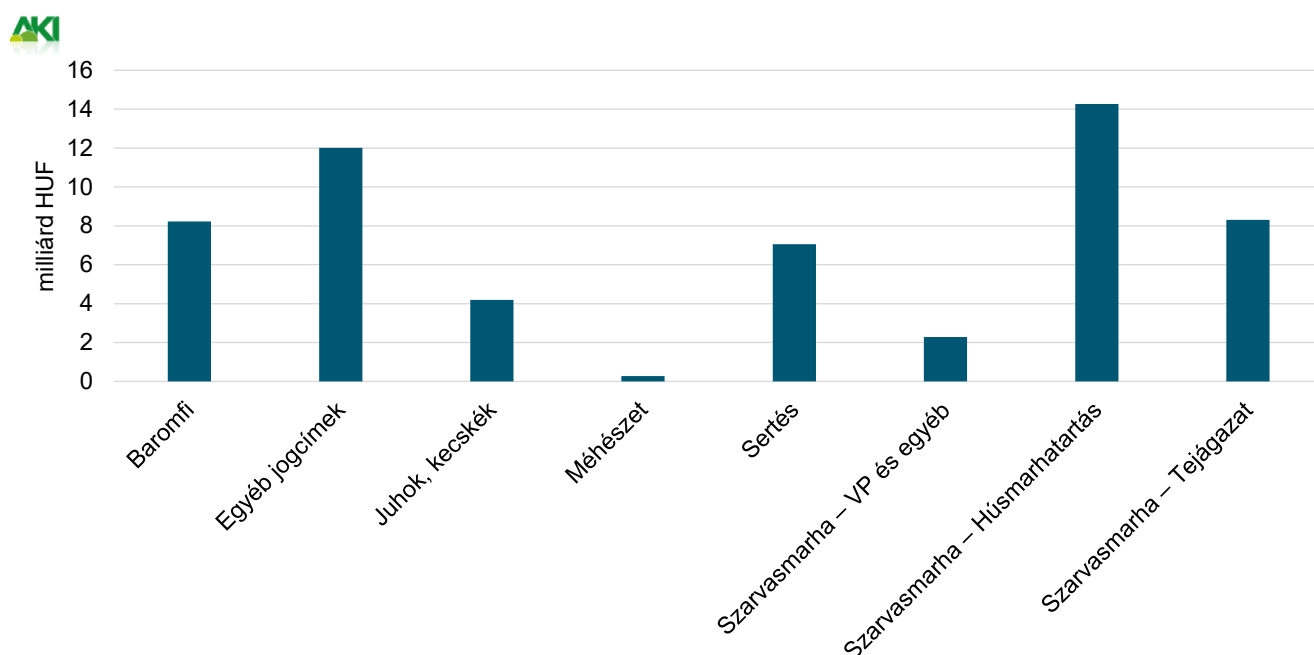
- Az állattenyésztési támogatások 52,8 százalékát uniós források fedezték. Ennek a 29,9 milliárd forintnak harmadát a Vidékfejlesztési Program jogcímein folyósították az állattartóknak.
- Az állattenyésztési támogatások 43,9 százaléka, 24,9 milliárd forint a szarvasmarha ágazatba érkezett, ezen belül a húsmarhatartás 14,3, a tejágazat 8,3 milliárd forinthez jutott. A sertéságazat 1,3 milliárd forint támogatásban részesült.

16. ábra: **Az állattenyésztésen belül a támogatások csaknem fele a szarvasmarha ágazatot erősítette**

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

17. ábra: **A szarvasmarhatartók 24,9 milliárd forint támogatásban részesültek 2021 első fél évében**

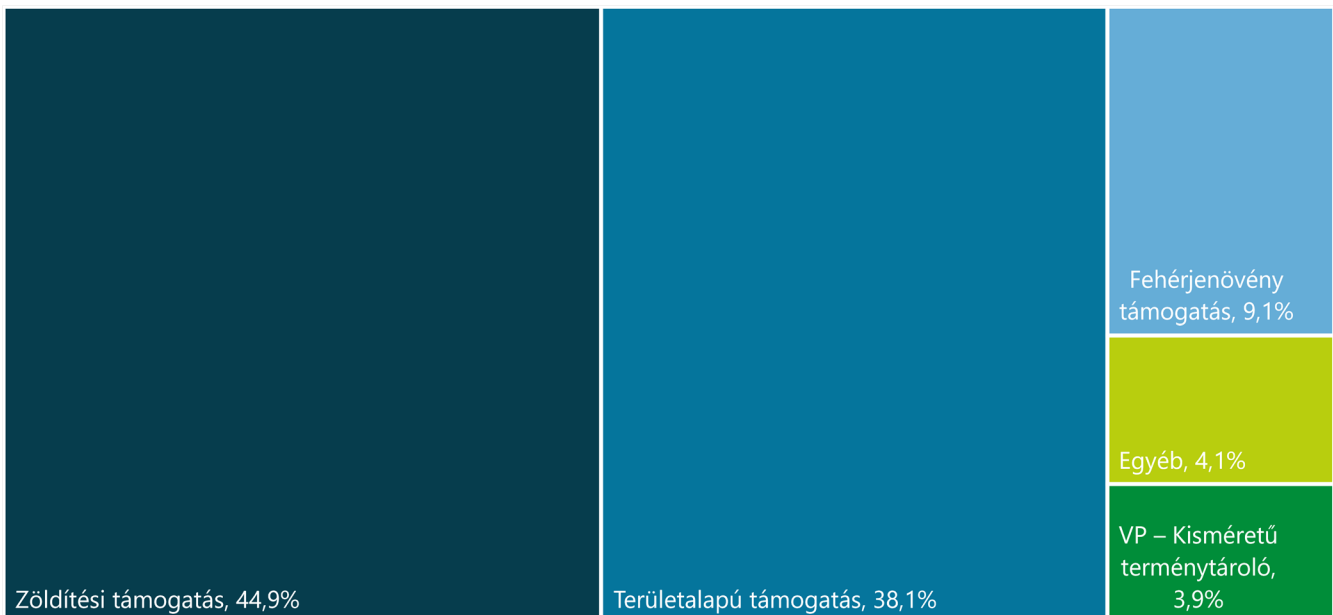

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 98,7 milliárd forint támogatásban részesült 2021 első fél évében, amely csaknem teljes egészében (99,3 százalék) uniós költségvetésből származott.
- Az ágazat részére biztosított szubvenció összegének zöme (83,0 százaléka), 81,9 milliárd forint egységes területalapú támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, ezen belül alaptámogatásként 37,6 milliárd forintot, a zöldítési komponens keretében 44,3 milliárd forintot fizettek ki részükre (18. ábra).
- A szemes és a szálas fehérjenövények együttesen mintegy 9,0 milliárd forint támogatásban részesültek.
- A VP keretében kisméretű terménytárolók, szárítók, tisztítók beruházásához nyújtottak 3,8 milliárd forint támogatást a termelőknek.
- További 2,8 milliárd forint a cukorrépa-termesztés, 695,2 millió forint a rizstermesztés, valamint 489,7 millió forint az ipari olajnövény-termesztés támogatását szolgálta.

18. ábra: A szántóföldi növénytermesztők támogatásának 83 százalékát a területalapú támogatás és a zöldítés adta 2021 első fél évében

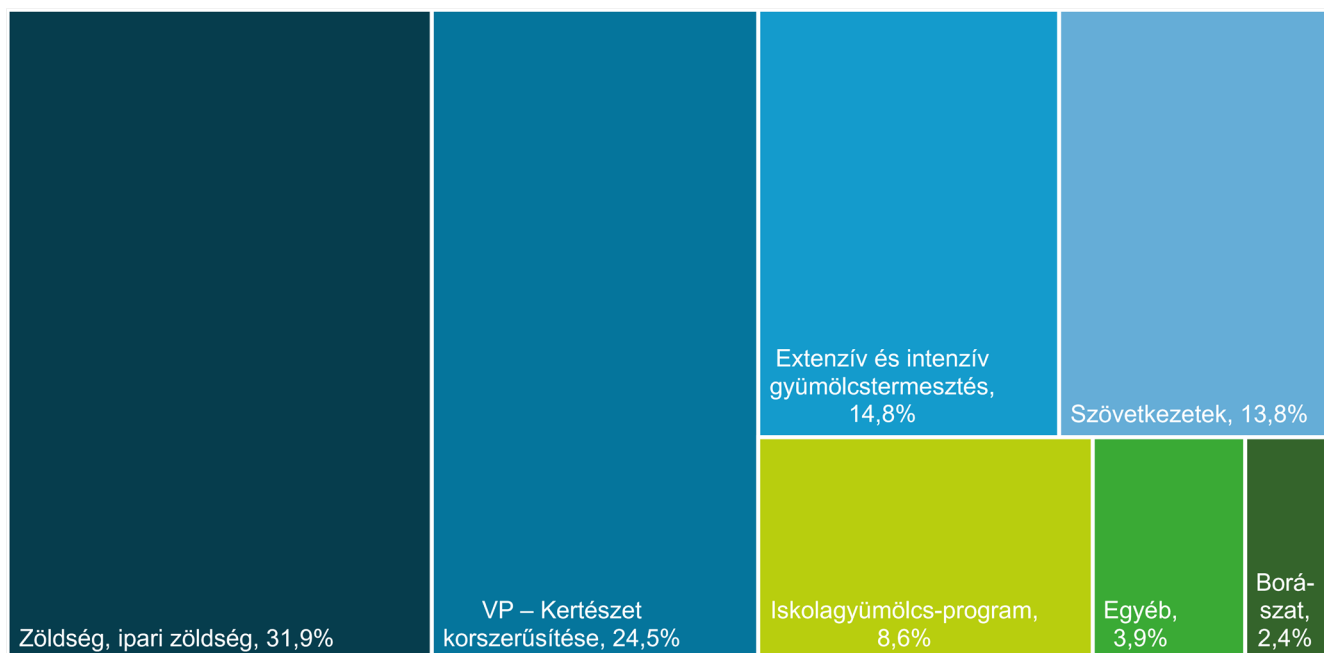
Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2021. június 30-ig 17,6 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 81,9 százaléka származott uniós, 18,1 százaléka pedig nemzeti forrásból (20. ábra).
- Zöldség- és ipari zöldség- és ipari zöldség-növény jogcímekekre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 31,9 százaléka, 5,6 milliárd forint érkezett.
- A kifizetések több mint negyede, 4,6 milliárd forint a VP keretében valósult meg, melyből kertészet korszerűsítésére 4,3 milliárd forintot, azon belül üvegházak létesítésére, korszerűsítésére 2,7 milliárd forintot, gombaházak-hűtőházak létesítésére és korszerűsítésére 1,2 milliárd forintot folyósítottak.
- Az extenzív és az intenzív gyümölcs-termesztés az ágazat támogatási összegének 14,8 százalékát tette ki (2,6 milliárd forint).
- A kifizetések 13,8 százalékát a működési alapok (TÉSZ/BÉSZ), 8,4 százalékát az Iskolagyümölcs-program támogatása keretében használták fel.
- A szőlészeti-borászati ágazat 424,2 millió forint támogatásban részesült, ami 2,4 százalékos arányt jelent.

19. ábra: **A kertészeti támogatások csaknem harmadát a zöldség-, iparizöldség-termesztők kapták 2021 első fél évében**

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkármelegelőző rendszerrel, valamint a 2021-ben induló negyedik pillérrel, a krízisbiztosítással, ami pedig már a növénytermesztők mellett az állattenyésztők számára is támogatást fog nyújtani az időjárási és egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,7 milliárd forintot folyósítottak június 30-ig a jogosult termelők számára (1. táblázat).
- A kockázatkezelési rendszer második pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre. Hazai forrásból 41,7 millió forint, uniós forrásból 203,3 millió forint kifizetés valósult meg.
- További 350,6 millió forintot vettek igénybe a gazdálkodók szintén a VP terhére az időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházásokra.

1. táblázat: **Kiemelkedően magas agrárkárenyhítést folyósítottak 2021 első fél évében**

millió HUF

Jogcím	Összesen
Nemzeti agrárkárenyhítés	18 718
VP-biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott nemzeti támogatás	42
VP-biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott uniós támogatás	203
VP-időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott nemzeti támogatás	70
VP-időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott uniós támogatás	281
Összesen	19 314

Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 12,4 milliárd forint támogatásban részesültek 2021 június 30-ig a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 16,8 százaléka hazai, 83,2 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A VP az élelmiszeripari vállalkozásoknak több jogcímen nyújt támogatást. A 12,4 milliárd forintból a borászati ágazat 3,1 milliárd forint támogatásban részesült, emellett mezőgazdasági termékek értéknövelése céljából további 9,0 milliárd forinthez jutottak az élelmiszer-feldolgozó üzemek, energiahatékonyság javítására pedig 274,0 millió forintot fordíthattak. Az innovatív csoportok beruházásaira 92,3 millió forintot folyósítottak.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar támogatása túlnyomó részben uniós forrásból valósult meg 2021 első fél évében**

millió HUF

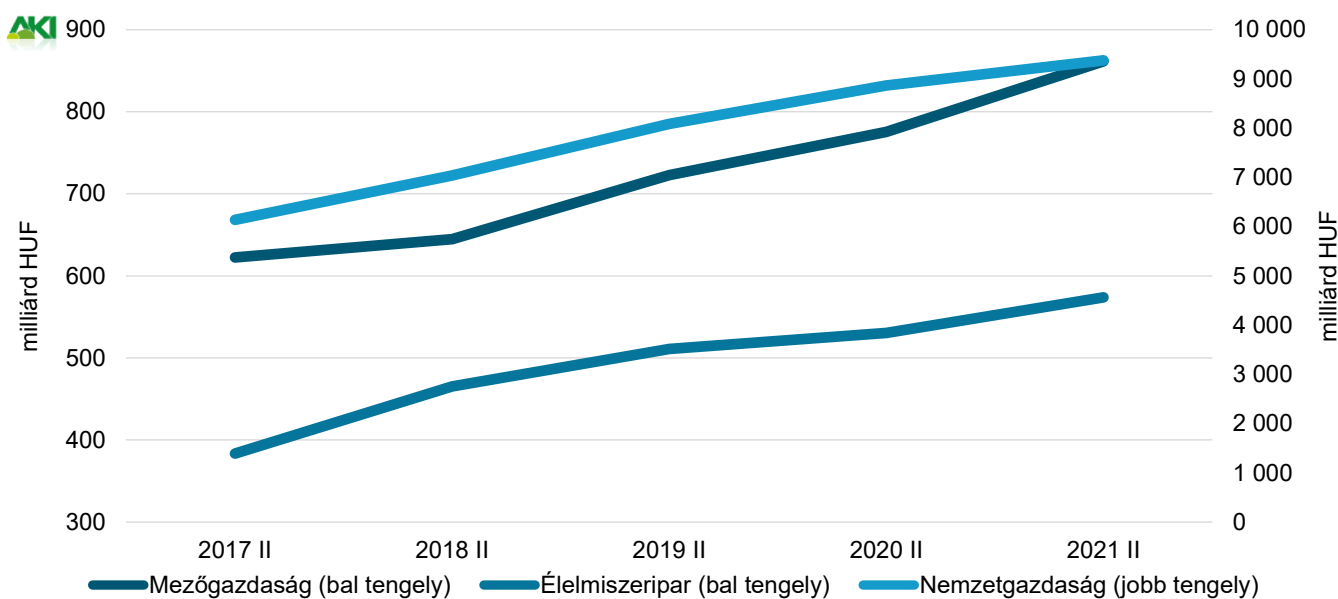
Jogcím	Uniós forrásból	Hazai forrásból	Összesen
VP-M04.2.1-Mezőgazdasági termékek értéknövelése	4 731	947	5 679
VP-M04.2.1-Mezőgazdasági termékek értéknövelése-élelmiszer-feldolgozó üzemek	2 862	543	3 405
VP-M04.2.2-Borászat	1 368	267	1 635
VP-M04.2.2-Mezőgazdasági termékek értéknövelése-borászati üzemek	1 157	271	1 428
VP-M04.2.3-Energiahatékonyság javítása-feldolgozó üzemek	206	69	274
VP-M04.2.1-Innovatív csoportok beruházása – élelmiszer-feldolgozás	78	14	92
Válságkezelő Program - élelmiszer-feldolgozást végzők átmeneti támogatása	0	-11	-11
VP-M04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ÚMVP)	-45	-10	-55
Összesen	10 358	2 090	12 448

Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a VP és a nemzeti agrártámogatások keretében folyósított támogatások szerepelnek.
Forrás: PM-, AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A nemzetgazdasági beruházások volumene a Covid-19- világjárvánnyal leginkább sújtott időszakhoz (2020 II. negyedév) képest 10,8 százalékkal volt nagyobb 2021 II. negyedévében. Ezzel ellentétben a mezőgazdaság beruházási teljesítménye 7,5 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól, amihez legnagyobb mértékben a nagyvállalatok mérsékelt fejlesztései járultak hozzá.¹
- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 8863,9 milliárd forintról 9377,3 milliárd forintra emelkedett, ami 5,8 százalékos növekedésnek felelt meg (20. ábra).
- A hitelállományon belül a forintalapú hitelek értéke 18,4 százalékkal 5880,3 milliárd forintra bővült, miközben a devizaalapúaké 10,3 százalékkal 3497,0 milliárd forintra csökkent, ezáltal a forinthitelek aránya 6,7 százalékponttal 62,7 százalékra emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Nemzetgazdasági szinten a hitelek több mint háromnegyedét jelentő hosszú lejáratú hitelek összege tovább nőtt, 14,2 százalékkal 7387,7 milliárd forintra emelkedett. Ezzel egyidejűleg a rövid lejáratú hitelek értéke 17,0 százalékkal 2000 milliárd forint alá csökkent.
- Az Agrárminisztérium (AM) adatai alapján a mezőgazdaság hitelállományának növekedési üteme meghaladta az élelmiszeriparét: előbbi 11,1 százalékkal, utóbbi 8,2 százalékkal emelkedett egy év alatt. A mezőgazdasági ágazat hitelállományának a növekedése értékben ennél is jelentősebb volt: a 85,8 milliárd forintos növekedés az élelmiszeripar hitelállomány-gyapodásának csaknem kétszeresét jelentette. Mindezek eredményeképpen a mezőgazdaság hitelállománya 861,5 milliárd forintra, az élelmiszeriparé 573,8 milliárd forintra emelkedett 2021 második negyedévének végére. A hitelállomány bővüléséhez a Covid-19-járvány enyhítését célzó vállalati hitelmoratórium is hozzájárult azáltal, hogy a tőketörlesztés átütemezése az állomány kifizetését lassította.

20. ábra: **A mezőgazdaság hitelállománya az élelmiszeriparénál nagyobb ütemben növekedett 2021 második negyedévében**

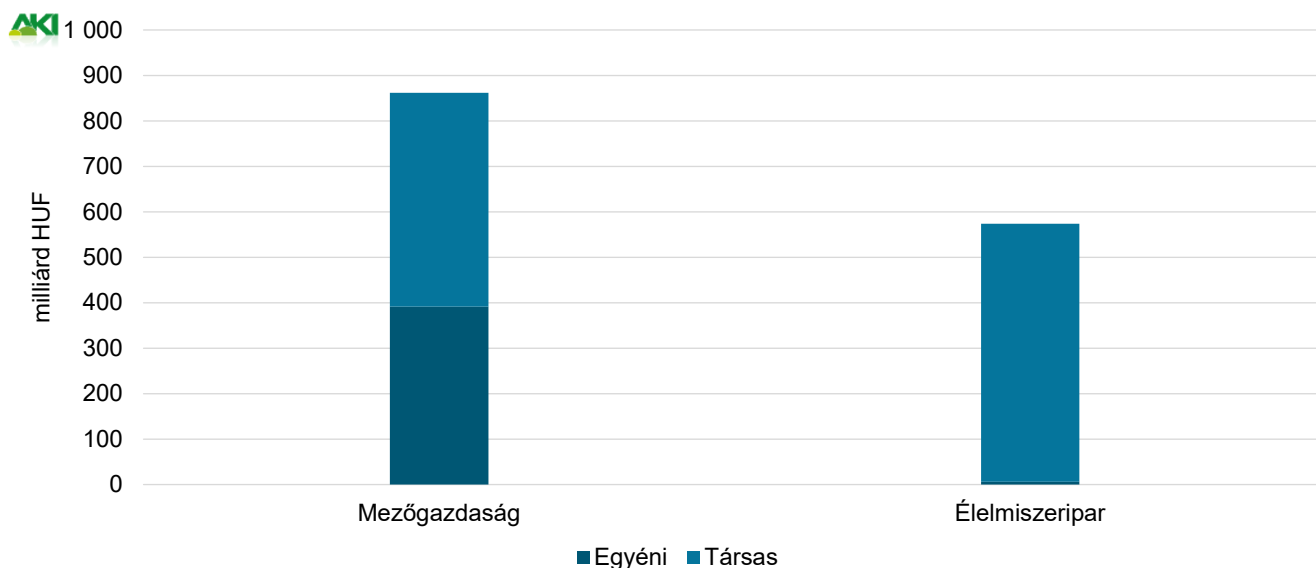

Forrás: MNB- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

¹Forrás: KSH Gyorstájékoztató Beruházás, 2021. II. negyedév

- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 470,3 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 45,4 százalékos részesedése 391,2 milliárd forintnak felelt meg.
- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (567,7 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta, miközben az egyéni vállalkozások hitelállománya (6,1 milliárd forint) továbbra is elenyésző volt (21. ábra).

21. ábra: **A mezőgazdaság hitelállományának nagyobb részét, az élelmiszeriparénak pedig a túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2021 második negyedévében**

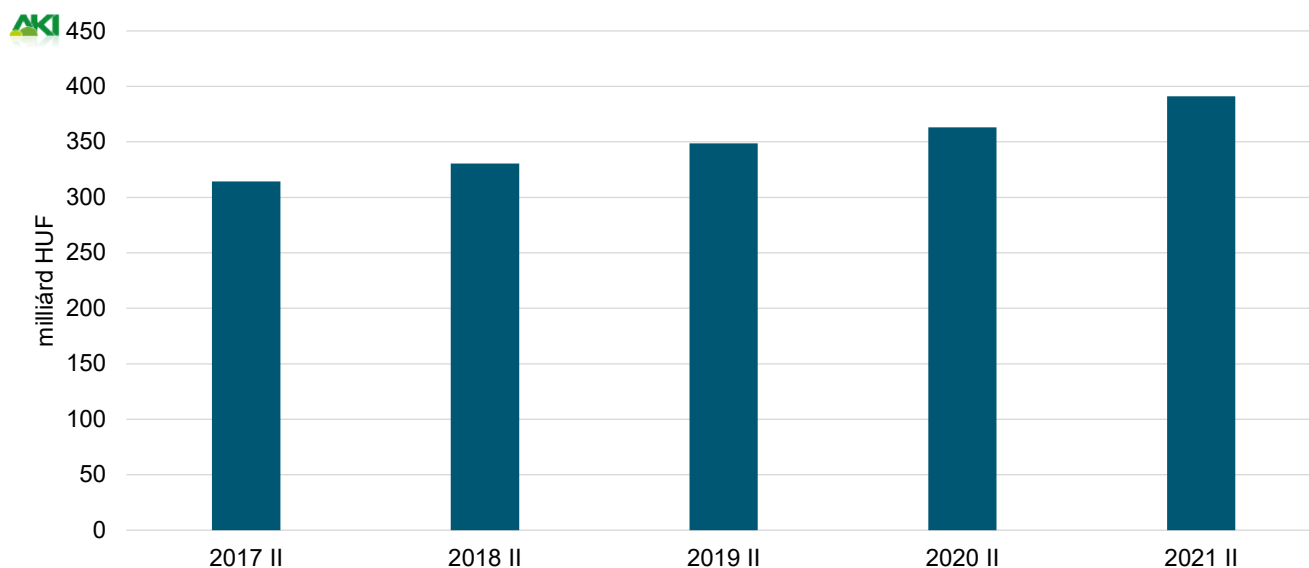

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállománya az előző év azonos időszakához képest 7,8 százalékkal emelkedett, 362,9 milliárd forintról 391,2 milliárd forintra bővült 2021 II. negyedévére (22. ábra).
- Az egyéni gazdaságok részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából tovább mérséklődött, a korábbi évi 46,8 százalékról 45,4 százalékra esett vissza. Ez az arány 2017-ben és 2018-ban még 50 százalék felett volt. Az egyéni gazdaságok csökkenő részesedésének hátterében az áll, hogy a társas vállalkozások hitelállománya nagyobb ütemben, 14,0 százalékkal bővült.

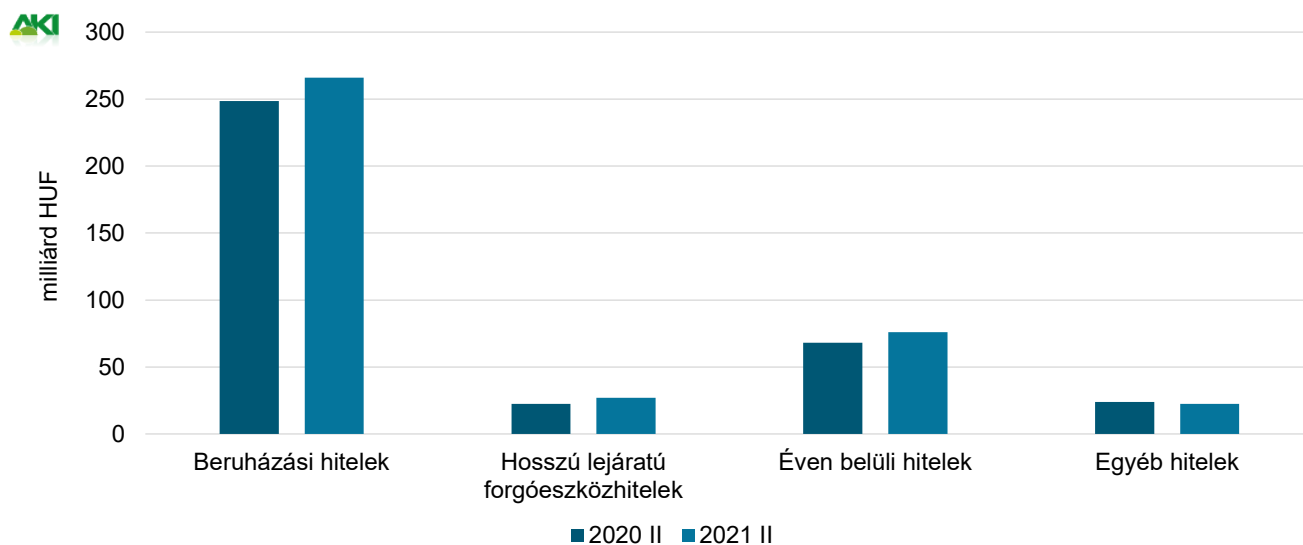
22. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya tovább növekedett 2021 második negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományának több mint kétharmadát jelentő beruházási hitelek állománya 7,0 százalékkal, 17,3 milliárd forinttal nőtt, amely értékben a legnagyobb növekedésnek felelt meg a hitelcélok között (23. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 11,5 százalékkal 76,0 milliárd forintra bővült, amely döntően az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel-keret növekedésének tulajdonítható.
- A legnagyobb ütemű növekedés (+20,6 százalék) a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állományában volt megfigyelhető, azonban ez értékben mindössze 4,6 milliárd forintot jelentett. Ezzel ellentétben az egyéb hitelek állománya 6,5 százalékkal, 1,5 milliárd forinttal esett vissza.
- A korábbi tendenciának megfelelően a devizahitelek aránya továbbra is elenyésző volt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában.

23. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok beruházási hitelállománya nőtt legnagyobb értékben 2021 második negyedévében**

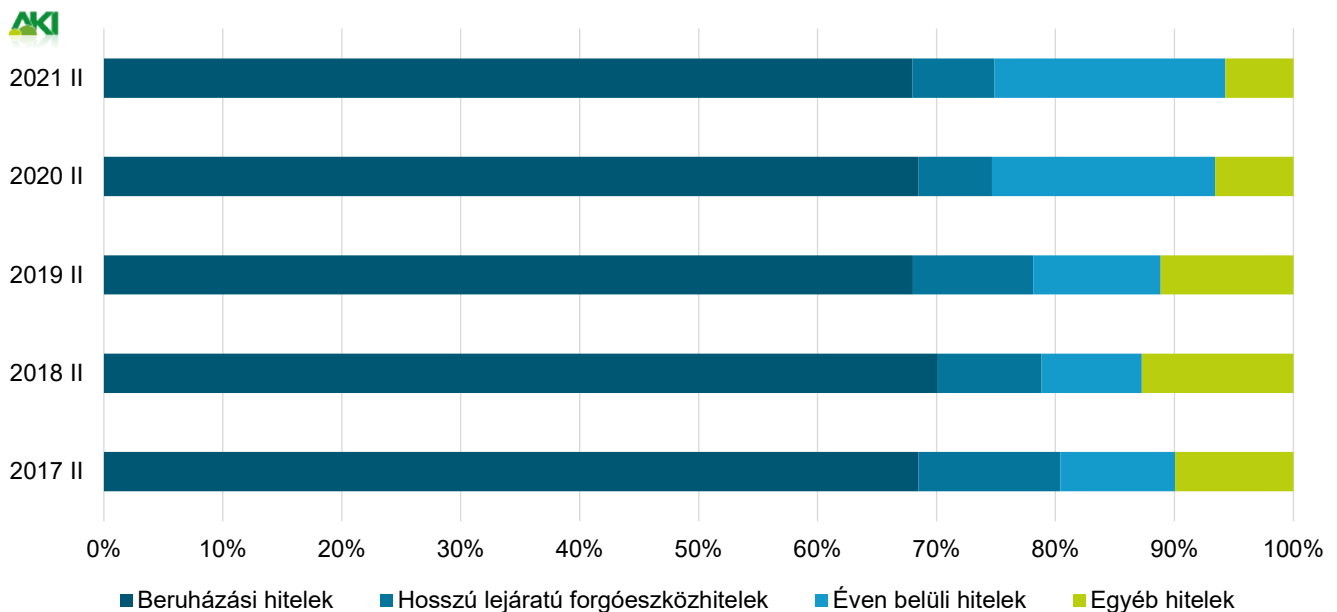

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A beruházási hitelek állománygyarapodása ellenére hitelállományon belüli részesedése kismértékben, 0,5 százalékponttal csökkent, miközben a hosszú lejáratú forgóeszköz- és az éven belüli hiteleké 0,7 százalékponttal emelkedett 2021 II. negyedévében az előző év azonos időszakához képest (24. ábra).
- Az elmúlt öt évet tekintve az éven belüli hitelek részesedésének növekedése volt kiemelkedő a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában: míg 2017-ben 10 százalékos arányt képviseltek, ez az érték 2021 azonos időszakában már a 20 százalékot közelítette.
- A beruházási hitelek súlya az elmúlt években lényegében stagnált, megközelítőleg 70 százalék körül alakult. Míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitel részaránya 2017-ben még több mint 10 százalékot képviselt, 2021 azonos időszakában már csupán 6,9 százalékot tett ki.

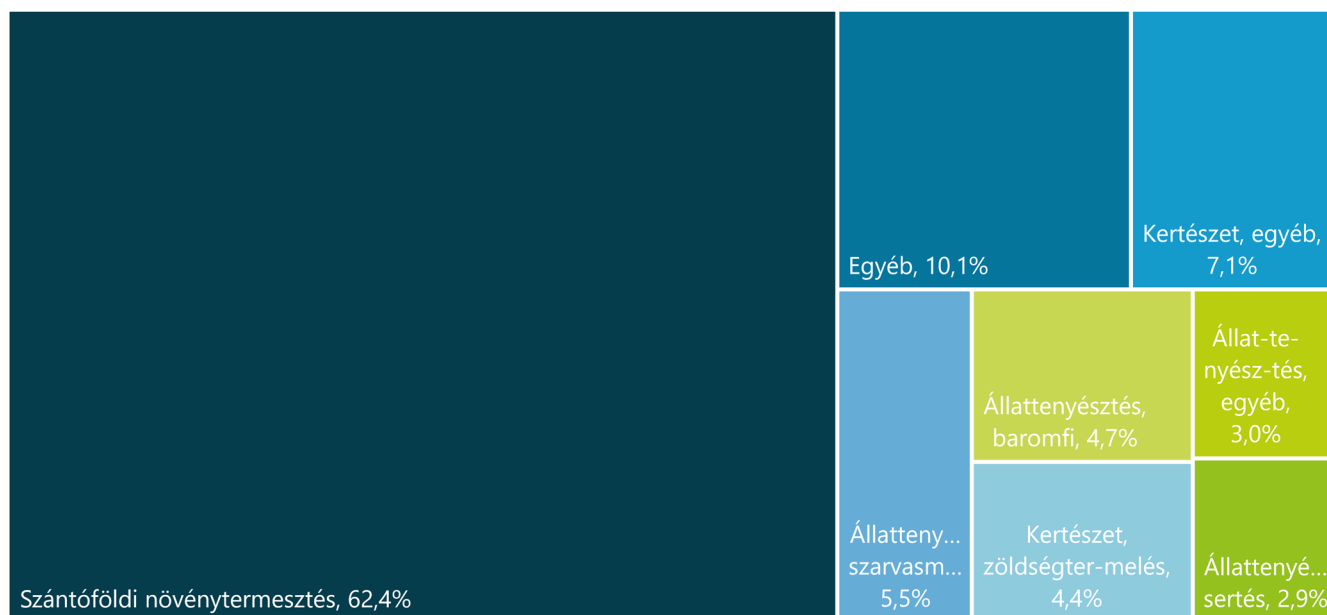
24. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában a hosszú lejáratú és az éven belüli hitelek részesedése azonos ütemben nőtt 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságokon belül a szántóföldi növénytermesztőkhöz köthető a hitelállomány legnagyobb része, 62,4 százaléka. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók a hitelállomány további 16,1 százalékát, a kertészeti ágazat pedig 11,5 százalékát adta 2021 II. negyedévének végén (25. ábra).

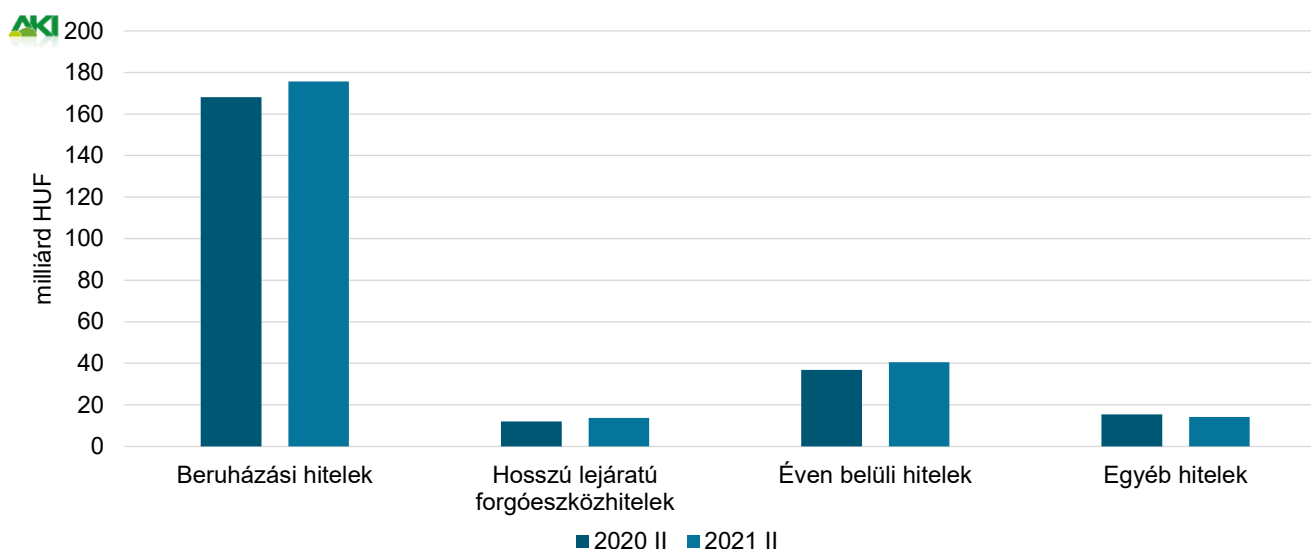
25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. június 30-án**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 11,5 milliárd forinttal 244,0 milliárd forintra bővült 2021 második negyedévének végére az előző év azonos időszakához képest. A növekedéshez a beruházási hitelek állománya járult hozzá legnagyobb mértékben, 7,5 milliárd forinttal, miközben az éven belüli hitelállomány 3,6 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány pedig 1,6 milliárd forinttal bővült. Egyedül az egyéb hitelek állománya csökkent, összességében 1,2 milliárd forinttal (26. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztés rövid lejáratú hitelein belül a folyószámlahitelek és az egyéb éven belüli hitelek állománygyarapodása értékben közel azonos volt, előbbi 1,9, utóbbi 1,7 milliárd forint, ütemét tekintve azonban az egyéb éven belüli hitelek növekedése 10,1 százalékkal haladta meg a folyószámlahitelekét.

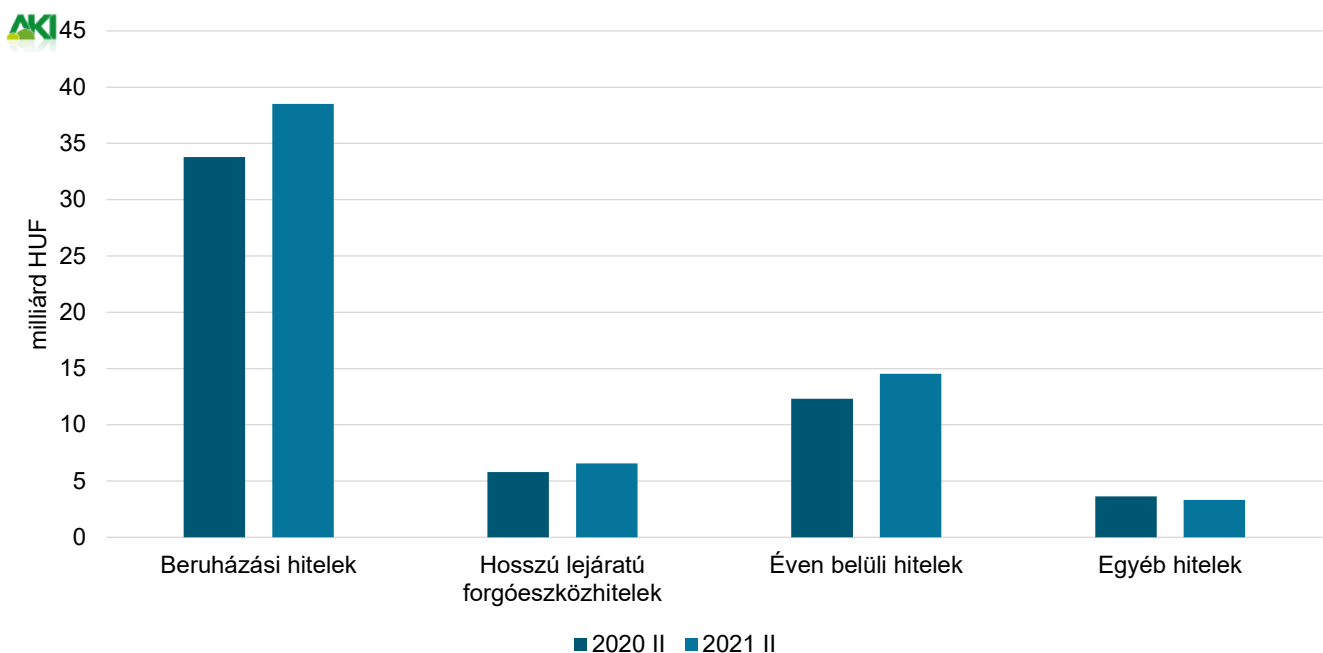
26. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási és éven belüli hitelei növekedtek leginkább 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- Az állattenyésztési ágazat hitelállománya 13,4 százalékkal, 7,4 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban, ezáltal az állomány értéke 63,0 milliárd forintot tett ki 2021 második negyedévének végén. Az alágazaton belül a legnagyobb ütemű növekedés a baromfiágazatban volt (+25,9 százalék), ami értékben is a legmagasabbnak számított (+3,8 milliárd forint). Ezt követte a szarvasmarha-ágazat, amelynek hitelállománya 13,2 százalékkal, 2,5 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakos értékét.
- Az állattartó egyéni gazdaságok hitelei között a beruházási hitelállomány gyarapodása volt a legjelentősebb, az állomány értéke 4,7 milliárd forinttal nőtt egy év alatt. A növekedés üteme az éven belüli hitelekénél volt a legnagyobb, 18,1 százalék, ami azonban értékben a beruházási hitelek állomány-növekedésének kevesebb mint felét jelentette (+2,2 milliárd forint). A hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány 13,2 százalékkal, 0,8 milliárd forinttal nőtt a szóban forgó ágazatban (27. ábra).

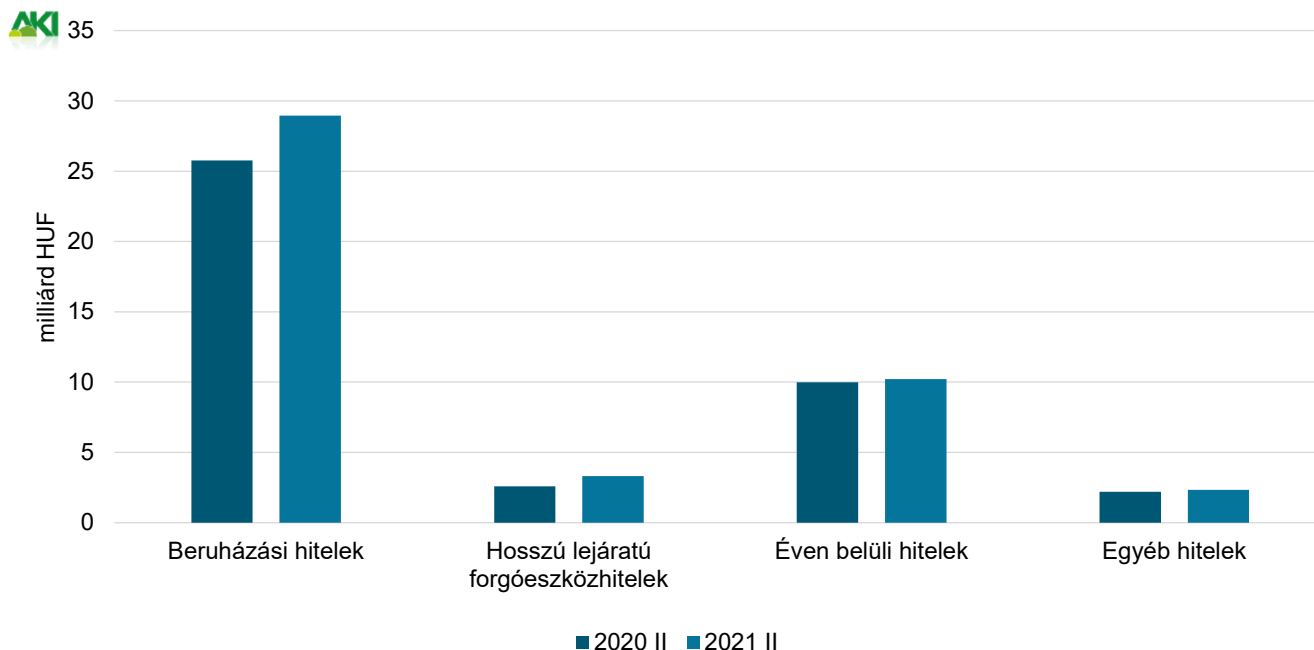
27. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok beruházási és éven belüli hitelei bővültek legnagyobb mértékben 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A kertészeti ágazat hitelállománya 10,6 százalékkal 44,8 milliárd forintra bővült az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is a hosszú lejáratú hitelek növekedtek leginkább: a beruházási hitelállomány 3,2, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány pedig 0,7 milliárd forinttal bővült. A rövid lejáratú és az egyéb hitelek állománya kismértékben növekedett, előbbi 0,2, utóbbi 0,1 milliárd forinttal (28. ábra).
- A zöldségtermeléssel foglalkozók az ágazat hitelállományából 17,0 milliárd forintot tudhattak magukénak.
- Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány 14,4 százalékkal 39,4 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi negyedévhez képest.
- Az egyéni gazdaságok hitelállományának legnagyobb része (73,5 százalék) továbbra is az egyéni vállalkozókhoz tartozott, a fennmaradó részt az őstermelők hitelállománya képezte.

28. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságok hosszú lejáratú hitelei növekedtek leginkább 2021 második negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságok hitelállományának bővülésével egyidejűleg az újonnan felvett hitelek értéke kismértékben csökkent. A szegmens 2,6 milliárd forinttal kevesebb, 22,9 milliárd forint hitelt vett fel 2021 II. negyedében, mint egy évvel korábban. A csökkenés teljes egészében a szántóföldi növénytermesztőknek tulajdonítható: a szóban forgó ágazat 3,6 milliárd forinttal mérsékelte hitelfelvételét. Ezzel ellentétben az állattartók és -tenyésztők 0,9 milliárd forinttal, a kertészeti ágazatban tevékenykedők pedig 0,3 milliárd forinttal több hitelösszeget vettek igénybe, mint az előző év azonos időszakában (3. táblázat).
- Az újonnan felvett hitelösszeg a megelőző negyedévi értékhez képest is kevesebb volt: a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok 6,3 milliárd forinttal több hitelt vettek fel 2021 első negyedében, mint az azt követő negyedéves időszakban.
- Hitelcél tekintve a beruházási hitelek összegében történt a legnagyobb változás: az új hitelkihelyezések értéke 2,8 milliárd forinttal volt kisebb 2021 második negyedében, mint egy évvel korábban. A folyószámlahitelek közül 1,2 milliárd forinttal és az egyéb hitelek közül 0,4 milliárd forinttal kevesebb hitelösszeget vettek igénybe, miközben a hosszú lejáratú hitelek és az egyéb éven belüli hitelek értéke 1,0, valamint 0,9 milliárd forinttal bővült.
- Az új hitelek több mint fele (55,1 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése 22,0 százalék volt, a kertészeti ágazat és az egyéb kategóriába tartozó vállalkozások a hitelállományból közel azonos arányban, hozzávetőlegesen 11 százalékkal részesedtek. Az új hitelek 7,9 százaléka a baromfi-, 7,5 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további 3,5 százalékat pedig a sertéstartók és -tenyésztők tudhatták magukénak.

3. táblázat: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hiteleinek több mint fele a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021 második negyedében**

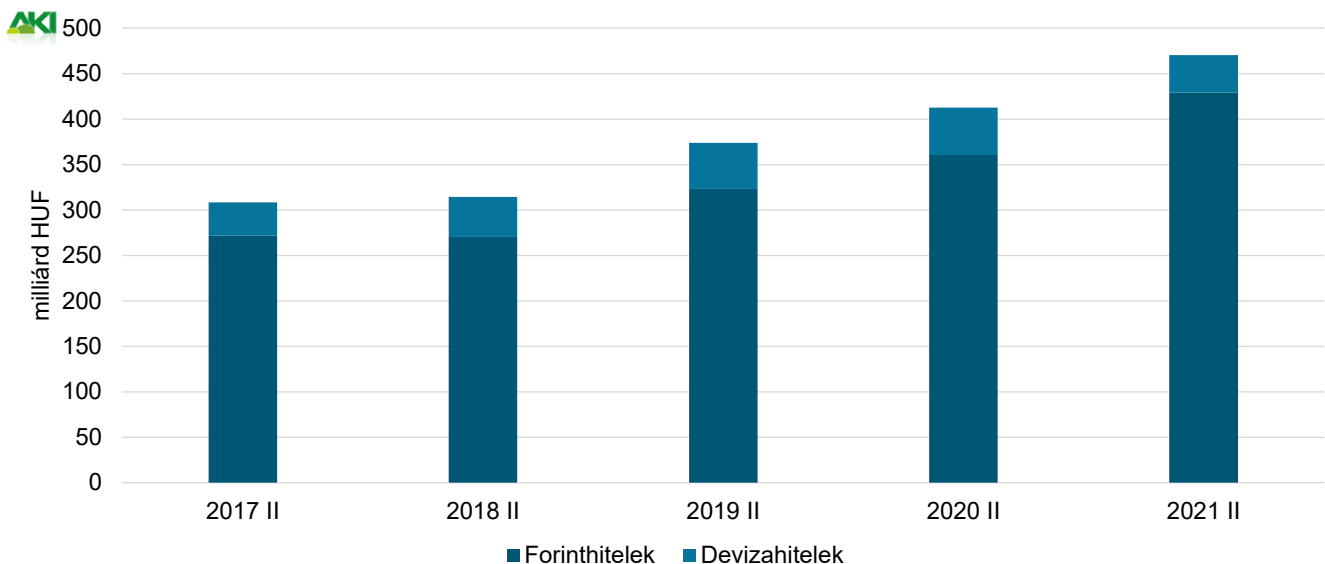
milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	12,6	4,7	1,2	4,2	1,9	0,7
Állattenyésztés	5,0	1,9	0,7	1,8	0,6	0,1
ebből						
baromfi	1,8	0,8	0,1	0,7	0,1	0,0
sertés	0,8	0,3	0,0	0,4	0,1	0,0
szarvasmarha	1,7	0,6	0,4	0,5	0,2	0,0
Kertészet	2,7	1,0	0,5	0,9	0,2	0,1
ebből						
zöldségtermelés	0,7	0,1	0,2	0,3	0,1	0,0
Egyéb	2,6	1,0	0,2	0,8	0,4	0,1
Összesen	22,9	8,6	2,6	7,7	3,0	1,0

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

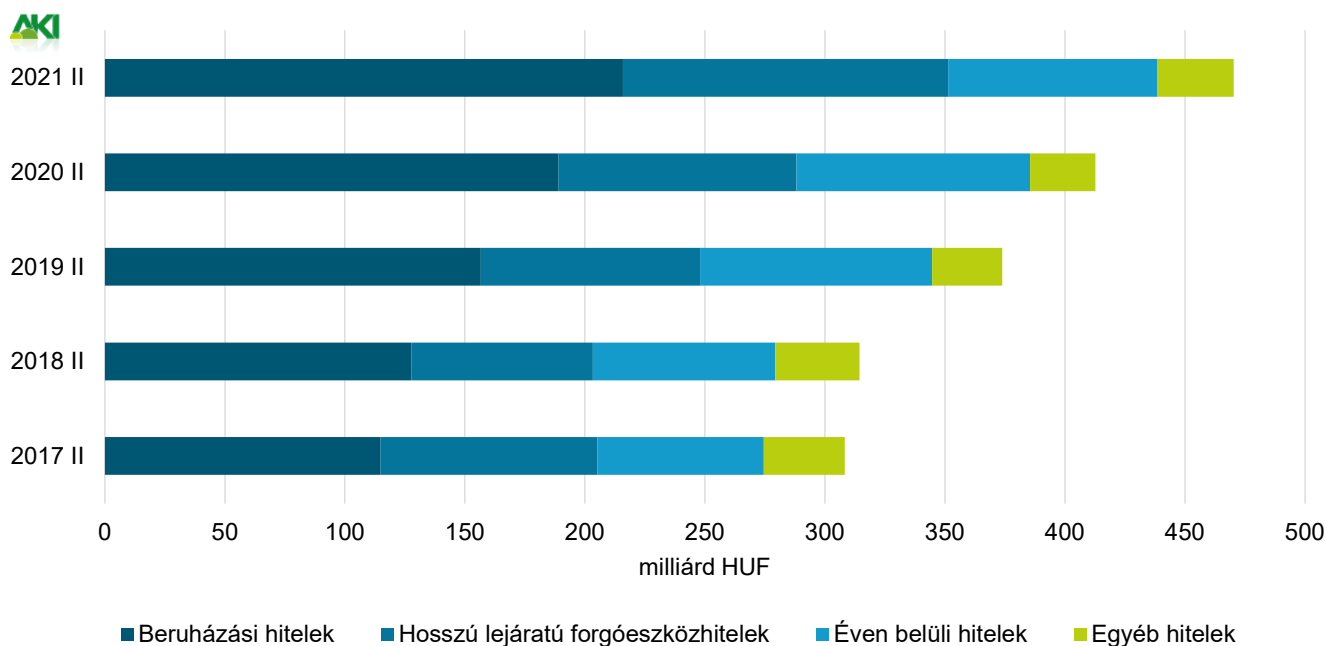
- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának dinamikus növekedése tovább folytatódott: az állomány értéke 14,0 százalékkal 470,3 milliárd forintra nőtt (29. ábra).
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományában továbbra is a forinthitelek domináltak, sőt részesedésük tovább emelkedett, 2021. második negyedében már a 90 százalékot is meghaladta.

29. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelei 14,0 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbi értéket 2021. második negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Lejárati idő tekintetében a hosszú lejáratú hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 21,9 százalékkal 351,3 milliárd forintra gyarapodott 2021 második negyedévében. Az éven túli hitelek közül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 36,4 százalékkal 135,5 milliárd forintra, a beruházási hitelek 14,3 százalékkal 215,8 milliárd forintra emelkedtek (30. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 2020-ban volt a legnagyobb, 97,3 milliárd forint, amely 2021 második negyedévének végére 87,2 milliárd forintra csökkent, ezáltal a rövid lejáratú hitelek részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 5,0 százalékkal esett vissza.

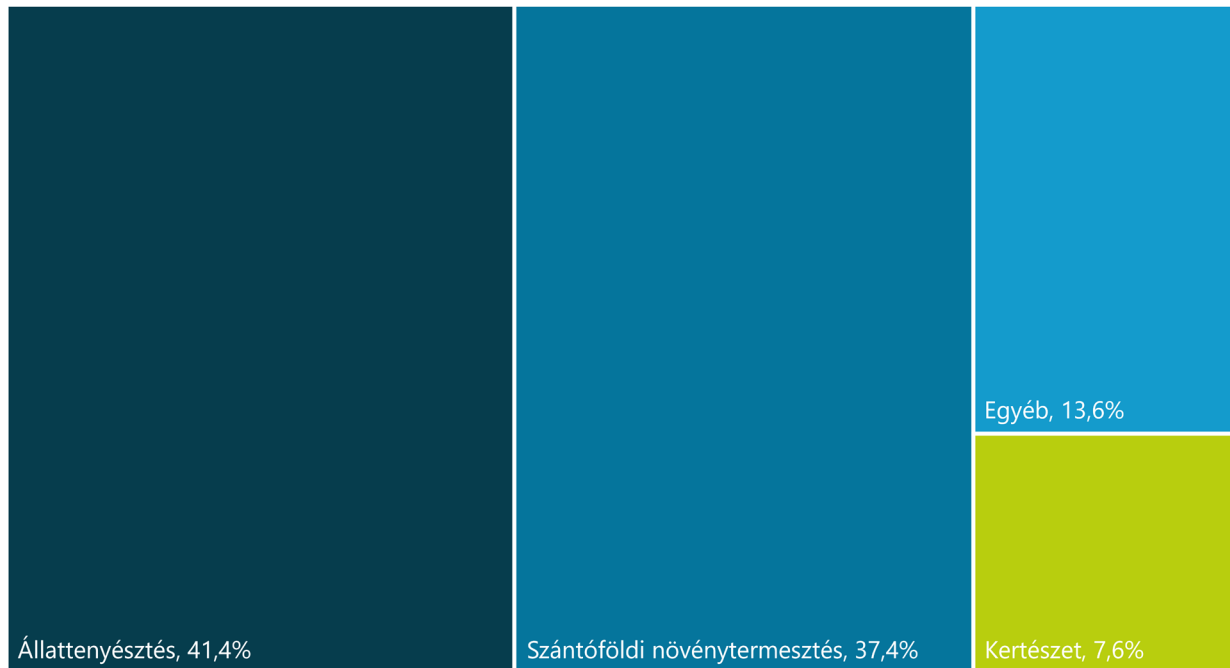
30. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei tovább növekedtek 2021 második negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának jelentős része, 41,4 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, további jelentős hányada, 37,4 százaléka pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. Az állattartók körében a szarvasmarha- és sertéstartók részesedése közel azonos volt, előbbi 14,0, utóbbi 13,9 százalék, a baromfiágazat részesedése pedig 12,3 százalékot tett ki. A kertészeti ágazat kisebb, 7,6 százalékos részesedéssel bírt, azon belül is a zöldségtermelés 5,2 százalékos arányt képviselt. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők a hitelállomány 13,6 százalékát tudhatták magukénak (31. ábra).

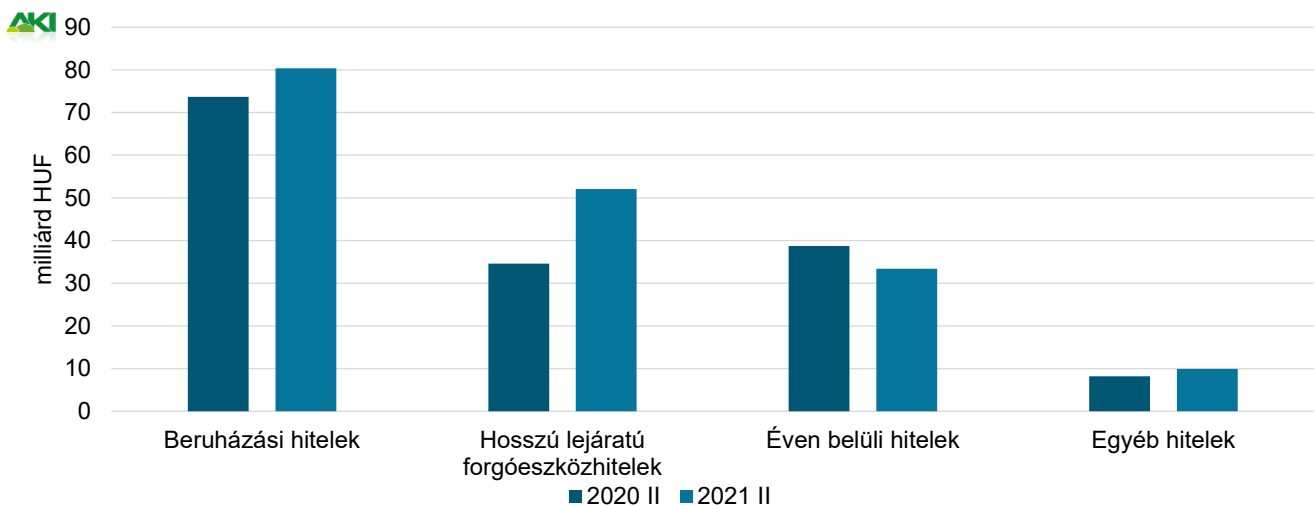
31. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2021. június 30-án**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas vállalkozások hitelállománya, 20,5 milliárd forinttal 175,7 milliárd forintra nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- A növekedéshez lenagyobb mértékben a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek járultak hozzá, amelyek állománya több mint másfélszeresére bővült egy év alatt. A beruházási hitelek 6,6 milliárd forinttal, az egyéb hitelek 1,7 milliárd forinttal gyarapodtak, miközben az éven belüli hitelállomány 5,4 milliárd forinttal mérséklődött (32. ábra).

32. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások hosszú lejáratú forgóeszközhitelei növekedtek leginkább 2021 második negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- Az állattenyésztési ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 18,5 százalékkal, 194,5 milliárd forintra bővült egy év alatt.
- Az állattenyésztésen belül a sertéságazatban volt a legnagyobb növekedés: a szegmens hitelállománya az előző év azonos időszakához képest több mint másfélszeresére nőtt. A baromfiágazatban már jóval kisebb volt a növekedés üteme, az ágazat hitelállománya 13,2 százalékkal, 6,7 milliárd forinttal emelkedett. A szarvasmarha-ágazat hitelállománya szintén gyarapodott, összességében 1,5 milliárd forinttal.
- Az állattenyésztési ágazat hitelállományában az éven túli hitelállomány gyarapodása volt számottevő. Azon belül is a beruházási és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány azonos ütemben nőtt, előbbi 26,8, utóbbi 25,1 százalékkal. Az egyéb hitelek állománya ugyancsak növekedett, 19,3 százalékkal, miközben az éven belüli hitelek állománya 4,8 százalékkal mérséklődött az előző év első negyedéhez képest (33. ábra).

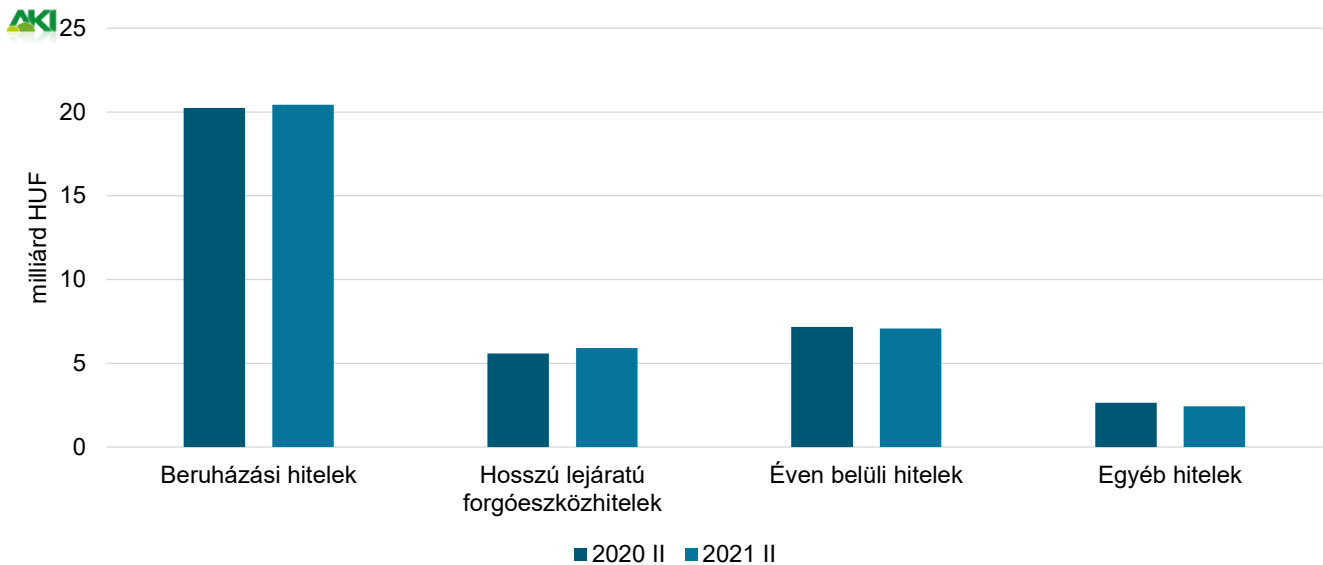
33. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások hosszú lejáratú hitelei közel azonos ütemben nőttek 2021 második negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya érdemben nem változott, mindössze 0,6 százalékkal volt több 2021 második negyedében, mint egy évvel korábban. A szegmens 35,9 milliárd forintos hitelállománya továbbra is a legkisebbnek számított az ágazatok között (34. ábra).

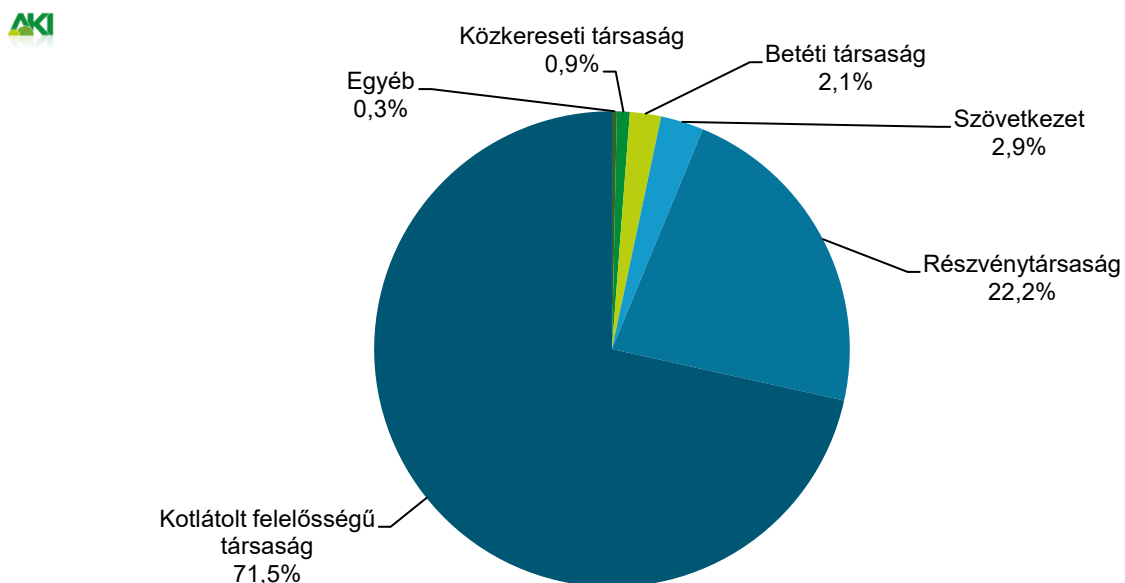
34. ábra: **A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások éven túli hitelei kismértékben növekedtek 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége továbbra is korlátolt felelősségű társaságokhoz került. A szóban forgó gazdálkodási forma részesedése 3,4 százalékponttal 71,5 százalékra nőtt egy év alatt. A társas vállalkozások hitelállományának másik nagy szeletét a részvénytársaságok adták 2021 második negyedévében is, azonban 2,4 százalékponttal kisebb arányt képviseltek a hitelállomány egészéből az előző év azonos időszakához képest. A szervezetek részesedése a korábbi évi 3,2 százalékról 2,9 százalékra mérséklődött, ezzel egyidejűleg a betéti társaságok és a közkereseti társaságok által felvett hitelek együttes aránya 0,2 százalékponttal 3,0 százalékra csökkent (35. ábra).

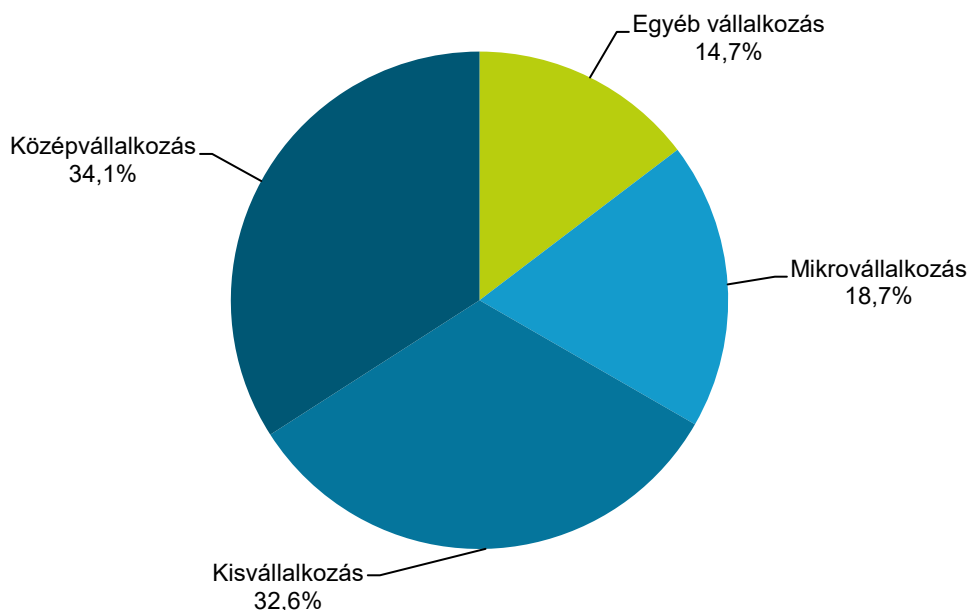
35. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 85,3 százaléka (401,3 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2021 második negyedévének végén. A közép- és kisvállalkozások együttesen a társas vállalkozások hitelállományának kétharmadát tudhatták magukénak, miközben a mikro-vállalkozások részesedése 17,5 százalékot tett ki. Az egyéb vállalkozások (beleértve a nagyvállalkozásokat) hiteleinek összege a társas vállalkozások hitelállományának 14,7 százalékát adta 2021 második negyedévében (36. ábra).

36. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek kétharmadát a kis- és középvállalkozások tudhatták magukénak 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások 10,4 milliárd forinttal kevesebb, 43,1 milliárd forint hitel vettek fel 2021 második negyedévében az előző év azonos időszakához képest (4. táblázat). A hitelfelvételi kedv 2021 első negyedévéhez képest is csökkenést mutatott, a szegmens újonnan felvett hiteleinek értéke 4,7 milliárd forinttal maradt el a megelőző negyedévitől.
- Az újonnan felvett hitelösszegeből az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben (42,5 százalék), az új hitelek csaknem egyharmada pedig a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. Az állattenyésztési ágazatok közül a szarvasmarha- és a baromfiágazat az új hitelek megközelítőleg egynegyedét tudhatta magáénak, miközben a sertéságazatba a hitelösszeg 10,5 százaléka került.
- Összességében a hitelkihelyezések dinamikája mind a szántóföldi növénytermesztés, mind pedig az állattenyésztési ágazat tekintetében mérséklődött az előző év első negyedévéhez képest. Előbbi hitelösszege 9,4 milliárd forinttal, utóbbié 4,0 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbitól. Mindkét ágazatban a beruházási hitelfelvételi kedv mérséklődött legnagyobb mértékben.
- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelállomány 0,7 milliárd forinttal volt több, mint az egy évvel korábbi negyedévben.

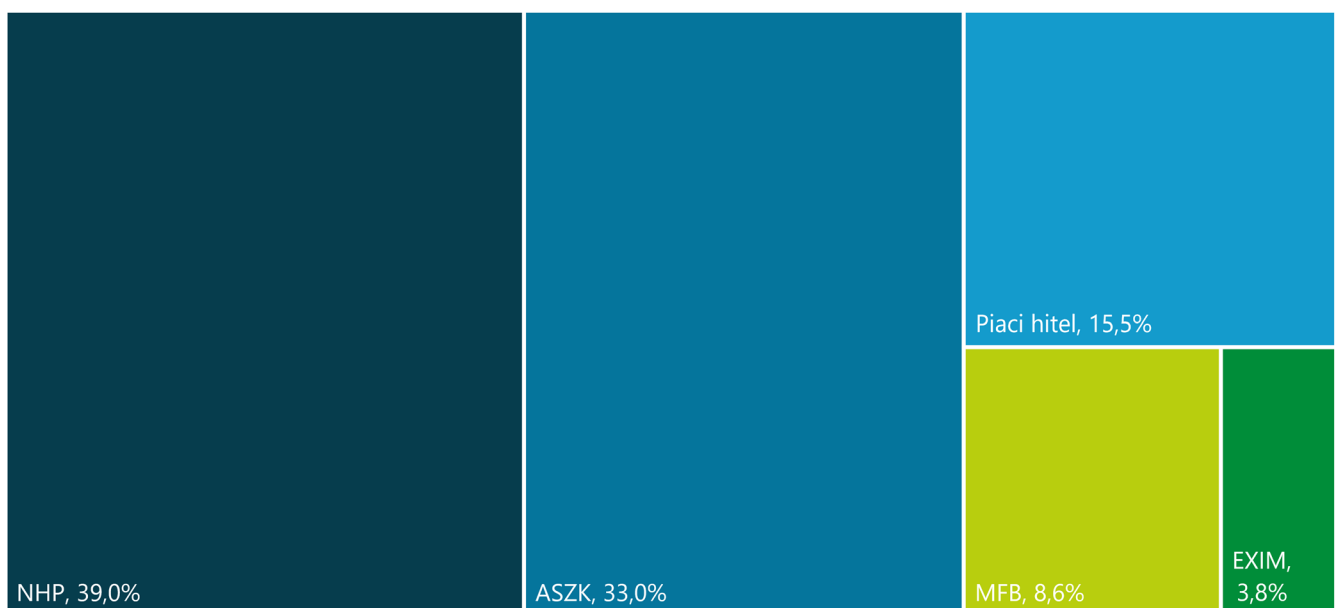
4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része az állattenyésztőket finanszírozta 2021. június 30-án**

milliárd HUF						
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	13,6	3,8	3,3	2,1	3,0	1,4
Állattenyésztés	18,3	4,3	5,1	1,6	5,2	2,1
ebből						
baromfi	6,4	1,3	1,9	0,9	0,8	1,5
sertés	4,5	1,3	1,3	0,4	1,6	0,0
szarvasmarha	6,8	1,7	1,4	0,3	2,7	0,6
Kertészet	2,7	1,2	0,5	0,6	0,5	0,0
ebből						
zöldségtermelés	2,0	1,0	0,3	0,3	0,3	0,0
Egyéb	8,4	2,8	4,4	0,4	0,5	0,3
Összesen	43,1	12,0	13,3	4,7	9,1	3,9

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági tevékenységet végzők hitelállományában a kedvezményes hitelek voltak túlsúlyban: a piaci hitelek aránya mindössze 15,5 százalékot jelentett 2021 második negyedévében (37. ábra).
- A támogatott hitelkonstrukciók közül a Növekedési Hitelprogramok és az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel fennálló állománya volt kiemelkedő, előbbi a mezőgazdaság teljes hitelállományának 39,0 százalékát, utóbbi annak egyharmadát adta 2021. június 30-án. A Magyar Fejlesztési Bank (MFB) hitelprogramjaihoz köthető hitelállomány 8,6 százalékos részesedéssel bírt, miközben a Magyar Export-Import Bank (Eximbank) által finanszírozott hitelek 3,8 százalékot képviseltek a mezőgazdaság hitelállományában.

37. ábra: **A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők hitelállományának közel 85 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2021 második negyedévében**

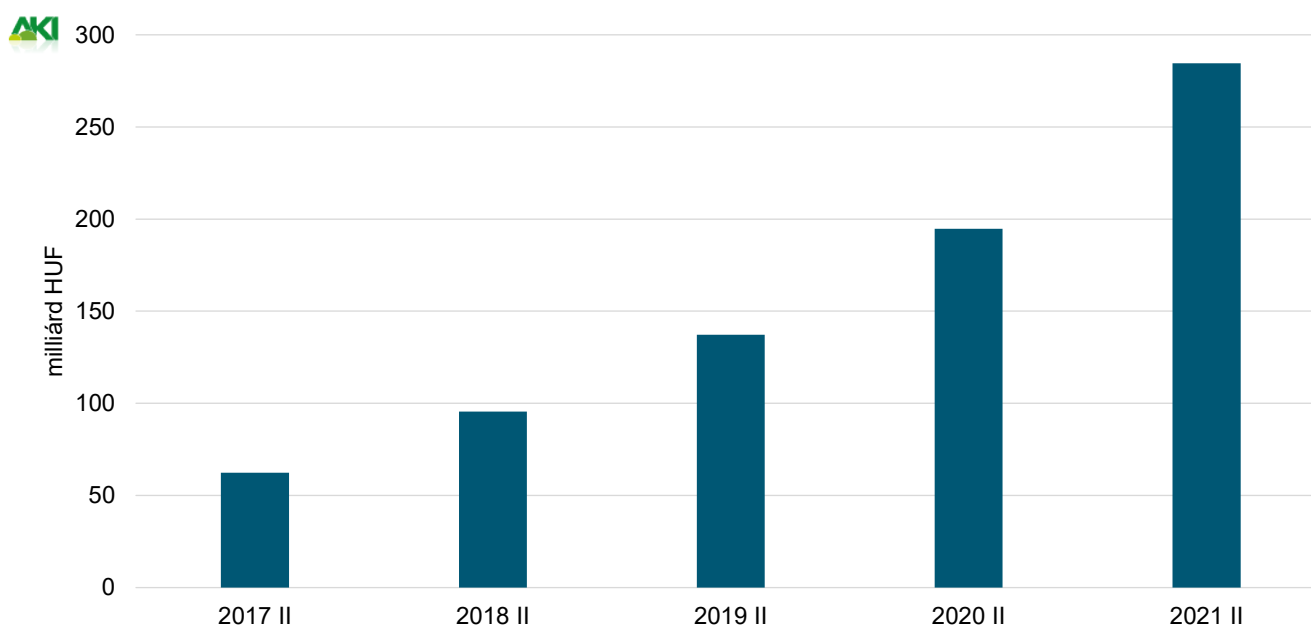
Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- A magyar agrárium rövid távú finanszírozásának stabilabbá tételét is szolgálja a Széchenyi Kártya Program, amely 2011-től érhető el az agrárvállalkozások számára.
- A koronavírus-járvány miatti gazdasági nehézségek és az annak kapcsán felmerülő finanszírozási igények kezelésére 2020. május 15-től változtak az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel igénybevételének szabályai (14/2020. (IV. 10.) AM rendelet). A szerződéses összeg a korábbi legfeljebb százmillió forintról kétszázmillió forintra emelkedett, amihez csekély összegű támogatás vehető igénybe a kamatra, a kezelési költségre, valamint a kezességi díjra és költségekre, vagyis lényegében ingyenessé vált ez a finanszírozási forma.
- A kiemelt támogatások a 2020 végéig hatályba lépett ASZK-hitelügyletekre voltak igénybe vehetők. A támogatható tevékenységek: elsődleges mezőgazdasági termelés, halgazdálkodás, mezőgazdasági termékek feldolgozása, mezőgazdasági termékek forgalmazása, erdőgazdálkodás, illetve vadgazdálkodás. A hitelkeret futamideje 1, 2 vagy 3 év lehet. A hitel ingatlanfedezet nélkül is igényelhető, gyors és egyszerűsített hitelbírálat mellett.
- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2021 második negyedévében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK folyószámlahitel keretein belül benyújtott hiteligénye. A szerződések száma 31,8 százalékkal 26 638 darabra, a leszerződött összeg 46,2 százalékkal 284,6 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest (38. ábra).

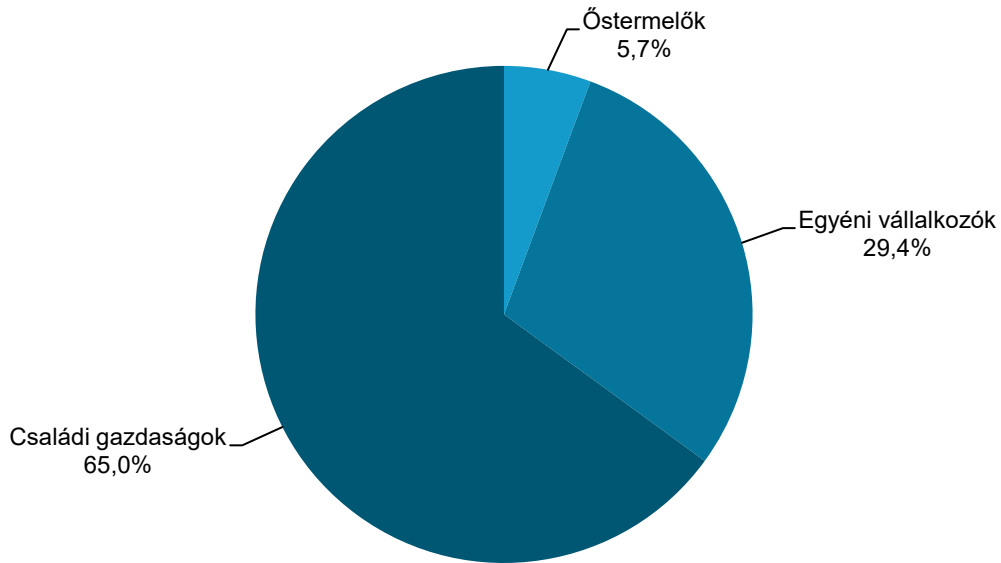
38. ábra: **A mezőgazdaság Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete közel 50 százalékkal növekedett 2021 második negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK-folyószámlahitel keretösszegéből 198,1 milliárd forint, a társas vállalkozások a hitelállományból 86,5 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021 második negyedévének végén.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelállományának csaknem kétharmada a családi gazdaságokhoz, 29,4 százaléka az egyéni vállalkozókhöz, 5,7 százaléka pedig az őstermelőkhöz került (39. ábra).

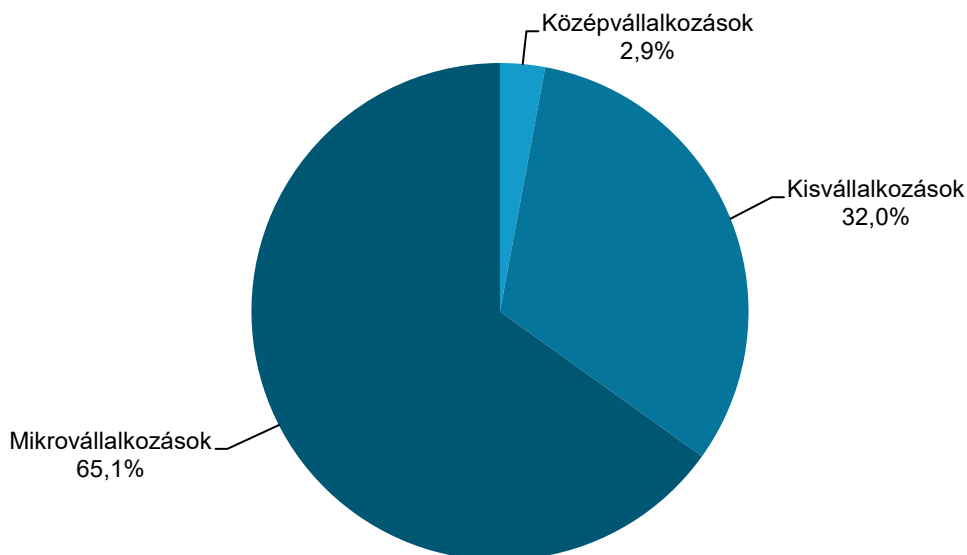
39. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének csaknem kétharmadát a családi gazdaságok igényelték 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb hitelállománnyal továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 65,1 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány közel egyharmadát tudták magukénak. A középvállalkozások részesedése mindössze 2,9 százalék volt 2021 második negyedévében (40. ábra).

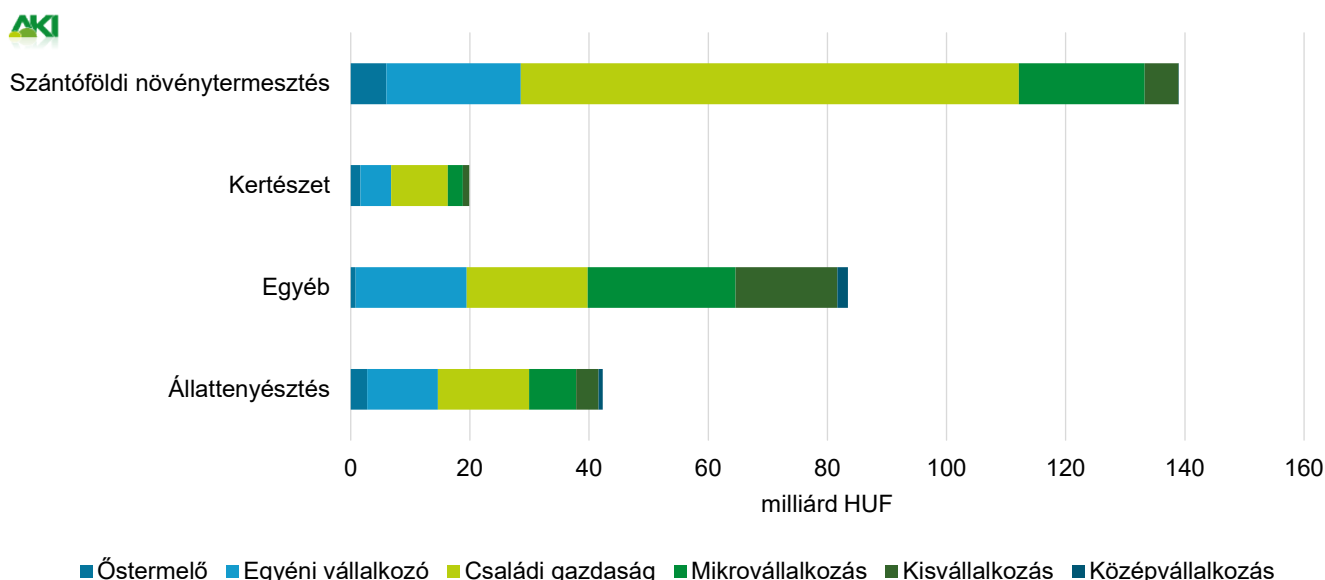
40. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel kétharmadát a mikrovállalkozások igényelték 2021. június 30-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkerete csaknem 140 milliárd forintra emelkedett, ami az előző év azonos időszakához képest 42,2 százalékos növekedésnek felelt meg (41. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztők közül kiemelkedő a családi gazdaságok által leszerződött 83,6 milliárd forintos összeg, amely 41,7 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.

41. ábra: **Az Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretet a szántóföldi növénytermesztő családi gazdaságok igényelték elsősorban 2021 június 30-ig**

Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: növényi szaporítóanyag termesztése; vegyes gazdálkodás; növénytermesztési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; betakarítást követő szolgáltatás; vetési célú magfeldolgozás; vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; fakitermelés; vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; erdészeti szolgáltatás.

Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

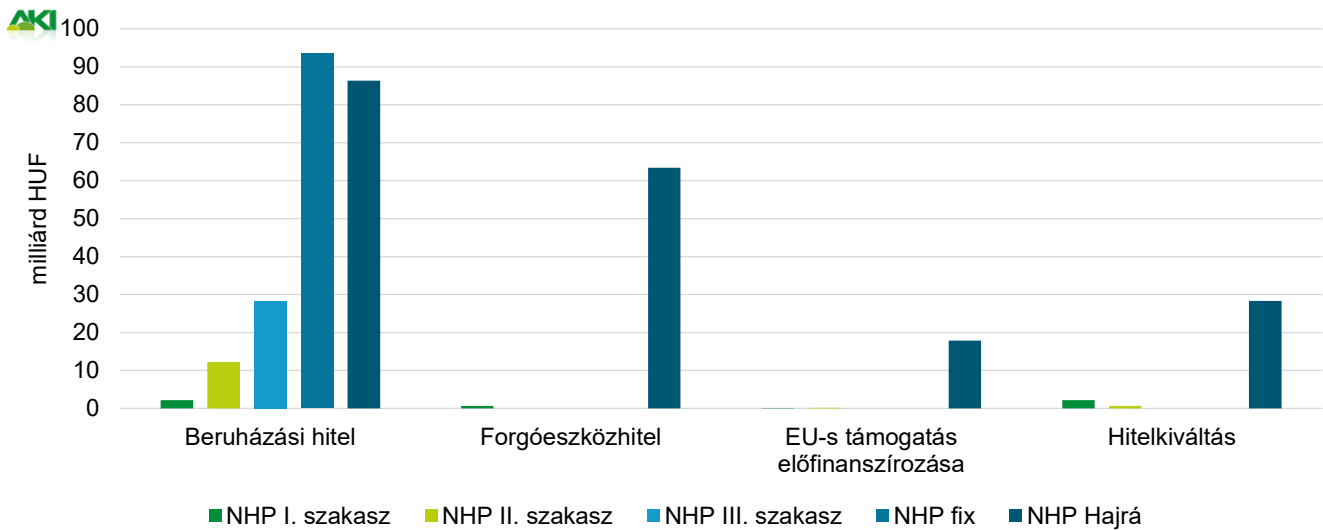
- A Monetáris Tanács a hazai vállalati szektor fenntartható, stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jutása, valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása és a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében 2020. április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá! (NHP Hajrá) elnevezésű konstrukciót, és a Növekedési Kötvényprogram (NKP) egyes paramétereit tekintetében is módosításokat eszközölt.² Az NHP Hajrá keretösszegét 1500 milliárd forintban határozták meg.³ A konstrukció keretében felvett források felhasználási lehetőségeit július elején kibővítették annak érdekében, hogy a program még nagyobb mértékben támogassa a kkv-k kedvező forráshoz jutását és ezzel a gazdaság élénkítését.⁴
- Az NHP I-III. szakaszához kapcsolódóan a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 46,3 milliárd forintot tett ki 2021 második negyedévének végén, amelynek zöme beruházási hitelnek minősült (42. ábra).
- Az NHP fix konstrukció esetében a hitelállományt teljes egészében beruházási céllal folyósították. A hitelprogram fennálló állománya 93,5 milliárd forintot tett ki 2021. június 30-án.
- Az NHP Hajrá konstrukció keretében a mezőgazdasági vállalkozások fennálló állománya egy negyedév alatt 88,1 milliárd forinttal bővült, 196,0 milliárd forintra emelkedett. Az NHP Hajrá hitelprogram keretében elsősorban éven túli hiteleket folyósítottak, összességében 190,0 milliárd forint értékben. A rövid lejáratú hitelek 5,9 milliárd forintos összege mindössze 3,0 százalékos részesedésnek felelt meg.

² Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. április 28-i üléséről.

³ Forrás: MNB Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Hajrá keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

⁴ Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

42. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! konstrukció keretében a mezőgazdaságba kihelyezett forrás mintegy 200 milliárd forintot tett ki 2021 június 30-án**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat.
Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 45,6 milliárd forint volt 2021. június 30-án, amelyből az NHP Hajrához kapcsolódóan 38,5 milliárd forintot folyósítottak (5. táblázat).

5. táblázat: **Az Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2017 és 2021 második negyedéve között**

Időszak	Mezőgazdaság			
	I. pillér összesen	II. pillér összesen	NHP fix	NHP Hajrá
2017	I	19,7	2,2	
	II	18,8	2,1	
	III	17,9	1,4	
	IV	16,3	1,2	
2018	I	15,3	1,2	
	II	14,3	1,1	
	III	14,0	0,9	
	IV	11,7	0,8	
2019	I	11,2	0,7	
	II	10,3	0,7	0,8
	III	9,8	0,6	1,7
	IV	8,8	0,5	8,2
2020	I	8,4	0,5	11,0
	II	8,1	0,5	13,8
	III	7,9	0,5	8,0
	IV	6,6	0,5	19,5
2021	I	6,7	0,8	28,8
	II	6,6	0,4	38,5

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.
Forrás: Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA)- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium (AM) által indított hitelprogramok keretében – melyek a 15 milliárd forintos keretösszegű MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, a 8 milliárd forintos keretösszegű MFB TЭСZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, illetve a 6 milliárd forintos keretösszegű MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – a koronavírus-járvány miatti nehézségekre való tekintettel kedvezőbb feltételekkel igényelhetnek forrást a gazdálkodók. A hitelprogramokhoz kapcsolódóan a termelők a hitelek teljes futamidejére 100 százalékos mértékű kamattámogatásban, kezességi díjtámogatásban, valamint a hitelek megkötésével és fenntartásával kapcsolatos költségekre vonatkozó 100 százalékos mértékű költségtámogatásban részesülhetnek.
- Az MFB Csoport közel 1500 milliárd forint forrást biztosít a gazdaság újraindítására egy összehangolt hitel-, tőke- és garanciaprogram formájában. Ebből három hazai és európai uniós forrású hitelprogramon keresztül összesen 439 milliárd forint keretösszegig bocsát rendelkezésre hitelezési forrást a vállalkozások számára, négy új tőkeprogramot hirdettek meg összesen 371 milliárd forint keretösszeggel, valamint a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel együttműködve minden eddiginél magasabb összegű, 500 milliárd forintos hitelgaranciaprogramot indítottak.⁵
- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2021 második negyedének végén 74,0 milliárd forintot tett ki, amely összeg 5,5 százalékkal volt kisebb, mint egy évvel korábban (6. táblázat).
- A mezőgazdaság kedvezményes MFB-hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 72,0 százalék, azon belül is a mikrovállalkozások tudhatták magukénak a hitelösszeg 88,0 százalékát. A kedvezményes hitelállományból az állattenyésztési ágazat 11,9 százalékkal, a kertészeti ágazat pedig 10,7 százalékkal részesedett.
- Az MFB-hitelállomány legnagyobb részét a Földvásárlási hitelprogram keretében helyezték ki, amelynek fennálló állománya a mezőgazdaságban 68,3 milliárd forint volt 2021. június 30-án.

6. táblázat: **Az MFB-hitelek több mint 70 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. június 30-ig**

milliárd HUF					
Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok	–	–	0,0	–	0,0
Társas vállalkozások	53,3	7,9	8,8	3,9	74,0
ebből					
Mikrovállalkozás	46,9	7,9	8,6	3,8	67,2
Kisvállalkozás	1,0	0,0	0,3	0,1	1,4
Középvállalkozás	3,9				3,9
Nagyvállalkozás	1,5				1,5
Összesen	53,3	7,9	8,8	3,9	74,0

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

EXIM-konstrukciók

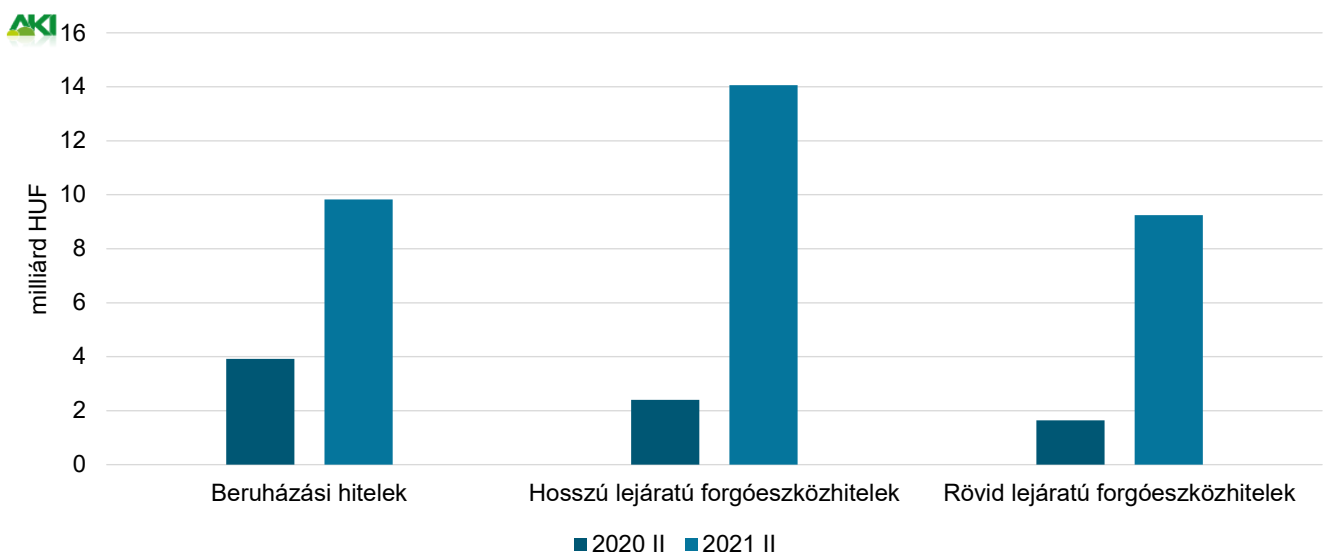
- A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) célja, hogy a magyar exportőrök számára hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat szolgáltatson. Az integrált keretek között működő bank és biztosító feladatát közös szervezetben és megjelenéssel, EXIM elnevezéssel

⁵ Forrás: www.mfb.hu

végzi. Az EXIM arra törekszik, hogy lefedje az exporttevékenység teljes vertikumát a beszerzéstől a termelésen át az értékesítési folyamat támogatásáig. Az Eximbank export-előfinanszírozó termékeivel az exportteljesítést megelőző időszakra nyújt finanszírozást közvetlenül az exportőrök részére, illetve közvetett módon, hitelintézeteken keresztül refinanszírozási hitel formájában. Az export-utófinanszírozás az exportteljesítést követő időszakot jelenti, lehetőséget teremtve az exportőrnek, hogy a vevője részére halasztott fizetési feltételeket biztosíthasson, miközben a teljesítést követően azonnal hozzájut annak ellenértékéhez.

- Az Eximbank a koronavírus-járvány okozta válsághelyzet hatásainak enyhítésére létrehozta az EXIM Kárenyhítő Programcsomagot az exportáló, a nekik beszállító, továbbá az exportra készülő vállalkozások számára. A programcsomag három pillérből áll. Az EXIM Kárenyhítő Hitelprogram 2020 kedvezményes, fix kamattal kínál forgóeszközhitelt legfeljebb 3, valamint beruházási célú hitelt maximum 6 évre. A Hitelfedezeti Program 2020 legfeljebb 3 éves futamidejű forgóeszközhitel és legfeljebb 6 éves futamidejű beruházási hitelfelvétel esetén államilag garantált készfizető kezességet nyújt hitelfedezetként. A Hitelbiztosítási Program 2020 célja az exportvevőkkel szembeni rövid lejáratú vevőkövetelések biztosítása, megvédve ezzel a magyar exportőröket a külföldi vevő nemfizetési kockázatától.
- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 8,0 milliárd forint-ról 33,1 milliárd forintra emelkedett egy év alatt, ami több mint négyszeres (!) növekedést jelentett (43. ábra).
- Értékben a legnagyobb bővülés a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél volt megfigyelhető, az állomány 11,7 milliárd forinttal 14,1 milliárd forintra nőtt. A rövid lejáratú forgóeszközhitel és a beruházási hitelek állománya szintén dinamikus emelkedett, előbbi 7,6 milliárd forinttal 9,2 milliárd forintra, utóbbi 5,9 milliárd forinttal 9,8 milliárd forintra gyarapodott egy év alatt.

43. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya több mint négyszeresére nőtt a mezőgazdaságban 2021 második negyedében**

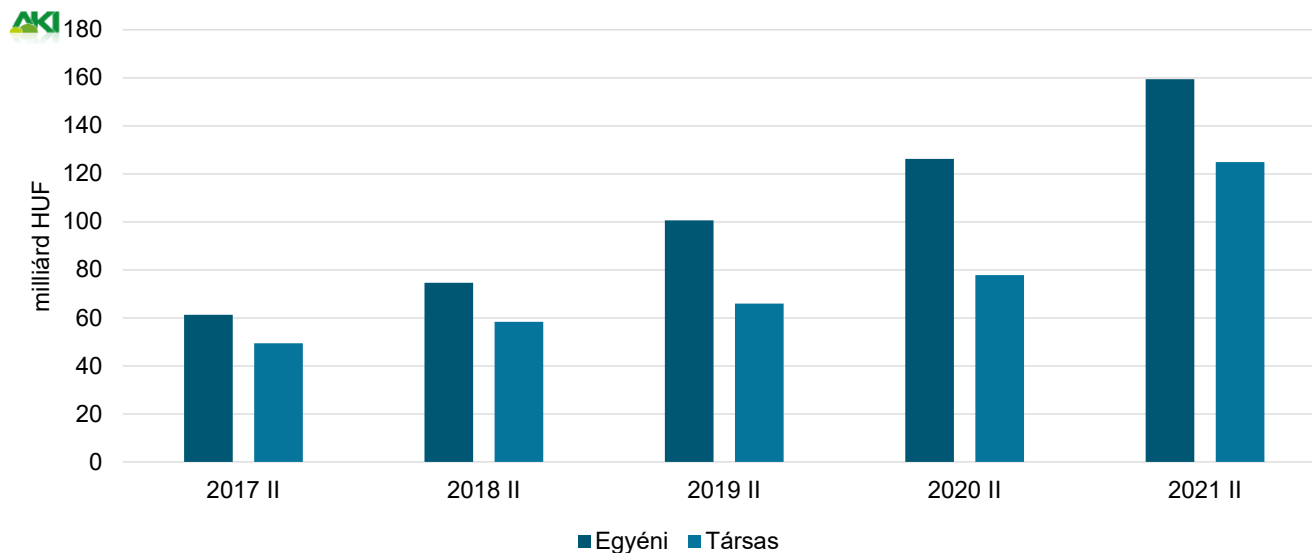
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető, ami 2021 második negyedében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege csaknem 40 százalékkal 284,3 milliárd forintra nőtt egy év alatt.
- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok részesedésének növekedésében a 2021-es év hozott fordulópontra: miközben az ágazatban tevékenykedő egyéni gazdaságok a garantált hitelállományból a 2017. évi 55,3 százalékról 61,9 százalékra nőtt 2020-ban, 2021 második negyedében 56,1 százalékra esett vissza. Ennek a háttérben az áll, hogy a társas vállalkozások garantált hitelállományának növekedési üteme az egyéni gazdaságokénak több mint kétszerese volt, előbbi 60,5, utóbbi 26,4 százalék. A növekedés értékben is a társas

vállalkozásoknál volt nagyobb, 47,0 milliárd forint, miközben az egyéni gazdaságok 33,3 milliárd forinttal növelték garantált hitelállományukat (44. ábra).

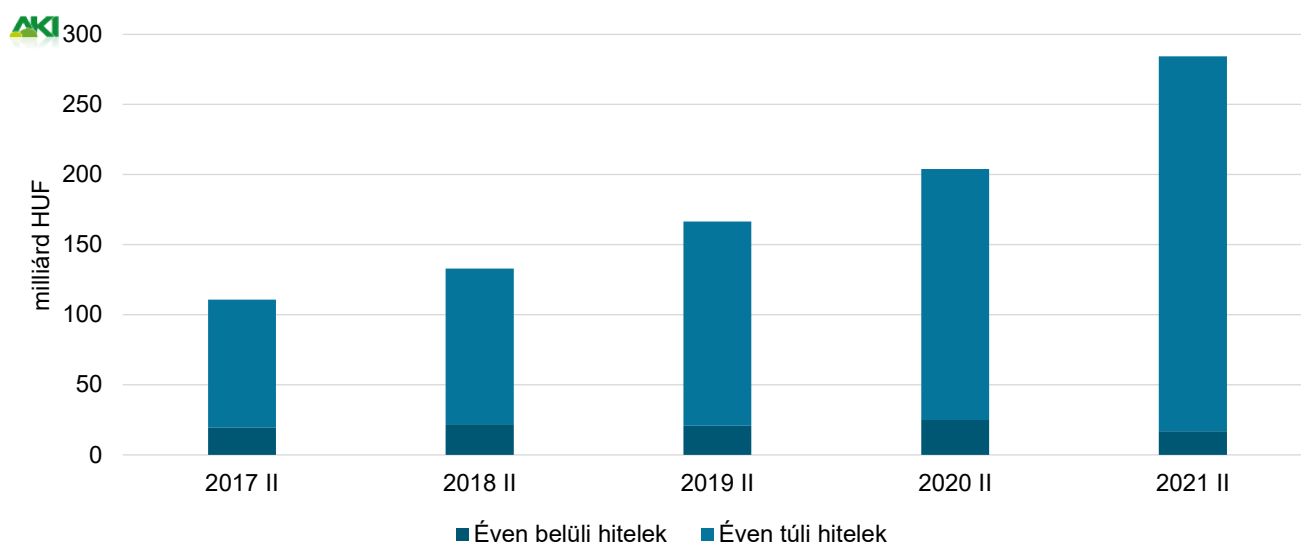
44. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások garantált hiteleinek növekedési üteme több mint kétszerese volt az egyéni gazdaságokénak 2021 június 30-án**

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,1–76,7 százalék volt 2021 második negyedévének végén.
 Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya csaknem másfélszeresére (+49,3 százalék), 267,4 milliárd forintra nőtt. Azon belül is az éven túli forgóeszközhitel növekedtek nagyobb mértékben, 56,8 százalékkal 191,5 milliárd forintra, miközben a beruházási hitelek szintén jelentősen, 33,4 százalékkal 75,9 milliárd forintra emelkedett.
- Az éven belüli garantált hitelek állománya az előző évi érték közel kétharmadára csökkent, 24,9 milliárd forintról 16,9 milliárd forintra mérséklődött (45. ábra).

45. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli garantált hitelei markánsan növekedtek 2021 második negyedévében**

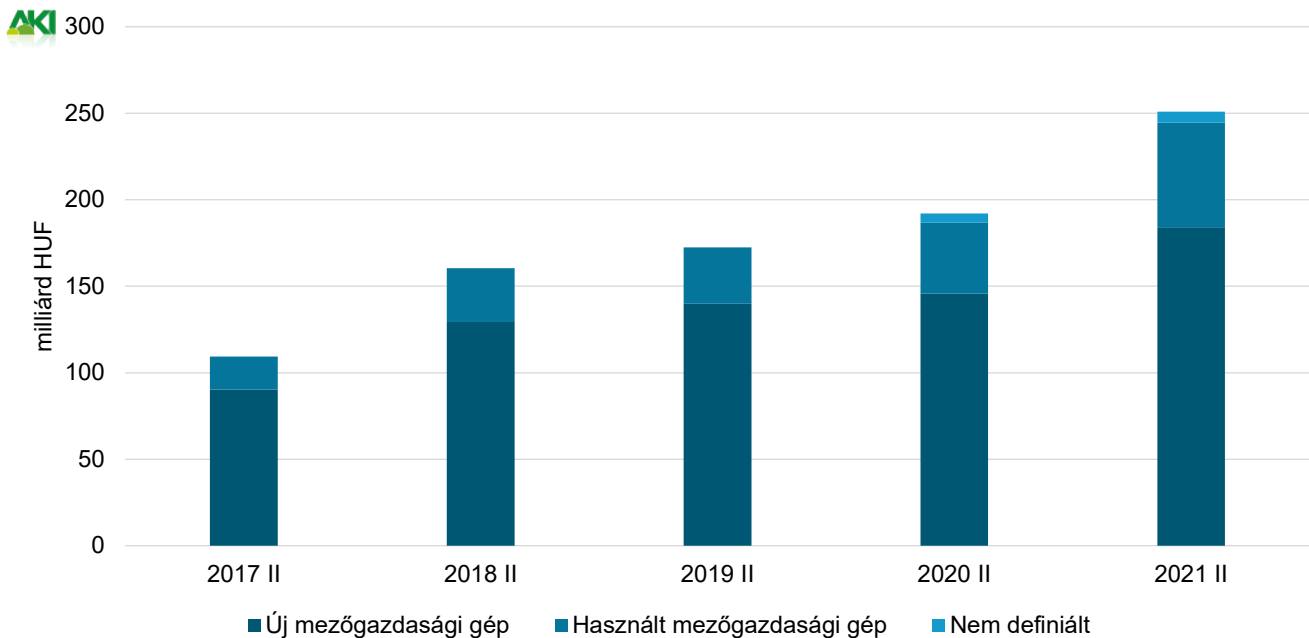

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,1–76,7 százalék volt 2021 második negyedévének végén.
 Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkeintlévősége az elmúlt öt évben fokozatosan bővült, 2021 második negyed- évének végére már meghaladta a 250 milliárd forintot. Ez az összeg 30,6 százalékkal, 58,8 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban.
- A legnagyobb ütemű növekedés a használt mezőgazdasági gépek lízingelt állományában volt megfigyelhető, amely csaknem másfélszeresére nőtt egy év alatt. Azonban ez értékben elmaradt az új gépek állománygya- rapodásától, ami 38,3 milliárd forintot jelentett. A használt, illetve az új mezőgazdasági gép kategóriába nem besorolható, nem definiált gépek finanszírozott összege 16,1 százalékkal, 6,3 milliárd forintra emelkedett 2021 második negyed- évének végére.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő, azonban ez az arány 80 százalék alá mérséklődött (75,1 százalék) (46. ábra).

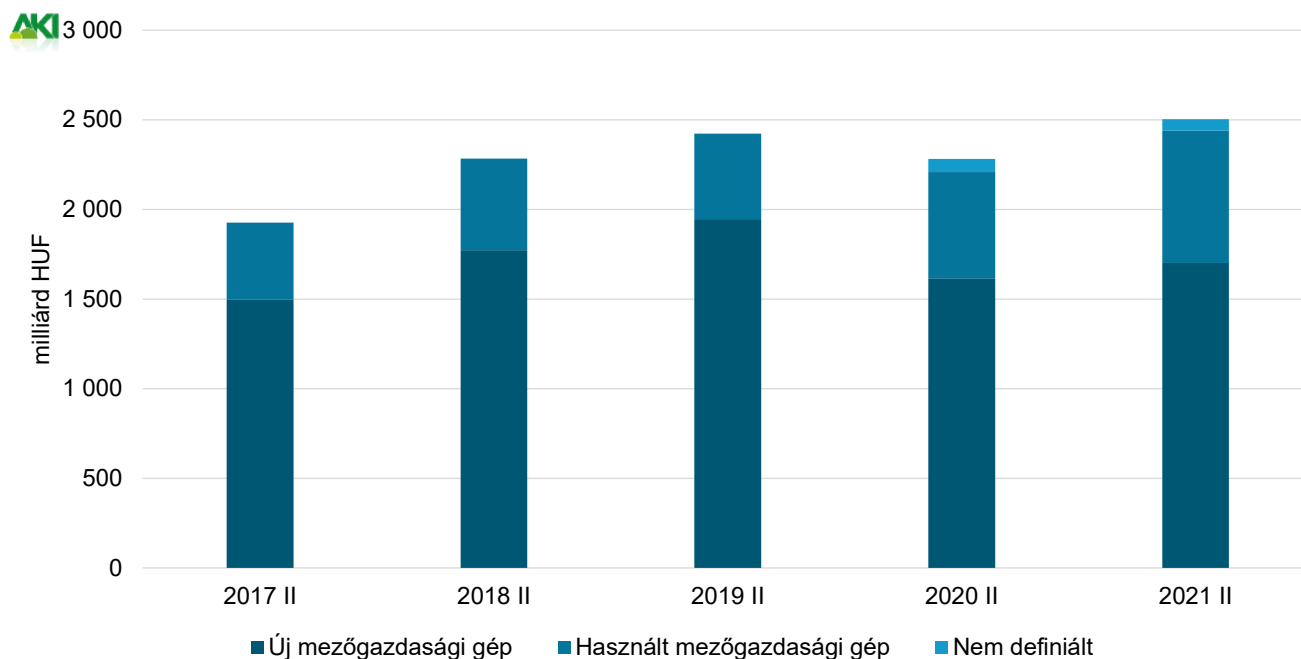
46. ábra: **Az új mezőgazdasági gépek állománynövekedése értékben meghaladta a használt gépekét 2021 második negyed- évében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások lízingszerződéseinek száma szintén emelkedett, 9,7 százalékkal, 222 darab- bal haladta meg az előző év azonos időszaki értéket, ezáltal 2054 darabra bővült 2021 második negyed- évének végén. A növekedés ütemét és volumenét tekintve is a használt mezőgazdasági gépeknél volt a legnagyobb: a szerződések száma 24,2 százalékkal, 738 darabra emelkedett, miközben a használt mezőgazdasági gé- pekre kötött lízingszerződéseké 5,3 százalékkal 1701 darabra nőtt. Mindemellett 65 szerződésről nem lehet megállapítani, hogy új vagy használt mezőgazdasági gépre vonatkozott-e 2021. június 30-án.
- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya 2,8 százalékponttal 67,9 százalékra mérséklődött, miközben a használt gépeké 3,4 százalékponttal 29,5 százalékra nőtt. A nem definiált gépek részesedése 0,6 százalé- kponttal 2,6 százalékra csökkent (47. ábra).

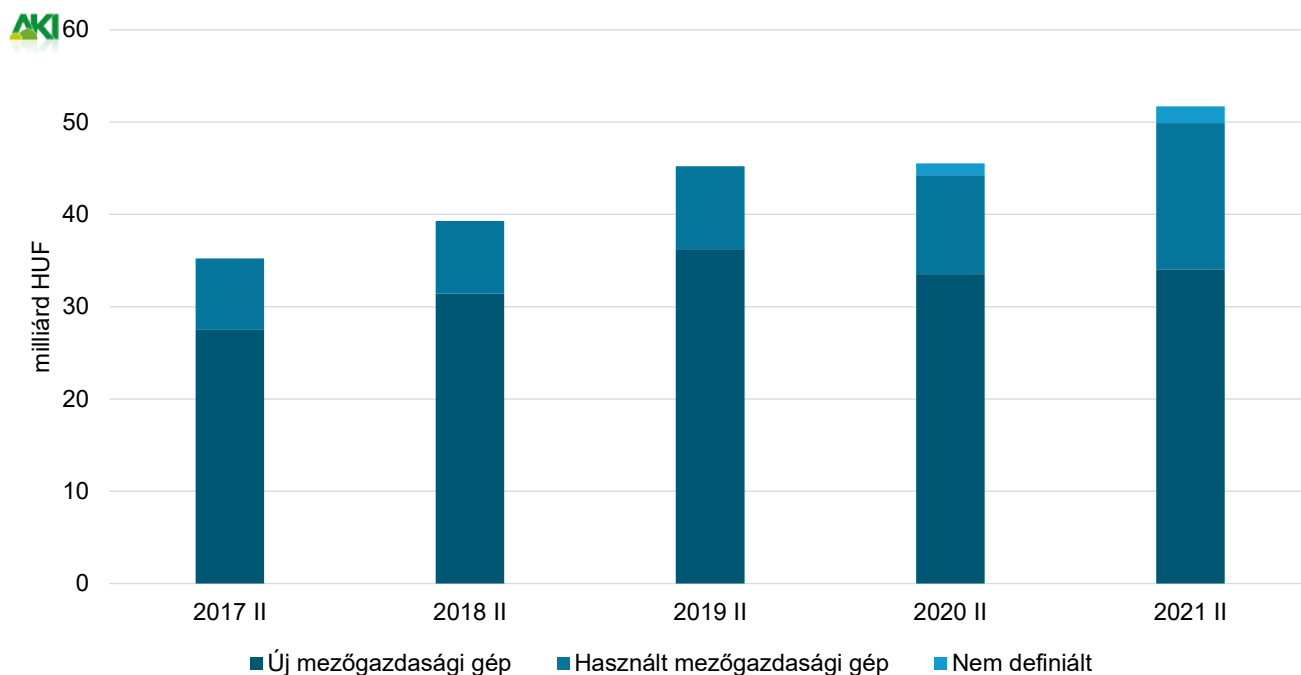
47. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági szerződéseinek száma ismét növekedésnek indult 2021 második negyedében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingcégek által finanszírozott összeg 13,6 százalékkal, 51,7 milliárd forintra növekedett. A 6,2 milliárd forintos bővülés szinte teljes egészében a használt mezőgazdasági gépeknél jelentkezett, amelyekre 5,2 milliárd forinttal nagyobb, 15,9 milliárd forint összeget helyeztek ki. A növekedéshez az új és a nem definiált gépek egyaránt 0,5 milliárd forinttal járultak hozzá (48. ábra).

48. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezéseinek növekedése tovább folytatódott 2021 második negyedében**

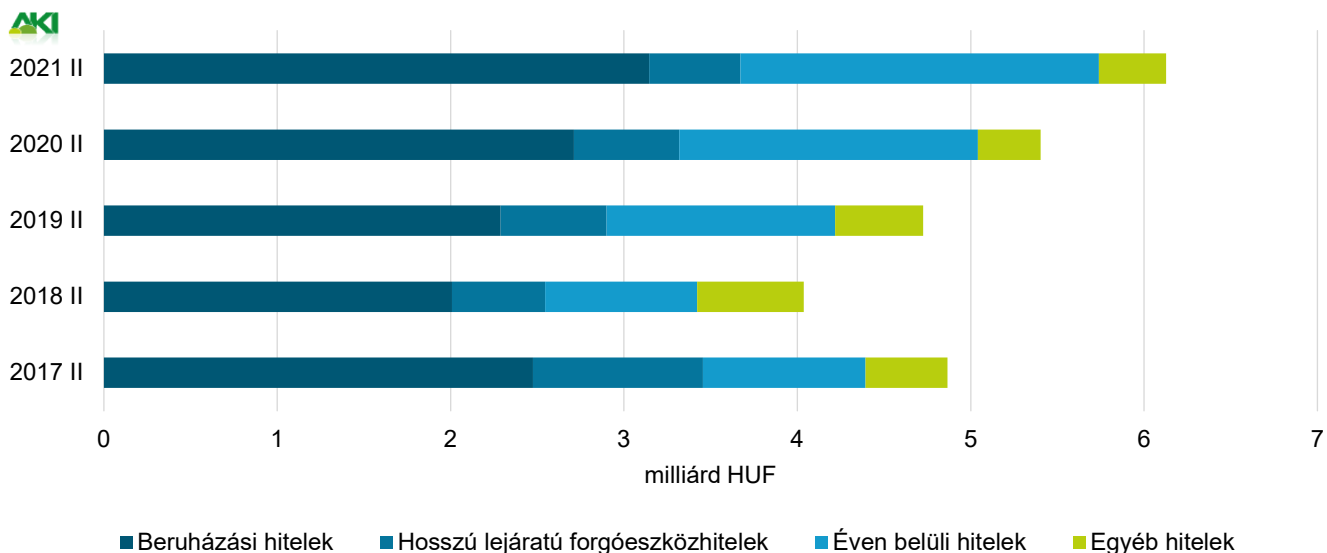

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripar egyéni vállalkozásainak 6,1 milliárd forintos hitelállománya 13,4 százalékkal, 0,7 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszak értékét.
- A piaci hitelek részesedése 63,9 százalékról 53,0 százalékra mérséklődött, ezáltal a kedvezményes hitelek 2021 második negyedévében nagyobb arányt képviseltek az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományában, mint egy évvel korábban.
- Az éven belüli és a beruházási hiteleknél összegüket, valamint a hitelállományból való részesedésüket tekintve egyaránt növekedés volt megfigyelhető: az éven belüli hitelállomány 20,0 százalékkal nőtt, ami 1,8 százalékponttal nagyobb, 33,7 százalékos részesedésnek felelt meg, miközben a beruházási hitelek értékének 16,0 százalékos növekedése 1,2 százalékponttal 51,3 százalékra növelte hitelállományon belüli arányukat. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya ezzel szemben 13,2 százalékkal csökkent, ezáltal a hitelállományból 2,6 százalékponttal kisebb arányt képviseltek 2021 második negyedévének végén (49. ábra).

49. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások éven belüli és beruházási hiteleinek növekedési üteme volt számottevő 2021 második negyedévében**

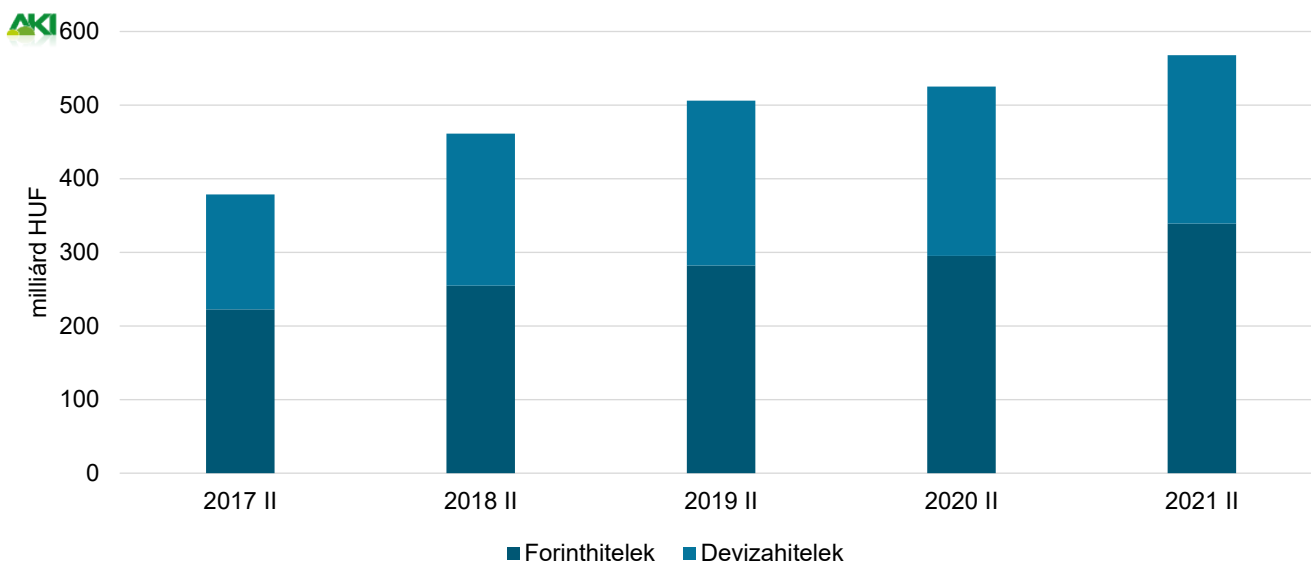

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke az első negyedévhez hasonlóan 1,0 milliárd forintot tett ki 2021 második negyedévének végén. Ez az összeg 0,2 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban. Az új hitelek túlnyomó többségét, 96,1 százalékát éven belüli hitel formájában folyósították.

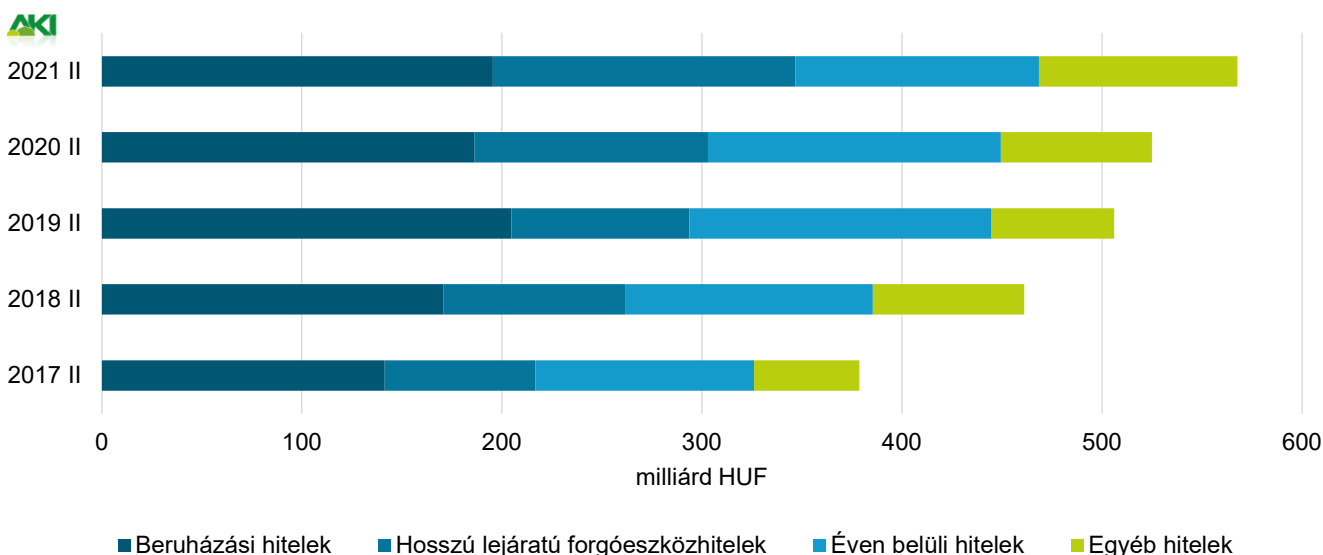
Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya az elmúlt öt évben fokozatosan emelkedett, 2021 második negyedévének végén már 567,7 milliárd forintot tett ki, ami az előző év azonos időszakához képest 8,1 százalékos növekedésnek felelt meg (50. ábra).
- Az élelmiszeriparban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállomány-bővülése teljes egészében a forinthitelek gyarapodásának volt tulajdonítható, amelyek értéke 14,9 százalékkal növekedett egy év alatt. Ezzel szemben a devizahitelek értéke érdemben nem változott, amely összességében a forinthitelek hitelállományból való részesedésének 3,5 százalékpontos emelkedését eredményezte.

50. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelei tovább emelkedtek 2021 második negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának növekedése leginkább a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél, valamint az egyéb hitelekénél volt kiemelkedő: előbbi állománya 29,5 százalékkal, 34,5 milliárd forinttal, utóbbié 31,3 százalékkal, 23,7 milliárd forinttal nőtt egy év alatt. A beruházási hitelállomány ennél kisebb mértékben növekedett 4,9 százalékkal 9,2 milliárd forinttal nőtt, miközben az éven belüli hitelek állománya 16,8 százalékkal 24,6 milliárd forinttal mérséklődött (51. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése a teljes hitelállományból 3,3 százalékponttal nőtt, ezáltal a 60 százalékot is meghaladta.

51. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában a hosszú lejáratú forgóeszközhitel, valamint az egyéb hitelek növekedése kiemelkedő volt 2021 második negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 12,1 százalékát a baromfi-hús-feldolgozással, -tartósítással foglalkozók, 11,8 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedők tudhatták magukénak. A hús feldolgozása, tartósítása, az olaj, a malomipari termék és a

haszonállat-eledel gyártása, valamint a szőlőbor termelési szakágazatok részesedése egyaránt 5,0 százalékot meghaladó, de 10,0 százalékot el nem érő mértékű volt (7. táblázat).

- A legnagyobb mértékben a hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazat hitelállománya bővült, az előző év azonos időszakai érték több mint két és félszeresére, amelyet az olaj gyártása szakágazat követett, az előző év azonos időszakához képest közel kétszeres értékével. A növekedés az előbbinél 11,9, utóbbinál 21,1 milliárd forintos gyarapodást jelentett. A baromfihús-feldolgozás és -tartósítás szakágazat érdemel még kiemlést, amely hitelállománya 20,4 milliárd forinttal nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- A baromfihús-feldolgozása és -tartósítása, valamint az olaj gyártása szakágazatokban egyaránt a beruházási hitelek növekedtek leginkább, a hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatnál pedig a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek bővülése volt kiemelkedő.

7. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint egyharmadát a beruházási hitelek adták 2021 második negyedében**

milliárd HUF

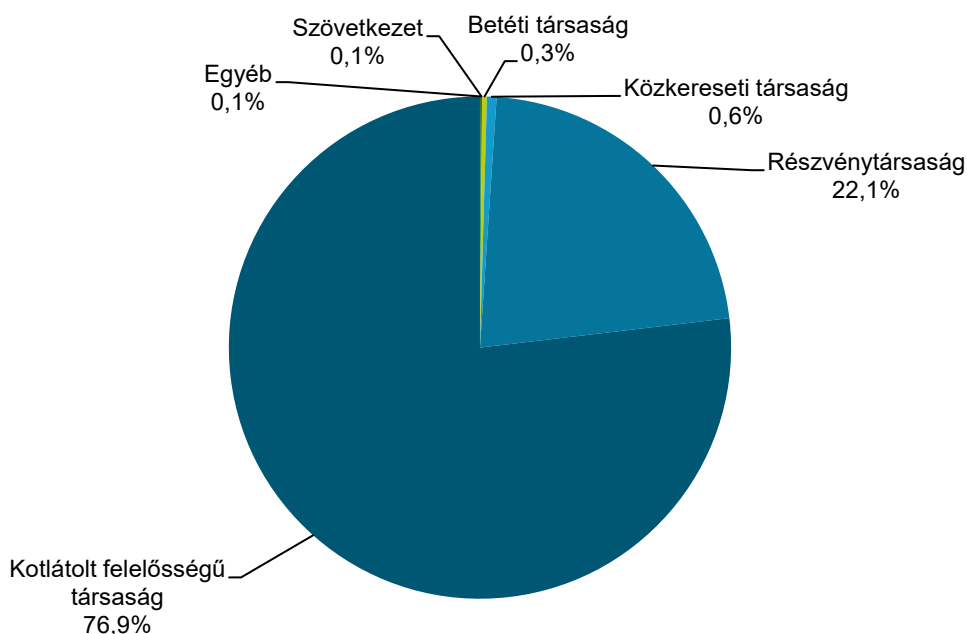
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	49,7	25,6	7,7	4,2	8,9	3,3
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	68,5	33,0	22,8	5,0	3,7	4,0
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	19,1	5,1	8,9	0,3	0,3	4,4
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	3,9	1,0	1,7	0,5	0,7	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	66,8	7,8	22,8	3,2	21,8	11,2
Olaj gyártása	45,4	14,3	0,6	3,3	5,8	21,4
Tejtermék gyártása	25,0	11,3	8,8	1,5	3,1	0,3
Malomipari termék gyártása	36,1	3,8	17,2	2,8	4,3	8,1
Kenyér, friss pékáru gyártása	19,8	8,3	4,1	2,4	3,5	1,4
Tésztafélék gyártása	14,0	2,6	5,6	5,0	0,2	0,6
Tartósított lisztesáru gyártása	4,5	1,2	1,2	0,2	1,0	0,9
Haszonállat-eledel gyártása	36,7	3,9	9,6	0,7	6,7	15,8
Hobbiállat-eledel gyártása	1,7	0,6	0,1	0,4	0,5	0,0
Szőlőbor termelése	31,2	9,3	7,7	4,5	5,3	4,4
Egyéb élelmiszeripar	145,4	67,7	32,5	7,6	14,2	23,4
Összesen	567,7	195,5	151,2	41,7	80,1	99,2

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 98,9 százalék volt 2021. június 30-án. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, valamint a szövetkezetek rendelkeztek (52. ábra).

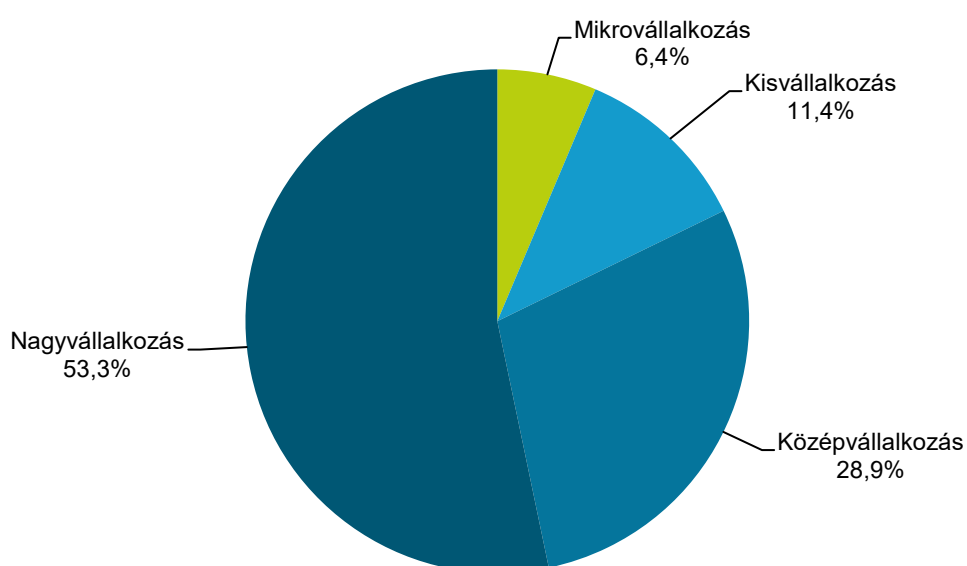
52. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának több mint felét a nagyvállalkozások (beleértve az egyéb vállalkozásokat) adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 43,0 százalékot képviselt, ami 265,2 milliárd forintnak felelt meg. Ezen belül a hitelállomány közel egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak, miközben a kisvállalkozások részesedése 11,4 százalékot, a mikrovállalkozásoké pedig 6,4 százalékot tett ki 2021 második negyedévében (53. ábra).

53. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint fele a nagyvállalkozásokat finanszírozta 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 16,2 milliárd forinttal nagyobb, 64,5 milliárd forint hitelösszeget vettek fel 2021 második negyedévében az előző év azonos időszakához képest. Ez az érték azonban 5,5 milliárd forinttal maradt el az első negyedévben folyósított összegtől. A hitelösszeg legnagyobb hányada, 41,8 százaléka egyéb éven belüli hitel formájában került folyósításra (8. táblázat).
- Az új hitelek csaknem egynegyedét (23,9 százalék), 15,4 milliárd forintot az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás és tartósítás szakágazat vette igénybe, amelyet a baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazat követett 14,3 százalékos részesedéssel.
- A szakágazatok közül a legnagyobb növekedés is a baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatban volt megfigyelhető: a szegmens hitelállománya több mint négyszeresére nőtt, 2,2 milliárd forintról 9,2 milliárd forintra bővült a vizsgált időszakban.

8. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme egyéb éven belüli hitel volt 2021 második negyedévében**

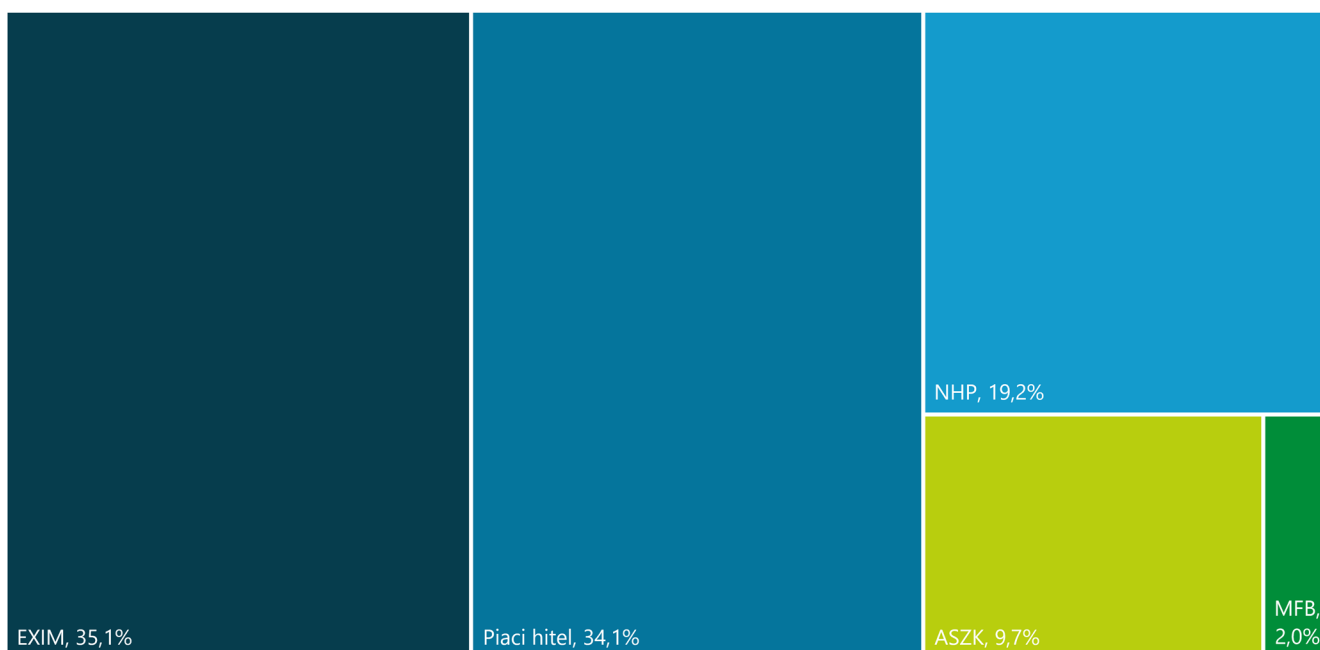
milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	4,6	0,6	0,9	0,5	2,6	0,0
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	9,2	6,9	0,5	0,4	1,3	0,1
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	0,7	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,7	0,0	0,5	0,0	0,2	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	15,4	0,2	3,7	0,7	10,8	0,0
Olaj gyártása	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
Tejtermék gyártása	6,1	0,3	0,5	0,1	5,2	0,0
Malomipari termék gyártása	4,1	0,1	3,2	0,1	0,1	0,7
Kenyér, friss pékáru gyártása	1,3	0,3	0,6	0,2	0,0	0,2
Tésztafélék gyártása	1,0	0,0	0,1	0,3	0,1	0,5
Tartósított lisztesáru gyártása	0,7	0,0	0,5	0,0	0,2	0,0
Haszonállat-eledel gyártása	5,2	0,1	2,4	0,0	2,5	0,2
Hobbiállat-eledel gyártása	0,4	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0
Szőlőbor termelése	2,3	0,7	0,1	0,3	0,5	0,6
Egyéb élelmiszeripar	8,5	0,8	0,7	1,2	3,1	2,7
Összesen	64,5	10,4	13,9	4,0	27,0	9,2

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának kétharmada (65,9 százalék) kedvezményes hitel volt 2021 második negyedévében (54. ábra).
- Az élelmiszeripar támogatott hitelkonstrukciói közül az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya a kiemelkedő, amely a hitelösszeg több mint egyharmadát adta 2021. június 30-án. Az NHP-hitelek csaknem 20 százalékos részesedéssel bírtak, miközben az ágazat hitelállományának mintegy 10 százaléka Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel volt.

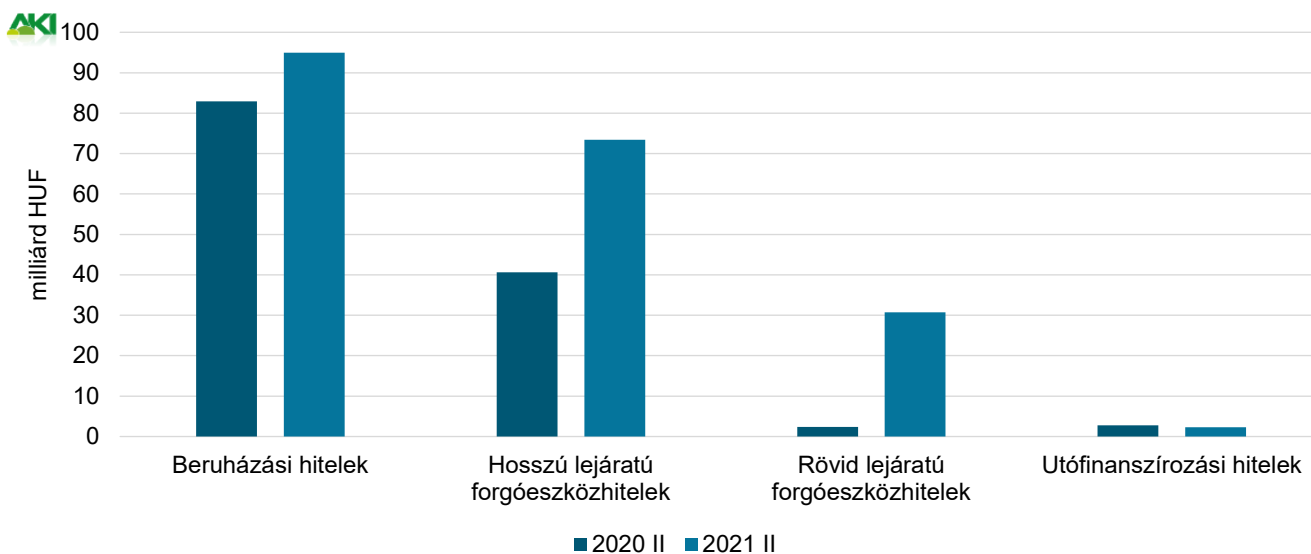
54. ábra: **Az élelmiszeripari hitelek kétharmada kedvezményes hitel volt 2021. június 30-án**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

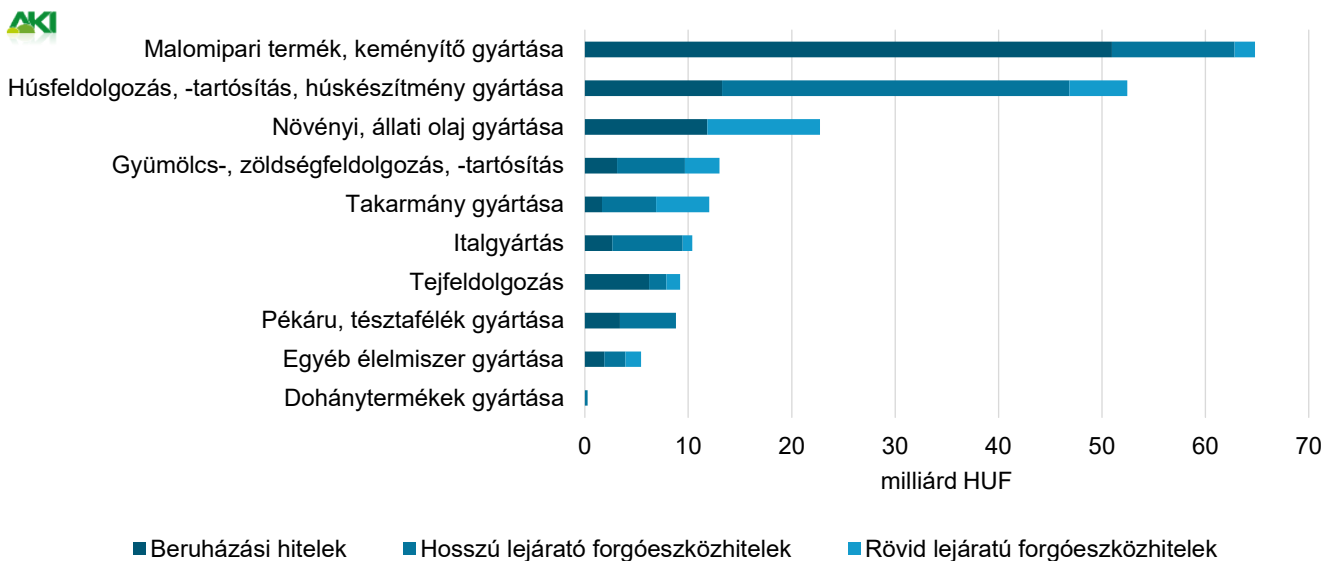
- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege több mint másfélszeresére nőtt egy év alatt, ezáltal a hitelállomány már a 200 milliárd forintot is meghaladta (201,4 milliárd forint) 2021 második negyedévében (55. ábra).
- Az exportösztönző hitelek növekedéséhez a rövid lejáratú forgóeszközhitel járult hozzá legnagyobb mértékben: állományuk 2,4 milliárd forintról 30,7 milliárd forintra emelkedett. A hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél 32,8 milliárd forintos, a beruházási hitelek pedig további 12,0 milliárd forintos bővülés volt megfigyelhető.

55. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei szinte valamennyi hitelcél esetében növekedtek 2021 második negyedévében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek csaknem 60 százalékát a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. A szegmensek részesedése azonban csökkent: a szakágazatok az élelmiszeripar hitelállományából 10,2 százalékponttal kisebb arányban részesedtek 2021 második negyedévében, mint egy évvel korábban. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 84,2 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (56. ábra).
- Csaknem minden szakágazat hitelállománya növekedett a vizsgált időszakban, amelyek közül legnagyobb ütemben a növényi, állati olaj gyártása szakágazat hitelállománya bővült, a korábbi évi 5,2 milliárd forintról 22,7 milliárd forintra. A több mint négyszeres állománynövekedés értékben 17,6 milliárd forintos gyarapodásnak felelt meg.

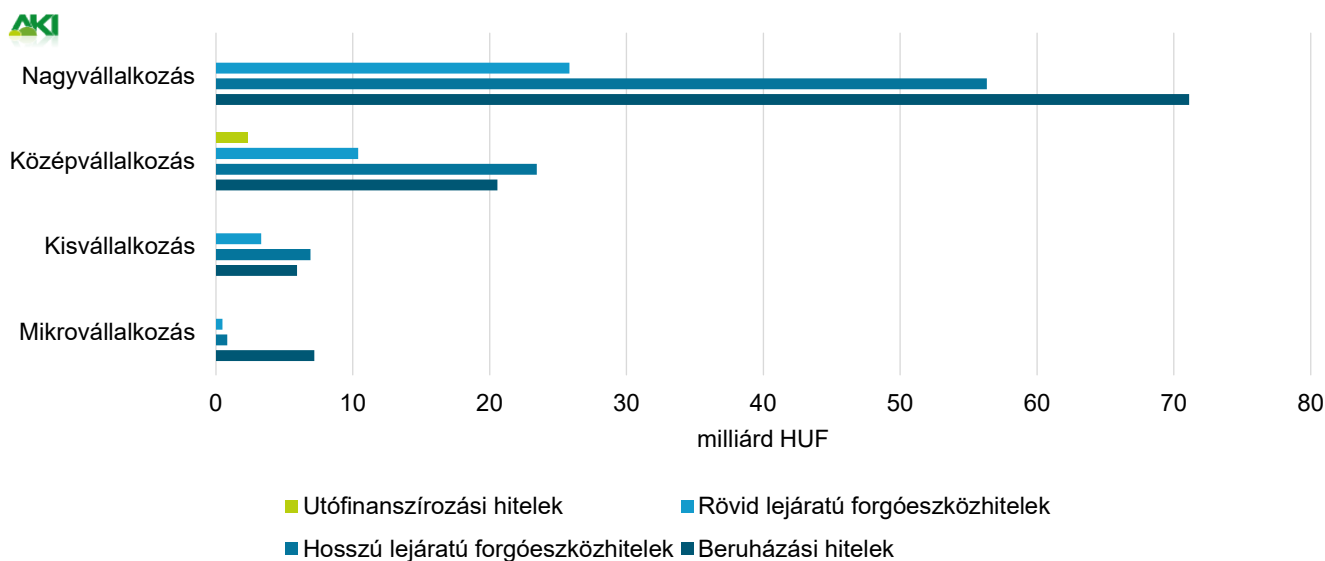
56. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei a növényi és állati olaj gyártása szakágazatban nőttek legnagyobb ütemben 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (89,5 százalék) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 210,0 milliárd forintot jelentett (57. ábra).
- A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a rövid lejáratú forgóeszközhitel számottevő mértékben növekedtek: miközben az állomány 2020 második negyedévében 0,9 milliárd forintot tett ki, 2021 második negyedévében már a 25 milliárd forintot is meghaladta. A középvállalkozások esetében is a rövid lejáratú forgóeszközhitel állománya bővült legnagyobb mértékben, 1,1 milliárd forintról 10,4 milliárd forintra. A rövid lejáratú hitelek mellett a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománygyarapodása is kiemelkedő volt: mindkét gazdálkodási forma esetén csaknem duplájára nőtt egy év alatt. Mindemellett a középvállalkozások beruházási hitelállománya érdemel kiemelést, ami több mint kétszeresére bővült az előző év azonos időszakához képest.
- Az éven túli hitelek dominanciája a mikrovállalkozásoknál volt a legjelentősebb, a rövid lejáratú forgóeszközhitel aránya esetükben 5,6 százalékot képviselt a hitelállomány egészéből.

57. ábra: **Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe hosszú lejáratú hitel formájában 2021 második negyedévében**

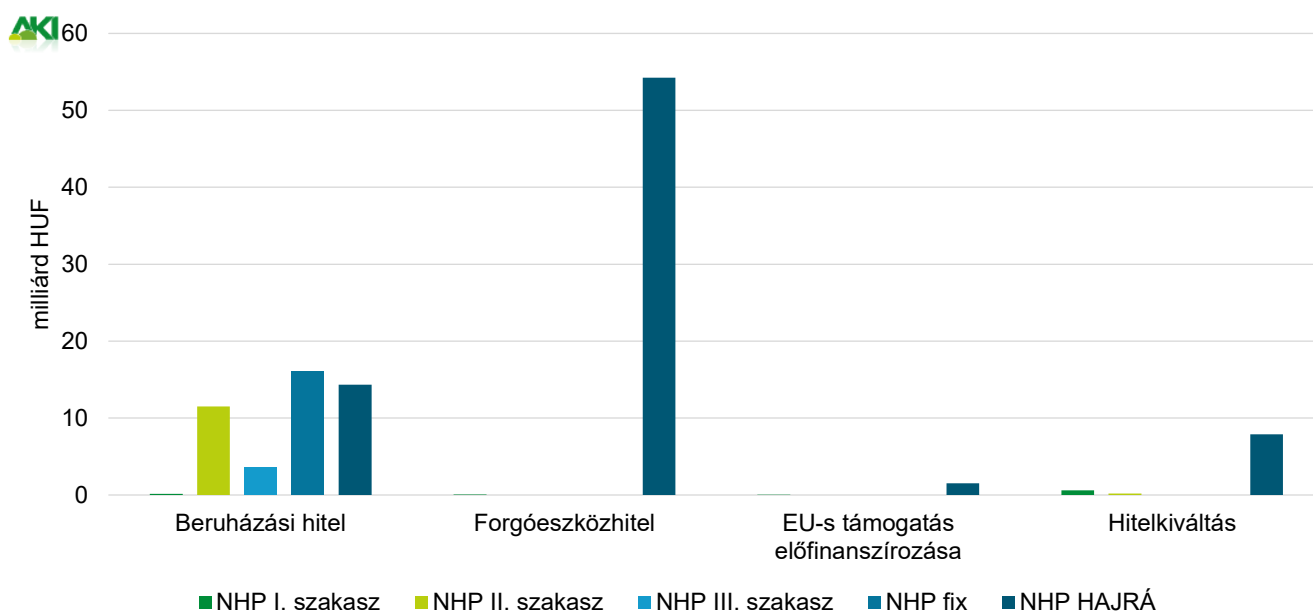

Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza. Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 110,1 milliárd forint volt 2021 második negyedévének végén. A hitelállomány túlnyomó többsége (70,8 százalék), 78,0 milliárd forint az NHP Hajrá keretében került folyósításra, javarészt forgóeszközhitel formájában (58. ábra).

58. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! élelmiszeripari hitelei elsősorban forgóeszközöket finanszíroztak 2021 második negyedévében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat. Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány több mint másfélszeresére nőtt egy év alatt, ezáltal a garantált NHP-hitelek értéke 9,3 milliárd forintot tett ki az ágazatban 2021. június 30-án. Az állomány túlnyomó többségét, 83,5 százalékát az NHP Hajrá hitelkonstrukcióhoz kapcsolódóan folyósították az élelmiszeripar szereplői számára (9. táblázat).

9. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2017 és 2021 második negyedéve között**

milliárd HUF

Időszak	Élelmiszeripar				
	I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá	
2017	I	9,3	1,0	–	–
	II	9,0	1,0	–	–
	III	8,2	0,9	–	–
	IV	7,4	0,4	–	–
2018	I	6,9	0,3	–	–
	II	6,8	0,3	–	–
	III	6,3	0,3	–	–
	IV	5,3	0,3	–	–
2019	I	5,0	0,3	–	–
	II	4,8	0,2	0,3	–
	III	4,4	0,1	0,5	–
	IV	4,4	0,1	1,1	–
2020	I	3,9	0,1	1,6	–
	II	3,8	0,1	2,0	–
	III	3,8	0,4	–	1,1
	IV	2,0	0,0	–	3,9
2021	I	1,5	0,0	–	6,0
	II	1,5	0,0	–	7,8

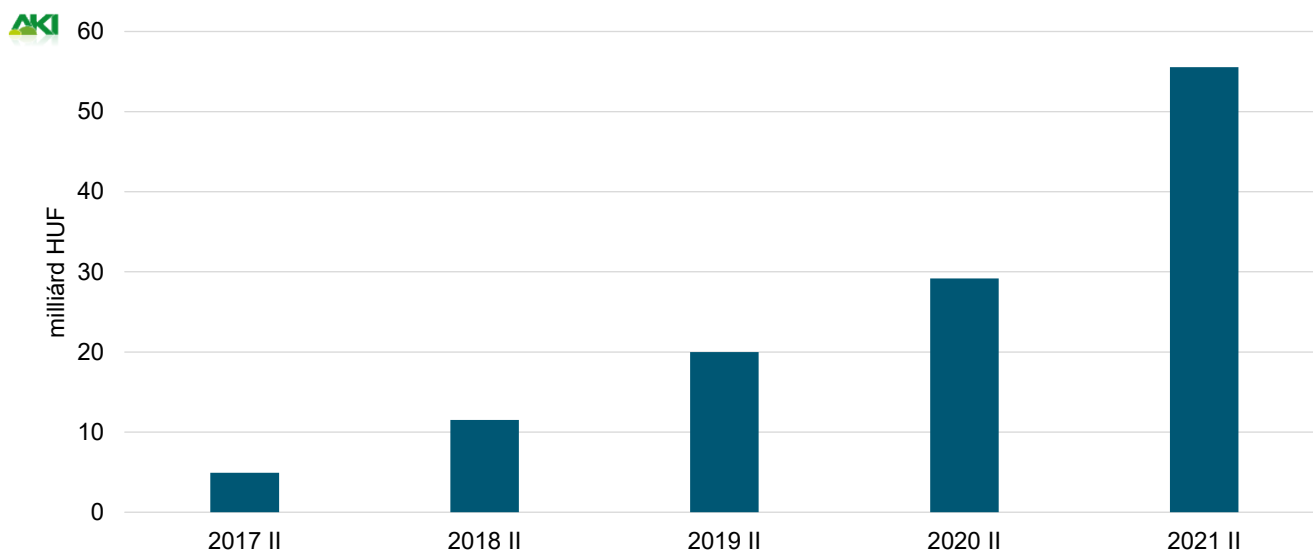
Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Az élelmiszeripari vállalkozások ASZK folyószámlahitel keretében leszerződött összege csaknem megduplázódott egy év alatt: miközben 2020 második negyedévében 29,2 milliárd forint volt, 2021 azonos időszakában már 55,6 milliárd forintot jelentett (59. ábra).

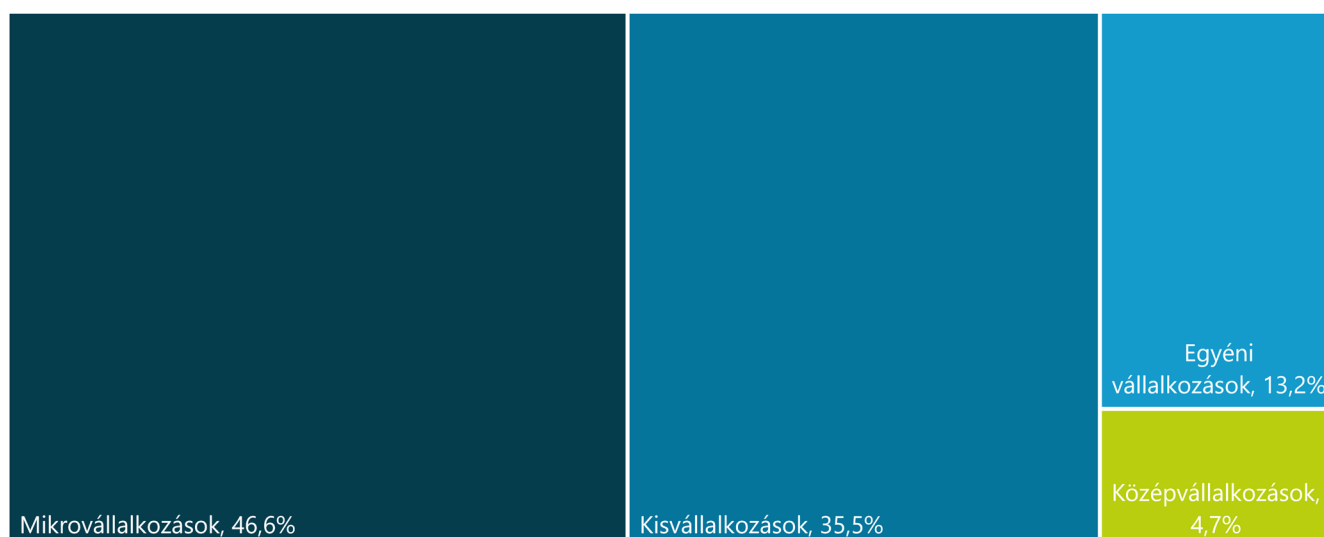
59. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete az előző év azonos időszakához képest csaknem megduplázódott 2021 második negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK-folyószámlahitel keretösszegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, az 55,6 milliárd forintos hitelállományból 48,2 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021 második negyedévének végén. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal, részesedésük 46,6 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány 35,5 százalékát a középvállalkozások pedig további 4,7 százalékát tudhatták magukénak. Az egyéni vállalkozások hiteleinek ASZK-folyószámla-hitelkereten belüli aránya a középvállalkozásokat meghaladó mértékű, 13,2 százalék volt 2021 második negyedévében (60. ábra).

60. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2021. június 30-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2021. június 30-án 11,3 milliárd forintot tett ki, amely összeg 13,1 százalékkal volt kisebb az előző év azonos időszakához képest

(10. táblázat). A hitelösszeget teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, azon belül is a mikrovállalkozások bírtak a legnagyobb részesedéssel, a hitelösszeg csaknem kétharmadát tudhatták magukénak.

10. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a mikrovállalkozásokat finanszírozták 2021 második negyedévében**

milliárd HUF

Megnevezés	Hitelek értéke
Egyéni gazdaságok	0,0
Társas vállalkozások	10,2
ebből	
mikrovállalkozás	7,0
kisvállalkozás	1,2
középvállalkozás	0,2
nagyvállalkozás	1,9
Nem ismert*	1,0
Összesen	11,3

Megjegyzés: A csillaggal jelölt kategória tartalma: nem besorolható, nem ismert, felszámolás miatt nem besorolható és nonprofit vállalkozások.

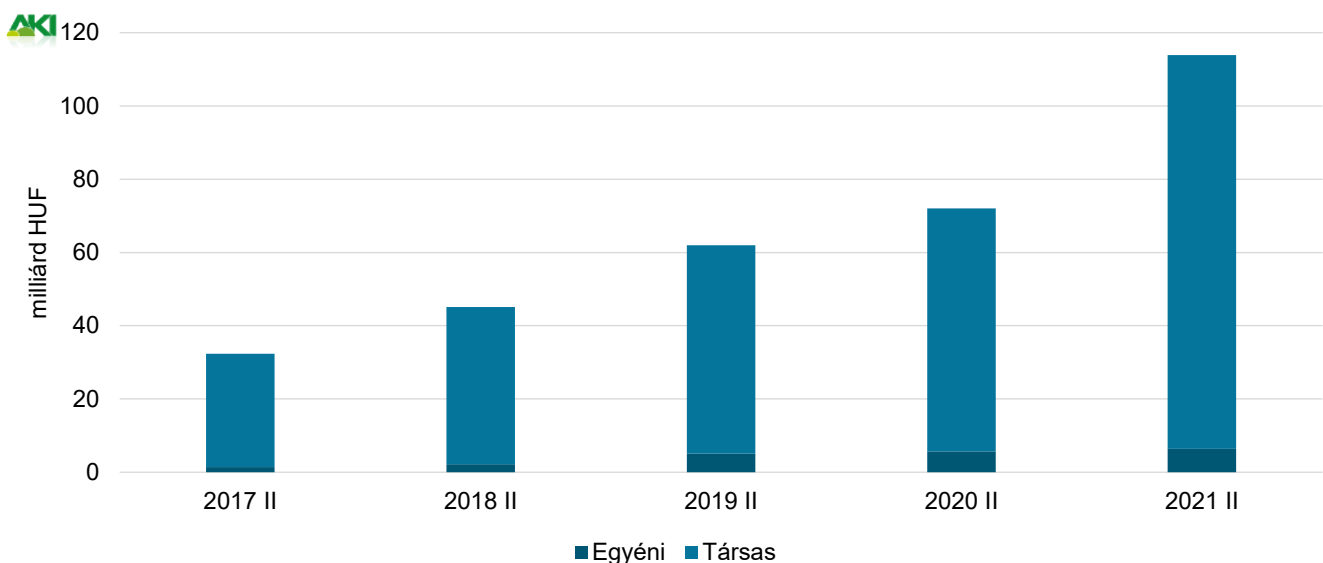
Az adatok a 2021. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is dinamikus emelkedés volt megfigyelhető az elmúlt öt évben. A bővülés tovább folytatódott: a garantált hitelek összege az előző évi érték több mint másfélszeresére, 107,5 milliárd forintra nőtt 2021 második negyedévében (61. ábra).
- A növekedés elsősorban a társas vállalkozásoknak tulajdonítható, amely szegmens 62,1 százalékkal, 41,2 milliárd forinttal növelte garantált hitelállományát. Az egyéni gazdaságok garantált hiteleinek értéke szintén emelkedett, 0,7 milliárd forinttal 6,4 milliárd forintra nőtt egy év alatt.

61. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya dinamikusan nőtt 2021 második negyedévében**

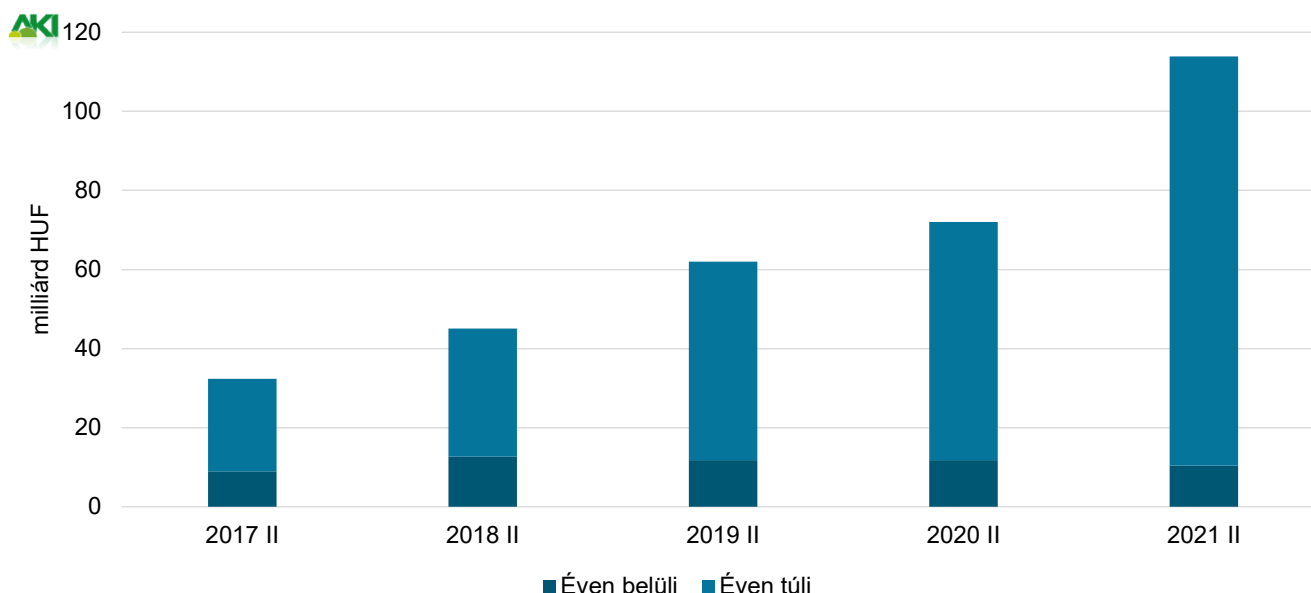

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,1–76,7 százalék volt 2021 második negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások garantált hitelállományában megfigyelt növekedés teljes egészében az éven túli hiteleknek jelentkezett. Állományuk 71,8 százalékkal, 43,2 milliárd forinttal emelkedett, ezáltal a 100 milliárd forintot is meghaladta 2021 június 30-án. Az éven belüli garantált hitelek értéke 11,4 százalékkal 10,5 milliárd forintra mérséklődött (62. ábra).

62. ábra: **Az élelmiszeripar garantált hiteleinek növekedése teljes mértékben az éven túli hiteleknek jelentkezett 2021 második negyedévének végén**

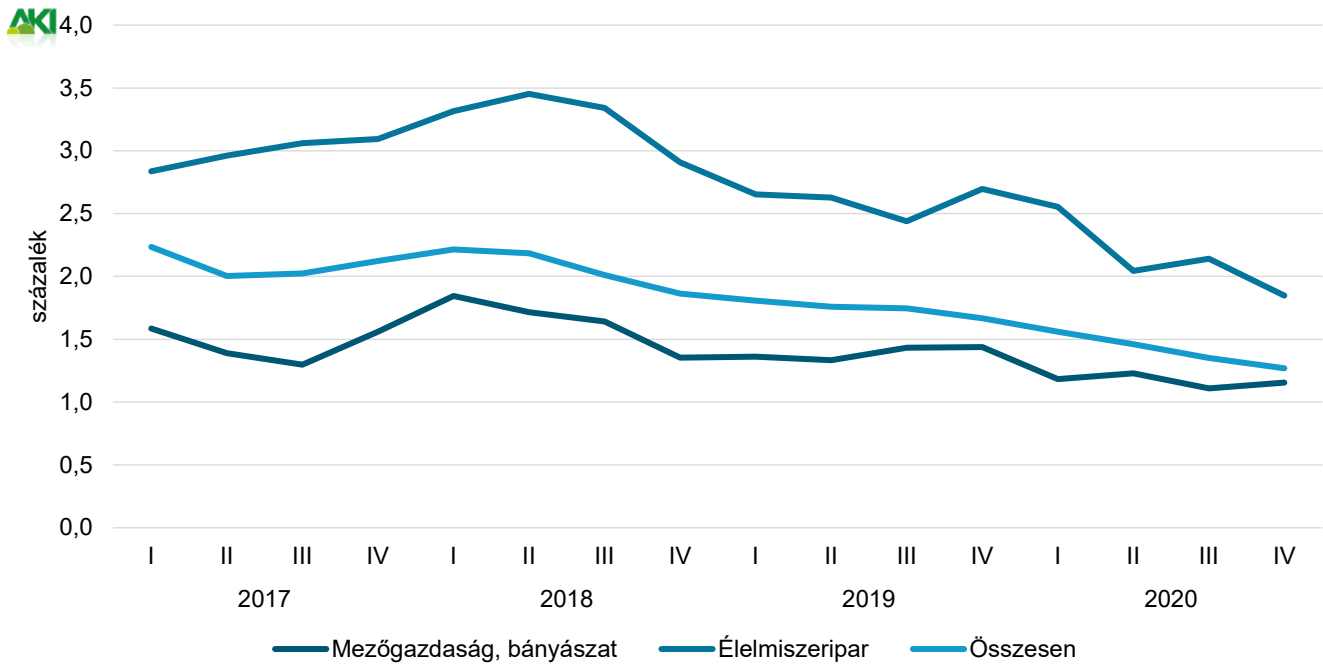
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,1–76,7 százalék volt 2021 második negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Ágazati csődráták

- Az ágazati csődrátá egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- A nemzetgazdaság összesített csődrátája fokozatosan javult a vizsgált években: a mutató értéke 2020 végére 1,3 százalékra csökkent.
- A mezőgazdaság csődrátája 2020 első negyedévében 0,2 százalékponttal mérséklődött 2019 negyedik negyedévéhez képest, majd egész évben stabilan 1,2 százalék körül alakult, ami alól mindössze a harmadik negyedév jelentett kivételt, amikor az értéke még ennél is alacsonyabbnak bizonyult (1,1 százalék). Mindezek eredményeképpen a mezőgazdaság eladósodottság szempontjából továbbra kedvező ágazatnak számított a 2020-as évben.
- Az élelmiszeripar eladósodottsága a mezőgazdaságénál is kedvezőbben alakult, miközben 2019 év végén az ágazat csődrátájának értéke még 2,7 százalékot tett ki, 2020 negyedik negyedévében már mindössze 1,8 százalékot jelentett.
- A nemzetgazdaság szakágazatai között a legkevésbé eladósodott ágazatnak továbbra is az ingatlanügyletek minősült: az ágazat csődrátája 0,8 százalékot tett ki 2020 végén. A legeladósodottabb ágazat változatlanul az építőipar volt 2,2 százalékos csődrátá értékével. Az egyéb szolgáltatások szektor csődrátája 1,5 százalékra mérséklődött 2020 negyedik negyedévének végére (63. ábra).

63. ábra: A mezőgazdaság és az élelmiszeripar ágazati csődrátája egyre alacsonyabb

Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2021. június alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

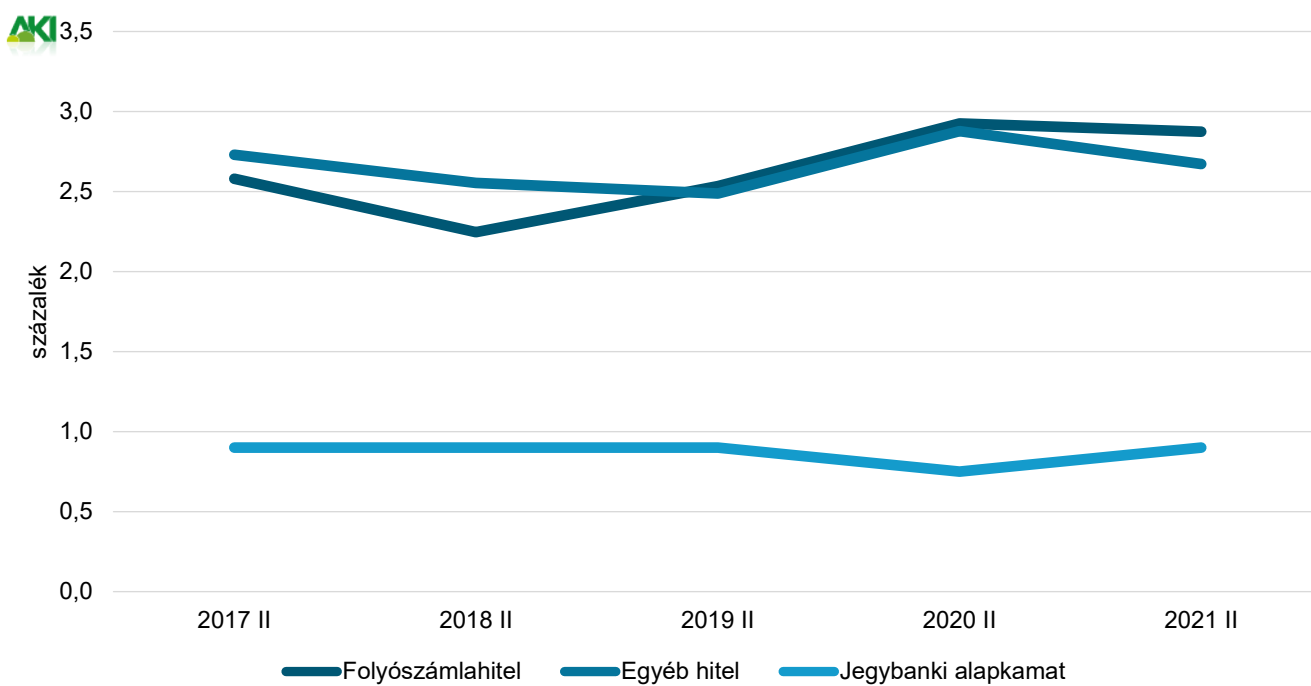
Jegybanksi kamat és a vállalati szektor kamatai

- A jegybanksi alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnált, azonban mivel az erős dezinflációs hatások miatt az inflációs kilátások tartósan lefelé mozdultak el, míg a hazai gazdaság teljesítménye a korábban vártnál mérsékeltebben alakult, az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács a jegybanksi alapkamat mértékét 2020 júniusában 0,75 százalékra mérsékelte⁶, majd júliusban további 15 bázispontos csökkentéssel 0,60 százalékban állapította meg. A jegybanksi alapkamat mértékét 2021 júniusában állították vissza korábbi – a Covid-19-járvány hatásaival legnagyobb mértékben sújtott évet megelőző évi – 0,90 százalékos értékre.⁷
- A vizsgált öt évben az egyéb hitelek átlagos évesített kamatlába a folyamatos csökkenést követően 2020-ban növekedésnek indult, ami 2021 második negyedévében tovább folytatódott: az egyéb hitelek kamata 0,4 százalékponttal emelkedett egy év alatt. A folyószámlahitelek kamata esetében 2020-ban kezdődött meg a növekedés, ekkor 0,4 százalékponttal nőtt az értéke, azonban ez az emelkedés 2021 második negyedévében már nem folytatódott, a folyószámlahitel-kamat az előző év azonos időszakához képest változatlanul alakult 2021 június 30-án (64. ábra).

⁶ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

⁷ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. június 22-i üléséről.

64. ábra: A folyószámla- és az egyéb hitelek kamata csökkent 2021 második negyedében

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

70.111

48.991

€	88,871 €	0,88%
€	80,261 €	0,88%
€	68,781 €	0,88%
€	110,845 €	0,88%
€	183,141 €	0,88%
€	70,853 €	0,64%

